

10 fillér, 18 oldal!

AREGGEL

XV. EVFOLYAM
40. SZÁM

FŐSZERKESZTŐ: LÁZÁR MIKLÓS

BUDAPEST,
1936 SZEPTEMBER 28

Magyarország—Ausztria 5:3!

A Blum-kormány győz ma a kamarában, de megbukhat a szenátusban!

**A frankdevalvációról szóló törvényjavaslatot
vasárnap elfogadta a pénzügyi bizottság
Devalválják a holland forintot is**

(A Reggel tudósítójától.) Pontosan öt évvel ezelőtt, 1931 szeptember 19-én, a világ megdöbbenve és tanácstalanul fogadta azt a hírt, hogy egy szombatról vasárnapra virradó éjjel az angol font, a világ legpatinásabb és legmegbízhatóbb pénzének árfolyamát leszállították és az angol bank a fehér és áttetsző font bankjegyeket többé nem váltja be aranyra. Az angol példát nyomán követték a skandináv államok, később Belgium, végül a világ aranyban és nyersanyagban, de emberi munkaerőben is leggazdagabb országa, az Egyesült Államok is, és

nyugtalanság és izgalom uralkodik a világ legfontosabb pénzügyi piacain és gazdasági központjaiban,

de bizonyos az, hogy ez az izgalom néhány nap alatt elül és a világ bizalommal és reménnyel várja a három allanti nagyhatalom szoros együttműködéséből annak az elviselhetetlen nyomásnak az enyhülését, amely a világra nehezedik. A francia frank értékesítségének elhatározása nem egyedül a francia kormánytól függött. Ezt az elhatározást a londoni City és az angol kormány, de Washington is hetek óta sürgette. Az angol lapok napok óta hangoztatják, hogy a francia deflációs aranypolitika összeférhetetlen a Blum-kormány gazdasági építőprogramjával, amely a frank értékének csökkentése nélkül nem oldható meg. Londoni híradás szerint a Blum-kormány túlnyomó többsége már hetekkel ezelőtt elhatározta ennek a leértékelésnek a végrehajtását, amely ha előbb törté-
nik, több mint kétmilliárd frank ér-

alig egy-két év alatt

mindenütt, ahol a pénzláb leszállítását végrehajtották, jólét és virulás fakadt.

Anglia ma olyan pénzböszögnek és olyan konjunktúrának örvend, mint a háború óta soha, az angol főváros tízmillió fontos kölcsönét éppen tegnap tíz perc alatt tízszeresen túljegyezték. Ma, negyvennyolc órával a francia frank és huszonnégy órával a svájci frank s alig néhány órával a hollandi forint leértékelésének bejelentése után még érthető

tékü francia arany kiáramlását akadályozta volna meg. De

Vincent d'Auriol pénzügyminiszter a legutóbbi napokig makacsul ellenállott!

Ennek az ellenállásnak politikai okai voltak. A francia nagytőke megmozdítható vagyonának igen tetemes részét főleg a szakadatlan sztrájkok miatt és a politikai bizonytalanságtól való félelmében már kivitte az országból. Ezzel szemben pontosan meg sem határozható, de körülbelül tizenkét és félmilliárd frankra becsülhető az a papírpénztömeg, amely francia kisemberek szalmaszákjaiban és harisnyáiban rejtőzik, sokmilliárd francia frank fekszik a bankokban és takarékpénztárakban és a francia kis-tőkések, akiknek szavazatai a népfrontot és a Blum-kormányt hatalomra segítették,

bíztak a kormány ígéretében, hogy a frankot nem fogja leértékelni.

Ennek a kispolgári tömegnek fel-

zúdulásától félt a francia pénzügyminiszter és ez az oka a több mint egy hete tartó habozásnak és vára-

kozásnak.

Anglia és Amerika tovább csökkentik a font és a dollár aranyértékét?

Svájc és Hollandia gyorsan és erőlesen cselekedett, a zürichi és genfi bankok szombaton a hétvégi korai záratra való hivatkozással a délelőtti órákban megtagadták nagyobbösszegű külföldi valuta kiszol-

gáltatását, hétfőn reggelre pedig előreláthatólag már megjelenik a svájci kormánynak az a rendelete, amely a deviza- és aranyzárlatot elrendeli.

Hollandia vasárnap határozta el magát a döntő lépésre,

amikor a bankok és a tőzsdék zárva vannak. Valószínű, hogy a holland pénzügyi elöláthatólag szintén minden megrázkódtatás nélkül fogja megúszni a most következő döntő napokat. Legfontosabb és döntőjelentőségű a francia frank leértékelésénél az a körülmény, hogy ez a felbeesülhetetlenül nagyjelentőségű pénzügyi műtét nem elszigetelve, hanem az angol és az amerikai kormányok előzetes hozzájárulásával és baráti támogatásával történik.

Sem az angol, sem az amerikai kormány nem vállalt kötelezettséget arra, hogy később, előre nem látható események nyomása alatt,

nem fogja a dollár és a font aranyértékét tovább is leszállítani!

Rooseveltnek felhatalmazása van 59 centig leszállítani az aranydollár értékét, a font aranyértékének leszállításánál pedig egyáltalán nem szabtak alsó határt. A megállapodás a három kormány között tehát egyelőre csupán a legközelebbi jövőre, azokra a hetekre, esetleg hónapokra szól, amelyekben a frank sorsa eldőlt. De kétségtelen, hogy a világ három leggazdagabb országának ez az egyetértő elhatározása olyan erőt és befolyást jelent, amelynek a hatását előre kiszámítani nem lehet, mert

ennek a három országnak és a hozzájuk csatlakozó blokknak bir-

tokában van a világ aranykészletének nyolctized része.

Ha nem sikerül a devalváció, Franciaországban koncentrációs kormány alakul

Minden kétséget kizáró határozottsággal kijelentik úgy Londonban, mint Washingtonban, hogy a francia frank, valamint a még megmaradt aranyvaluták értékének leszállítása azzal a céllal történik, hogy a világ gazdasági békéjét helyreállítsák és azt a pénzügyi káoszt, amely 1931 óta egyre szélesebb körben hatalmasodott el és egyre több áldozatot követelt, megszüntessék. A végső cél a világereszkedelemből és az áruforgalom szabadságának helyreállítása! Hogy a célt sikerül-e elérni, az mindenekelőtt attól függ, hogyan alakul a helyzet Franciaországban? Franciaország gazdag ország, takarékos és dolgos emberek lakják, de az a belső rend és a nyugalom, amely a francia gazdaságot jellemezte, néhány hónap óta egyre jobban megbomlott.

A francia kivitel és idegenforgalom végzetesen csökkent.

a világgiazi és a francia benső árak között óriási eltérések mutatkoztak, Franciaország lett a világ egyik legdrágább állama és az ennek következtében beálló megélhetési nehézségek vezettek a francia munkásság nyugtalanlására és arra a sztrájkhullámra, amely még ma sem csillapodott le. Ha sikerül ezeket a nehézségeket át-bridálni, még a kistőkések vagyonának megosonkítása árán is, ha megszűnik a bizonytalanság, a félelem és a nyugtalanlás, akkor visszaáramlik a kimenekült tőke, a Blum-kormány vagy utódja végrehajthatja nagy beruházási programját és helyreáll az a

nyugalom és rend, amely a jólét egyedüli forrása.

Ha nem sikerül a kísérlet, akkor a Blum-kormány szép öngyilkosságot hajtott végre

és egy új nemzeti koncentrációs kabinetre vár a feladat, hogy Franciaországot és vele együtt Európát is visszavezesse a békés munka és boldogulás útjára. E pillanatban még nehéz jóslatot kockáztatni. Egy kitűnő és nagymultú magyar bankszakértő véleménye szerint a francia kormány elhatározása mindenesetre óriási haladást jelent, megkönnyíti a kibontakozást és végleg megdönti azt a fikciót, hogy a pénz értékét az aranyfedezet adja meg. Ha ez így volna, akkor a spanyol pezeta még mindig magas árfolyamon volna kereslet tárgya, mert hiszen a spanyol jegybank aranyfedezete a bankjegyforgalom ötven százalékát teszi ki. Olaszországban az abesszín hadjárattal együtt járó pénzügyi válság ellenére sikerült a líra belső vásárlóerejét majdnem változatlanul megtartani, Németországban külső komplikációk nélkül, csupán a nemzeti vagyon és jövedelem túlzott igénybevétele, valamint a merev devizarend az árakat szinte elérhetetlen magasságba hajtotta. Tény az, hogy a pénz valódi értékét a bizalom adja meg és

a francia válság megoldása is tisztán bizalmi kérdés,

amelyre a választ a kamara holnapi ülése és a legközelebbi napok eseményei adják meg.

Párizs higgadtan fogadta a nagy eseményt!

Párizs, szeptember 27.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A leértékelt frank első vasárnapja a szokottnál is nyugodtabban telt el. A mozik, kávéházak zsúfoltak, kevesebb a sétáló az utcán, de ez nem a devalváció, hanem a hirtelen beköszöntött hideg eső miatt van.

Az árak meg sem mozdultak!

A délig nyitva tartott élelmiszerüzletekben talán még kisebb volt a forgalom, mint máskor. Az újságárusok előtt nagy a tolongás és a félóránként új kiadásokat áruló rikkancok bombáüzleteket esinálnak. A fegyelmezett, minden idegességtől mentes közérdeklődés, délután a kamara épülete, a Palais Bourbon felé fordult, ahol félháromkor összehívta a képviselőház pénzügyi bizottsága, hogy letárgyalja a kamara elé terjesztendő rövid devalvációs törvényjavaslatot.

Ennek a törvényjavaslatoak a szö-

A pénzügyminiszter nagy expozéja a pénzügyi bizottság előtt

Félháromkor összehívta a pénzügyi bizottság Vallières miniszter elnökelete alatt. Vincent d'Auriol pénzügyminiszter beszéde elején megje-

lent a teremben Blum miniszterelnök, aki végighallgatta a pénzügyminiszter előadását. Vincent d'Auriol megindokolta az 1928-i pénzügyi

vegét hivatalosan még nem közölték, beavatott körökben tudni vélik, hogy az első szakasz felfüggeszti az 1928-as pénzstabilizáló törvényt. A második szakasz megállapítja az új frank aransúlyát, amely

az előző frank aransúlyánál huszonöt, illetve 33 százalékkal lesz kevesebb és 43, illetve 49 milligrammot fog nyomni.

A pontos aransúlyt a törvényjavaslat megszavazása után minisztertanács fogja rendeletileg meghatározni. A harmadik szakasz a devalvációból folyó intézkedésekkel foglalkozik és

egy stabilizációs, — körülbelül tízmilliárd frankos alap — létesítését rendeli el

és intézkedik a külföldi devizák vásárlása felől, hogy az új frank értékét fentartsák. Ez a stabilizációs alap a Banque de France kezelése alá kerül, amely megkapja az aranyfém és külföldi valuták vásárlásának monopóliumát.

törvény felfüggesztésének szükségességét és kijelentette, hogy

a kormány később állapítja majd meg a pénzegység aranytartalmát.

Az új rendelkezések nem alkalmazhatók azokra a nemzetközi fizetési szerződésekre, amelyet aranyban kötöttek meg még a törvény kihirdetése előtt.

Aranykereskedelmet csak a Francia Bank engedélyével lehet folytatni.

A magánosoknak és a társaságoknak tulajdonában lévő arany mennyiséget be kell jelenteni. A bejelentési kötelezettség elmulasztása esetén büntetesként ellenszolgáltatás nélkül lefoglalják a be nem jelentett arany mennyiséget. A külföldi pénznemekben szeptember 20-ika és 26-ika között lebonyolított műveleteket a törvény kihirdetését követő tizenöt napon belül kell jelenteni. Bejelentette a továbbiak során a pénzügyminiszter, hogy

a munkabéreket és fizetéseket, valamint a nyugdíjakat felülvizsgálják a létfenntartási mutatószám alakulásának megfelelően.

A kormány csökkentette majd az élelmiszerekre kivetett közvetett adót, hogy ezzel elkerülje az elsőrendű szükségleti cikkek árának emelkedését.

— A francia népet a devalvációból semmi károsodás nem érheti, — fejezte be beszédét a miniszter. — A pénzügyi válságok és a francia árat a világáratok szintjére emeli és azokat versenyképesé teszi és ezáltal

a francia export ismét visszanyerheti elvesztett helyét a világgiacon.

A nagy tetszéssel végighallgatott expozé után Blum miniszterelnök elhagyta a termet és átment a szociáldemokrata párt éppen akkor tartott értekezletére. A párt lelkesen üdvözölte a miniszterelnököt és

határozati javaslatban fogadta el a pénzügyi bizottság üléssel egyidejűleg összehívta a radikális párt országos vidéki szervezeteit, amelyek az egymásután befutó hírek szerint elfogadják határozati javaslataikban a devalvációt.

A radikálisok részéről a legjelentősebb megnyilatkozás Campinchi képviselőnek, a párt parlamenti elnökének kijelentése, aki választókerületében így felelt vasárnap dél-

Blum: „Anglia, Amerika és Franciaország közös erővel kívánják a világ gazdasági békéjét helyreállítani“

Párizs, szeptember 27.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Blum miniszterelnök vasárnap a saját és a pénzügyminiszter nevében a következő nyilatkozatot tette a sajtó képviselői előtt:

Rendkívül fontos esemény, hogy a francia, az angol és amerikai kormány első ízben fordult közös elhatározással és közös közleménnyel a világ közvéleménye elé. E három nagyhatalom történetében most fordult először elő, hogy kormányaik közösen tudatják a világ közvéleményével ezt az elhatározásukat, hogy

megkísérelik közös erőfeszítéssel a világ normális gazdasági életé-

Ápolást követelnek az idegek is!

Evtizedeken át kifogástalanul működtek idegeink. Kisebb zavarokra ügyet sem vetettünk. Egy kis kikapcsolódás, pihenés után — úgy ahogy — ment minden tovább. Most azonban teljesítményünk végső határához értünk. A mai idők hihetetlen erőltető irama folytán idegeink esdőt mondtak, kimerültek, fellázadtak. Időelőtti öregedés jelei mutatkoznak. Ha meg akarjuk őrizni idegeink teljesítményességét, szervezetünk frissességét és vissza akarjuk nyerni testünk rugalmasságát, pótolnunk kell az elhasznált ideganyagokat, amíg nem késő. Az ideganyagok (Lecithin), az agy, a gerincagy és az idegek legfontosabb alkotórésze, ezt kell tehát szervezetünkbe juttatni. Dr. Habermann professzor eljárása szerint készült Biocitin-nel érhetjük ezt el a legjobban. Ezért szedje mindenki naponta háromszor a Biocitin-t, akinek a mindennapi munkája izgalommal és szellemi, vagy testi megerőltetéssel jár. A Biocitin ápolja, táplálja és védi az idegeket. Ne várjon senki addig, amíg már csak kábítószerekkel tudja csillapítani idegeit.

A Biocitin

minden gyógyszerárban kapható

után egy hozzá intézett kérdésre:

— Miatán a leértékelt elkerülhetetlennek bizonyult, tehát csak gratulálni lehet a kormány gyors cselekvéséért!

A radikális párt parlamenti elnökének nyilatkozatát a lapok nagyjelentőségűnek tartják. Így most már körülbelül tiszta a kormány parlament előtti helyzete.

A szocialisták lelkesedve, a radikálisok lelkesedés nélkül, de meggyőződéssel, a kommunisták vonakodva, de mégis megszavazzák a devalvációs törvényjavaslatot, nemkülönben a jobboldali ellenzék Reynold által vezérelt kisebbsége.

Kedden vagy szerdán kerül a szenátus elé a devalvációs törvény. Itt már komolyabb ellenállással találkozhat a Blum-kormány, de a vesztély nem nagy, mert a szenátus többsége a pártfegyelm miatt követni fogja valószínűleg egyhangúlag a párt egyhangú állásfoglalását. A történelmi jelentőségű javaslatok így hát minden bizonnyal törvényekké válnak, de

az igazi nehézségek csak ezután következnek Franciaországban.

Gonda Jenő.

nek helyreállítását és a gazdasági béke megalapozását.

amely a politikai béke legfőbb előfeltétele. A három nagyhatalom közös nyilatkozatának ez a legfőbb célja és értelme. Ez a közös lépés egyúttal elsőrendű fontosságú politikai eseményt is jelent, mert a három nagyhatalom kormánya reméli, hogy a kezdeményezésükhöz valamennyi nemzet csatlakozik, amelynek igen üdörös hatása lesz a nemzetközi kapcsolatok kialakulására.

A miniszterelnök azután határozottan megalapította azt a beállítást, hogy ez a közös nyilatkozat csupán a pénzügyi művelet ravasz szépítése

A Honori Nagyi Őszi árjegyzéke megjelent!

S azt bárki kívánságára ingyen és bérmentve megküldi a Magyar Magtenyésztés Rt., Budapest, VIII, Rákóczi út 7

volna, de megeáfolta azt a hírt is, hogy a francia kormány az angol és amerikai kormányok sugallatára határozta volna el magát a frank leértékelésére.

— A három nagyhatalom tárgyalásai régi keletűek, — mondotta Blum.

A tanácskozások már júniusban kezdődtek

úgy az angol, mint az amerikai kincstári hivatal a legnagyobb megértést tanúsított. Kötelességemnek tartom, hogy ezúttal is köszönetet mondjak *Morgenthau-nak* és *Neville Chamberlain-nek*. Kezdetől tudatában voltunk annak, hogy

csak nemzetközi alapon lehet megvalósítani olyan pénzügyi akciót, amely a népek közeli kapcsolatát és a nemzetközi kapcsolatok kimélyítését szolgálja s ezzel együtt a békét is, amely kezdeményezésünknek végső célja.

Nem kívánjuk a tőke hazatérését megakadályozni, de útját akarjuk

vágni annak, hogy a spekuláció elhatalmasodjék. Indokolatlan volna, ha a pénz leértékelésével kapcsolatban a kiskereskedelmi árak emelkednének, mert

a fogyasztók érdekeit minden körülmények között meg kell védeni.

Mindent egybevéve, a három hatalom közös nyilatkozata feltétlenül nemzetközi megbékülés és megnyugvás eszméjét szolgálja!

A pénzügyi bizottságnak a kormánytöbbséghez tartozó tagjai vasárnap délelőtt hosszabb megbeszélést folytattak a kamara épületében. *Spinasse* gazdasági miniszter a tanácskozás után a sajtó képviselőinek kijelentette, hogy a francia-angol-amerikai megállapodásnak rendkívüli nemzetközi jelentősége van.

A három demokráta nagyhatalom erre a jelentős lépésre egyedül a gazdasági béke és a társadalmi megértés érdekében szánta el magát.

Felkészül a rendőrség és a csendőrség!

Párizs, szeptember 27.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Ipari és külkereskedelmi körökben meglepéssel fogadják a frank leértékelését, mert a forgalom erős fellendülését várják tőle. Miután azonban az értékesítés mértéke még nincsen megállapítva, igen sok nagy gyárvállalat és exportőr beszüntette vagy csökkentette eladásait, miután magasabb árakat is remél. A kormány a munkásság és a kispolgárság megnyugtatására előre bejelentette, hogy a jogosulatlan áremelkedéseket minden körülmények között lefőrti és pedig kamattételek csökkentésével, adó- és vámsökkentésekkel és hasonló intézkedésekkel.

A prefektusok utasítást kaptak, hogy minden árdragítási kísérletet akadályozzanak meg

és szükség esetén az élelmiszerdrágítókát azonnal tartóztatás alá és állítsák bíróság elé. A hadügyminisztériumban lázas tanácskozások folynak, amelyekben *Daladier* nemzetvédelmi miniszter és *Salengro* belügyminiszter a párizsi csapatok parancsnokaival, a párizsi rendőrfőnökkel és a Sureté országos főfelügyelőjével megállapította, mely intézkedéseket foganatosítsanak

nem várt zavargások kitörésének esetére.

Ugyanakkor a kormány megállapodott a szakszervezeti szövetség főtitkárával, *Jouhaux*val, hogy mun-

kaberegyeztető bizottságot létesítenek és ezen az úton a sztrájkmozgalmakat sürgősen megszüntetik. A vasárnapi lapok pártállásuk szerint vagy helyeslik a frankdevaluációt, vagy élesen támadják miatta a Blum-kormányt. A *Petit Journal*

nagy fellendülést vár a frank értékesülésétől.

A *Journal* is helyesli, mert előnyére válhat úgy az iparnak, mint a mezőgazdaságnak, ha csak az értékesülés jótékony hatását újabb erőszakos sztrájkmozgalmak nem rontják le. Az *Oeuvre* megállapítja, hogy

úgy a kisantant, mint a balkán blokk államai meglepéssel fogadták a frank értékesülésétől.

mert a francia gazdasági befolyás és Franciaország politikai súlyának növekedését várják tőle. A *Peuple* merésznek és ügyesnek mondja a kormány intézkedését s úgy véli, hogy a jogos érdekeket megvédi.

A munkásságnak örködni kell azon, — írja a lap — nehogy előgedetlen elemek a kedvező hatásokat lerontsák.

A kommunistapárt élesen elítéli a történeteket és a *Humanité* a dolgozó lakosság érdekeinek védelmét követeli, élesen bírálva a kormány politikáját, amely belekényszerítette az értékesüléskébe.

aranykiviteli tilalmat, ami gyakorlatban annyit jelent, hogy néhány napon belül bevezetik a devizakényszer-gazdálkodást.

Miután az aranykivitel és a devizakényszer-gazdálkodás együtt jár a holland forint természetes árfolyamcsökkenésével a külföldi piacokon, nyilvánvaló, hogy a hollandi kormány bevárja a forint árfolyamának természetes kialakulását, valamint a francia és a svájci kormányok elhatározását, csak azután fogja a hollandi forint értékesülését mértékét meghatározni.

Hollandia volt az utolsó az európai aranybörzse három állama között, amely feladta az aranyalapot és ezzel a gyakorlatban az aranystandard mint pénzügyi politikai elv megszűnt.

A szombat éjszakai minisztertanácsról kiadott hivatalos közlemény szerint a holland kormányt nem annyira a francia, mint inkább a svájci frank leértékelése kényszerítette arra, hogy az aranytilalmat kibocsássa. A minisztertanácsban résztvevő a Németalföldi Bank kormányzója, *Strip* is, és már a minisztertanácsban megegyezés jött létre a jegybank és a kormány között, amelynek értelmében az aranykiviteli tilalmat a mai nap folyamán kibocsátják, de intézkedtek arról is, hogy

a holland tőzsdéket hétfőn és kedden zárva tartják.

Szombaton még körülbelül 16 millió forint értékű aranyrudat indítottak Hollandiából Newyorkba és a pénzpiac nem volt elkészülve a kormány hirtelen intézkedésére, mert *Colijn* miniszterelnök még szombat délután az amszterdami *Telegraaf* című lapban kijelentette, hogy Hollandia, tekintet nélkül más államok aranypolitikájára, kitart az aranystandard mellett és ettől a jövőben sem lesz hajlandó eltérni. Az éjszakai minisztertanács határozata tehát

a teljes meglepetés erejével hatott.

A holland kormány röviddel éjjel után hivatalos közleményt adott ki, amely a következőképpen hangzik:

Annak megakadályozására, hogy kényszerüljünk az aranyalapot elhagyni, még pedig a Holland Bank aranykészletének olyan csökkenése után, amelyért a kormány nem vállalhat felelősséget, a kormány a Holland Bank felfogásával teljes összhangban elhatározta, hogy szeptember 22-től kezdve megtiltja az aranykivitel, amennyiben ez a kivitel nem a Holland Bank hivatalos engedélyével történik.

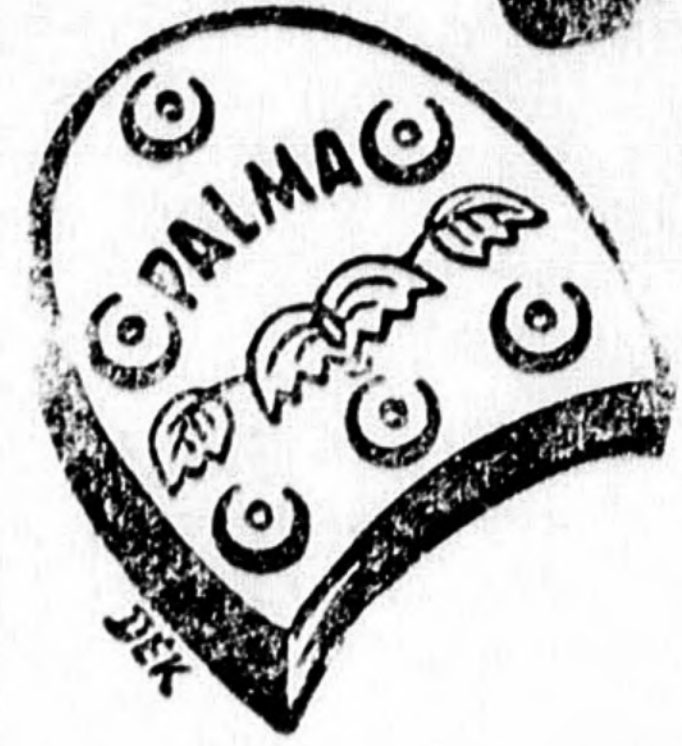
Hasonlóképpen zárva marad hétfőn, szeptember 28-án és kedden, 29-én az értéktőzsde.

Lengyelország is?!

Varsó, szeptember 27.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Lengyel politikai körökben elterjedt hírek szerint a francia frank értékesülése nem teszi föl-

mi a legjobb?

kérdezi Ön joggal, mielőtt bármit vesz.

Mi a

PALMA

kaucsuksarkot

ajánljuk és rögtön megmondjuk főelőnyeit. A PALMA kaucsuksarkok idegeit kíméli, egészségét védi és példátlan tartósságával kiadásait csökkenti

Csak

a PALMA védjegy jelent PALMA minőséget.

GYARTJA A MAGYAR RUGGYANTARUGYAR

tétlenül szükségessé a zloty leértékelését is. A kormány gazdasági miniszterei az este tanácskozásra ültek össze, azonban végleges határozatot nem hoztak. Varsói pénzügyi körökben viszont az a meggyőződés, hogy a francia frank leértékelése meg fogja erősíteni és gyorsítani azt a mozgalmat, amely lengyel gazdasági és politikai körökben a leértékelés érdekében már ez év elején megindult.

London bízik a sikerben

London, szeptember 27.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Angol kormánykörökben bíznak abban, hogy a francia kormány akcióját más államok részéről nem növelik meg. Nagy meglepéssel fogadták Londonban *Morgenthau* amerikai államtitkár bejelentését, hogy sikerrel visszaverték a szovjet kontrémintámadását az angol font ellen.

Hétfőn a londoni devizapiac megindul a forgalom,

természetesen azonban a leértékelés előtt álló valutákban nem lesz hivatalos jegyzés. Nem hiszik, hogy Németország és Belgium követi a francia példát, ezzel szemben valószínűnek tartják, hogy Szovjetország szintén végrehajt bizonyos valutáris operációkat, tekintettel arra, hogy a rubelt a francia frank árszintjéhez rögzítették.

Hollandia is feladta vasárnap az aranyalapot!

Hága, szeptember 27.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Vasárnapra virradó éjszaka a holland kormány rendkívüli minisztertanácsra ült össze, hogy a frank és a svájci frank leértékelésének következményeit levonja, és a rendkívüli nyomás alatt, amely most már az aranyalaphoz egyedül ragaszkodó hollandi pénzpiacra nehezedett, a hollandi forint leértékelését elvben elhatározza. A hajnali órákig tartó drámai lefolyású minisztertanács után a kormány

azonnali hatállyal elrendeli az

Fatüzelésnél ne kísérletezzon! Vegye csak a világhírt **„ZEPHIR”** folytonó kályhát. Átlag 10 kg fával fűt egy normál szobát 24 órán át. **Ára 60 P-től!** Tekintse meg mintaraktárunkat! Árjegyzéket ingyen küldt!

HAZAI SZÉNEKRE legideálisabb a kétaknás **REKORD** folytonó kályha! **Ára 60 P-től.**

HÉBER kályha- és tüzhelygyára, Budapest, Vilmos császár út **39** (Haltós ucca sarok)

5 csöves nagy super »Varázs szemmel«

Push-pull kapcsolás, színváltó óriáskála nagyméretű dinamikus hangszóró, hangkorrekció, szab. bej. újrendszerű óriás forgó. Ez a néhány adat tájékoztat arról, hogy miért halljuk ezzel a készülékkel nappal is teljes hangerővel az egész világot

ORION-55

Kapható minden Orion rádiókereskedőnél

Csak egy telefonjába kerül és fenti készüléket lakásán bemutatja:

MORVAI RÁDIÓ

Erzsébet körút 40. Telefon 1-343-64

Készségesen bemutatja:

Sternberg

Magy. Kir. és Udvar. hangszergyár **VII., Rákóczi út 60.** Az ország legnagyobb és legszébb rádiótermel

Madrid már „számol minden eshetőséggel!”

Párizs, szeptember 27.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A burgosi főhadiszállásról érkezett legújabb jelentések szerint a nemzeti csapatok vezérkara reméli, hogy a polgárháború most már rövidesen véget ér. Franco tábornok seregének előőrsői Toledo elé érkeztek. A város határától alig egy kilométernyire elkezdődött harc kezdődött a védő kormánycsapatokkal.

A felkelők felmentő serege érintkezésben áll az Alcazar védőivel, akik várják a kirohanási parancsot.

A nemzeti csapatok vasárnap felszabadították Cordobát.

A nemzeti csapatok főparancsnoksága általános mozgósítást rendelt el, amely szerint

minden 20-tól 24 éves férfi katonai szolgálatra köteles jelentkezni.

A madridi kormány vasárnap ugyancsak mozgósítást rendelt el és kiáltványban hívta fel a lakosságot arra a hatalmas ellentámadásra, amely győzelemre viszi a köztársaság lobogóját és megsemmisíti a felkelőket. A győzelembe vetett remény elhalványulását és a fegyelem meglazulását mutatja azonban a kiáltvány következő része: »Meg kell szervezni a főváros védelmét és

számolni kell minden eshetőséggel.

Az ellentámadás erejének fokozására a katonáknak a legteljesebb engedelmességet kell tanúsítaniuk vezetőik iránt és alá kell vetni magukat a hadi fegyelemnek.

Három anarchista miniszter!

Barcelona, szeptember 27.

(A Reggel tudósítójától.) A katalán kormány hetek óta beharangozott átalakítása a vasárnapra virradó éjszaka megtörtént. A politikai mozgalmak történetében most történt első ízben, hogy anarchisták miniszteri székbe ültek. Az új katalán kormányban ugyanis három anarchista tagja van.

A kecskeméti jogakadémia új dékánja: Dezső Gyula

Kecskemét, szeptember 27.

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap délben iktatták be a 120 éves kecskeméti jogakadémia idei dékánját, Dezső Gyula jogakadémiai tanárt. Rácz Béla, a lelépő dékán, beszédében köszönetet mondott a város vezetőségének, hogy a mult esztendőben sikraszállt a jogakadémia fenntartásáért, majd átadta a dékáni jelvényeket Dezső Gyulának, aki tartalmas beszédben ismertette munkatervét.

Hármas autószerencsétlenség Soroksár mellett: négy súlyos sebesült

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap délben súlyos hármasszerű autószerencsétlenség történt Pesterzsébet és Soroksár határában. A déli órákban nagy sebességgel robogott Budapest felé a CE. 149 rendszámú hatalmas, sertésszállító teherautó. Szembe jött az országúton az AA. 565 számú budapesti személygépkocsi, melyben Handwerker Samuné és sofőrje ült. A kocsi mögött még egy autó haladt, ebben Handwerker Samuné leánya, Margit ült, nagyobb társasággal. A szembejövő kocsik éppen egy fordulóban találkoztak. A teherautó sofőrje rosszul vette a kanyart,

hatalmas gépkocsijával a kanyarodásban kissé átment az úttest jobb oldalára és óriási sebességgel nekiszaladt Handwerker Samuné kocsijának.

A személyautó sofőrje az utolsó pillanatban balra kapta a kormányt és ezért a teherautó nem szembeközött, hanem oldalról kapta el a kocsit. Óriási csattanás és jajveszékkel hallatszott, a következő másodpercben pedig a sze-

mélyautó

pörögni kezdett az úttesten, aztán pedig befordult az útmenti árokba.

A teherautó a baleset pillanatában fékezett, de az óriási lökéstől megcsúszott a hatalmas kocsi és

nekivágódott a második autónak is, amelyet az útmenti fához röptetett.

Üvegcsörömpölés, jajveszékkel és siránkozás töltötte meg a levegőt. A két személyautó az árokban hevert, a teherautó súlyosan megrongálódott és a sertések, amelyeket szállított, szanaszét szaladtak a mezőkön. Az országúton járó autók telefonáltak a mentőkért, akik néhány perc múlva két kocsival érkeztek meg. Handwerker Samuné bordatöréseket, leánya pedig láb- és kartörést szenvedett, mindkettőjüket a Rókusba vitték. Megsebesült a teherautó vezetője és utasa is: Pelikán Manó sertéskereskedő és felesége. Őket bordatöréssel, lábtöréssel a Szent István-kórházba szállították.

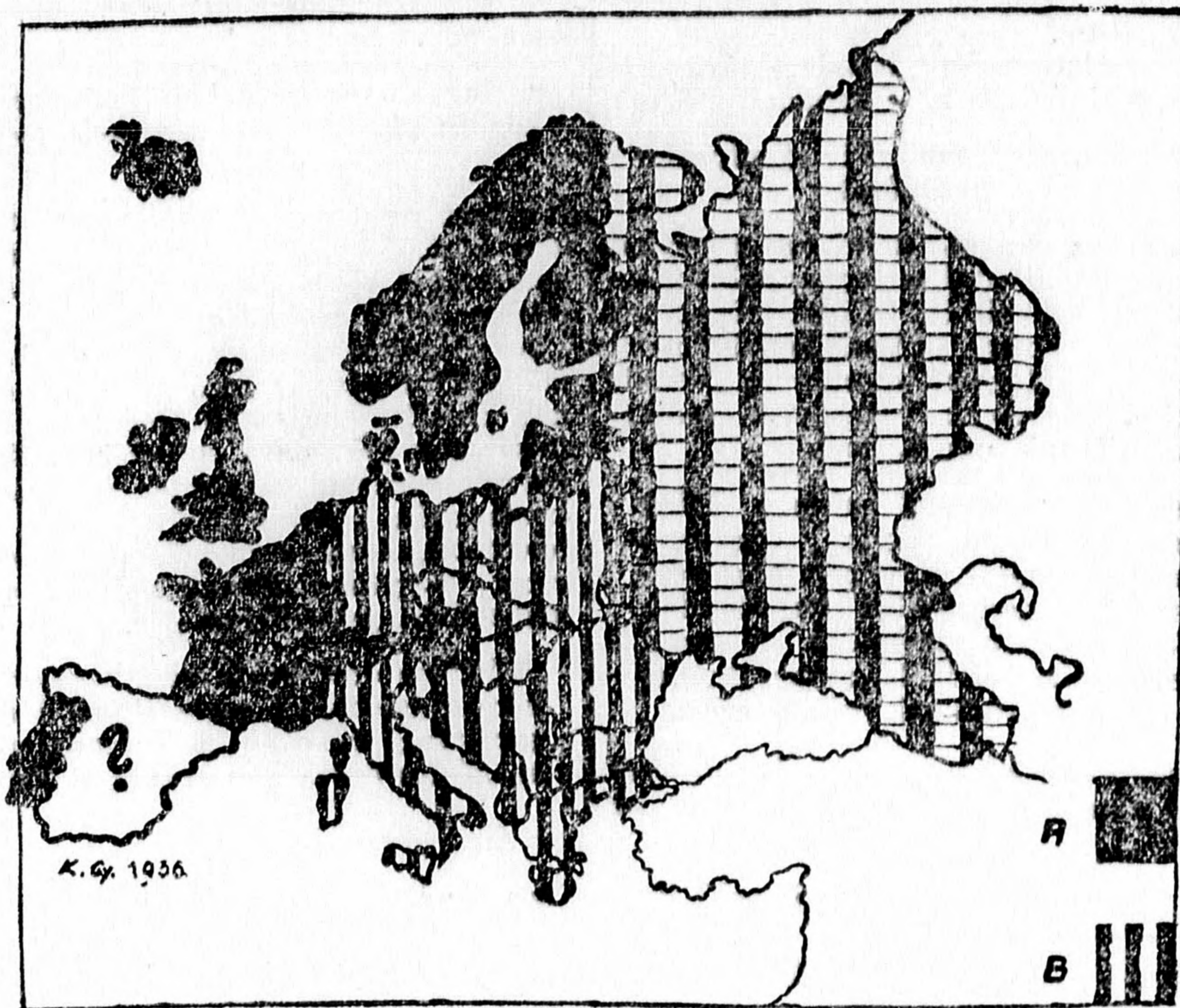
Vasárnap is dolgoztak a Magyar Nép Hetének kiállítási épületein. Az ipariügyi miniszter vasárnapra a városilgeti Iparosarnok területére felfüggesztette a munkaszünetet, hogy az október 2-án megnyíló Magyar Nép Hete kiállításának építkezéseit befejezhessék. 1500 munkás és egyetemi hallgató dolgozott egész nap az érdekes riportkiállítás pavillonjain. A Magyar Nép Hétét a Turul Szövetség rendezte és a kiállítással párhuzamosan »Nép, föld, egészség« címmel tudományos kongresszust is tart, amelyet a magyar nép legégetőbb kérdéseivel foglalkoznak.

Amerikai tempóban alakították át az Erzsébet körúti Meteor-kávéházat. Csütörtök délután zárták be a kávéházat, munkások hadserege dolgozott szombat délutánig és este már meg is nyitották a fényesen átalakított Meteor-kávéházat! A közönség elragadtatással nyilatkozott Illiczky Jász-Zenekaráról, ételekről, italokról, kiszolgálásról.

Félórás mesterséges légzés után keltették életre. Vasárnap délután a népszegedi Duna-ágyban, a part egy elhagyott helyén, vízbe vetette magát Statler Miklós műszerész. Már fuldoklott, mikor egy csónakházban meghallották hörgését, azonnal odaerkeztek és kibúzták. A parton eszméletlenül terült el. Csak félórás szakadatlan mesterséges légzés után sikerült életrekelteni. A Rókus-kórházba szállították.

Elfogták a betörőt, — mielőtt még betört volna. Karlovics István szabóság vasárnap délben Wesselényi uca 10. házban lakásán tartózkodott. Egyszerre csak hallotta, hogy valaki feszítővassal dolgozni kezd az ajtaján. A hátsó kijáraton az uccára szaladt, rendőrt hívott, aki elfogta a lakásajtót feszítő fiatalembert: Olenyák Pál nyolcszorosan büntetési szabóságát.

EURÓPA VALUTATÉRKÉPE

A = nyugateurópai blokk
B = kötött devizájú országok

Rianás mindent lehengerező stílusban nyerte Credo és Cabala ellen a Szent László díjat

Részletes eredmény:

I. Kőbányai díj. 3000 P. 1600 m. 1. Naplóm (1½) Rózsa, 2. Domino (2), 3. Bitang (6). Fm.: Wait-abit (4-ik), Kékes II., Tammuz. 2½ h., 2½ h. Tot.: 10:18, 13.18. Befutó: 5:25. Tammuz vezet, de rövidesen eltűnik és Bilang, Domino lesz a sorrend. Az egyenesben Naplóm áll az élre és könnyen bevezet.

II. Nyeretlen kétévesek etadóversenye. 1500 P. 1000 m. 1. Padisah (3) Gutai, 2. Salome (p), 3. Baka (4). Fm.: Hedie (4-ik), Asszonyfaló, Babvirág, Cudar, Maiennacht, Furfangos II., Mese. ½ h., fejh. Tot.: 10:35, 12, 11, 14. Befutó: 5:40. Padisah végig vezetve nyer a lassan belemelegedő Salome és az utolsó métereken erősen támadó Baka ellen.

III. Kétévesek szeptemberi nagy handicapja. 4000 P. 1200 m. 1. Mák (2½) Bihar, 2. Vaklárma (12), 3. Kópia (5). Fm.: Rummy (4-ik), Ereszd el, Amarante, Doboz, Ugolin, Clarion, Cimpora, Bokréta. Fejh., ¼ h. Tot.: 10:44, 20, 66, 23. Befutó: 5:704. A kiadósabb handicapekben többször véleményezett Mák starttól a célig szílen van és biztosan fejbősszal győz Vaklárma és a későn utat talált Kópia ellen. Doboz rosszul kezdett, de jegyezzük meg mellékesen, favorit volt és Schejbal lovagolta.

IV. Szent László díj. 20.000 P. 1300 m. 1. Rianás (3 roá) Esch, 2. Credo (10), 3. Cabala (6). Fm.: Bársony (4-ik), Gangster, Curragh, Caruso. 2½ h., nyakh. Tot.: 10:11, 12, 34, 21. Befutó: 5:100. A pálya tudásban messze kimagasló kétévese, Rianás, fölényrel szórja el ellenfeleit, a helyekért Credo, Cabala, Bársony verselkednek. A verseny meglepetése Credo második helye, az a Credo-á, amely a minap élni sem tudott Resistál. Ezenkívül kedvtők: Credo 652, Cabala 158, Bársony 64, Curragh 116, Caruso 227, Gangster 75.

V. Handicap. 1800 P. 1000 m. 1. Alvajáró (5) Szeltner, 2. Dénes (6), 3. Sok (2½). Fm.: Dany (4-ik), Hozomány II., Kundry, Prunelle, Regulus, Baba, Széltoló, Africanus, Pártfogó, Feketeszárú, Bicskás, Gardist. Fejh., nyakh. Tot.: 10:116, 28, 79, 20. Befutó: 5:968. Belül Sok, közösen Alvajáró, kívül Dénes színei látszanak. A három ló szoros finist vív az elsőségért. Zangenéktől Africanust gondolták, de a szeles, hűvös időben Dénes futott formát.

VI. Handicap. 2500 P. 2400 m. 1. Amadeo (3) Schejbal, 2. Mumus (1½), 3. Tök király (8). Fm.: Lenka (4-ik), Mullass, Allegra, Crataegus, Kislány. ¼ h., 1½ h. Tot.: 10:52, 13, 12. Befutó: 5:57.50. Mumus

téli kézzel veszté el ezt a biztos versenyt Amadeoval szemben, amelyen Schejbal minden igyekezetét latbavetette. Bámulatos, hogy hogy tud ez a lovas, de hogy, ha ráadásul a közönség kedvencét kell megverni.

VII. Welter handicap. 2000 P. 1600 m. 1. Saturnus (1½) Félix, 2. Kedves (4), 3. Indiana (8). Fm.: Kiskun (4-ik), Bakony, Bomba, Jajosi P., Balbi, Csókos Julis, Charles, Cserebere, Quasimodo, Gellért, Feketerigó. 2 h., nyakh. Tot.: 10:34, 15, 18, 38. Befutó: 5:51.50.

A versenyt sötétben futják. Amikor már látni lehet valamit a verseny képéből, Indiana színei buknak elő. De a táv után kívül hatalmas ugrásokkal tör előre az utolsó pillanatokban 4-ről 1½-re lefogadott Saturnus és igen könnyen nyer a jól fölzárkózott Kedves ellen.

Újabb áthelyezések a rendőrségen. Október elsőjére ismét egész sereg áthelyezést rendelt el Ferenczy Tibor főkapitány. Az áthelyezések közül a legérdekebbek: Ferenczy főkapitány személyi titkárárt, Sándor Jenő rendőrkapitányt, a közlekedési rendőrséghez osztotta be. Bíró Sándor fogalmazó a fegyelmi osztályból az I. kerületi kapitányságra került, Seres Lajos fogalmazó pedig az államrendészettről az elnöki osztályra, ő lesz Sándor Jenő rendőrkapitány utóda.

Főzöbemutató előadások és villamos háztartási készülékek. Az Elektromos Művek, Hovvéd uca 22. kiállításának villamos konyhájában e hó 28-án, október 1-én, 2-án: hétfőn, csütörtökön, pénteken d. e. ½10-kor főzöbemutató előadást tartanak, melynek célja villamos tűzhelyek, főzőkészülékek kezelésének bemutatása. Ezzel kapcsolatban különböző hűtőteleket, süteményeket készítenek. A villamos háztartási készülékek üzemkötben is díjtalanul megtekinthetők.

Budai gázfűtőtanfolyamok. A »Volt Iskolatársnok Szövetségének« és a Népművelési Bizottságnak gázfűtőtanfolyamai október elején megnyílnak. Beiratkozni lehet Batthyány uca 8., az igazgatói irodában. (Tel. 1-518-60.) Kezdi tanfolyama hétfőn, csütörtökön d. u. 5-8-ig, haladóké kedden, pénteken d. e. 10-1-ig, diétás tanfolyam kedden, pénteken d. u. 5-8-ig. Tandíj (beírási díjjal, anyagmegterítéssel) 20.— P. A tanfolyam hat hétig tart. Háztartási alkalmazottak tanfolyama szerdán d. u. 5-8-ig lesz. Ez is hat hétig tart s a tandíj 8 P.

Néhány két és három méter magas, egészséges, kitűnő állapotú

PHOENIX, KENTIA és LATANIA pálma

előnyös áron kapható RÓZSADOMB, CSERJE UCCA 13

FIAT 509-es

Sport kiskocsi, kifogástalan állapotban eladó. Évi adó P 40.—. Bővebbet Central Garage, Rózsa uca 10. Telefon: 1-445-92

Megkezdődik a politikai kibontakozás

A kormánypárt mai értekezletén felvetik az Eckhardtékkal és Ernsztékkal való együttműködés gondolatát

Nagytakarítás készül a Nep-ben!

(A Reggel tudósítójától.) Hétfőn délután négy órakor ül össze az Eszterházy utcában a Nep vezérkara és ezen az értekezleten, amelynek politikai körökben igen nagy jelentőséget tulajdonítanak, nemcsak az elnökség tagjai vesznek részt, hanem azok a képviselők is, akik az egységnek mondott párt különböző frakcióinak élén állnak. Megjelenik a tanácskozáson természetesen Darányi helyettes miniszterelnök is, továbbá a gazdacsoport, a Centrum, a Marton-frakció és a »reformerek« kijelölt vezetői. Bár az értekezlet nem fog határozatokat hozni, mégis fontos állomása lesz annak a feltartóztatatlannal folytatott folyamatnak, amely kiküszöbölni igyekszik a közéletből a nyugtalanság, izgalom, széthúzás elemeit. Gömbös miniszterelnök szabadsága október 16-án jár le és az a két és fél hét, amely a Nep mai értekezlete és e dátum közé esik, minden valószínűség szerint

a politikai élet új szakaszának kiinduló pontja lesz.

A küszöbön álló változások kétségtelen előjele, hogy a kisgazdapárt gyűlésein, amelyeket most már nemcsak vasárnapokonként, hanem hetekben is tartanak országsszerte, egyre erőteljesebben kifejezésre jut az agrár társadalomnak az a hangulata, amely a Nep-ből való teljes kiábrándulás napnál világosabban bizonyítja. A Nep óriási lötséggel, közigazgatási segédlettel, főispáni elnökséggel, élharcosi esinnadrattával, lelkiismeretlen ígérgetéssel, magánérdekek kielégítésével, a kerékbotort búzakalásznak boldog-boldogtalan gomblyukába való kitérésével kiépített szervezetei mindenütt meglazulnak és az ország közhangulatát fejezi ki Ugron Gábor vasárnapi cikke, amely azt írja, hogy

»várva várják azt a Valakít, azt az Eljövendőt, aki felszabadítja, megváltja a lelkeket ettől az elnyomatástól, ettől a rabszolgasággá fajult önkényuralomtól és visszaállítja az alkotmányt, a törvényt és az emberi jogok uralmát.

A Nep mai értekezlete foglalkozni fog azzal a külföldi diktatúrákat gyermekesen utánczó szervezkedéssel, amely Martonék, Juresekék, Sefcsikék és más masinisták vezetésével most utolsó állomásához érkezett... Már csak idő, — még pedig inkább rövid, mint hosszú idő kérdése — hogy felszámolják azt a diktatórikus szellemet, amely eddig a kormánypárt szervezkedésében és berendezkedésében jutott kifejezésre, de emellett be akarták oltani az ország alkotmányos életét is. Az egységspárt gazdacsoportja és centruma, amely eddig némán helytelenítette ezt a jogosulatlan személyi becsúszásokat szolgáló önhitt, diktatúraifü berendezkedést és szervezkedést, most már erőteljesen hangot készült adni annak a kívánságának, hogy a martoni vágyálmokból a párt ébredjen fel arra a valóságra, hogy

a diktatúra nem kell a nemzet kilenvenkilene százalékanak!

Követelni fogják, hogy a Nep mindenekelőtt a maga belső vezetésében vonja le a diktatórikus szellem bukásának következményeit. Ennek első jele a régi pártalkotmány visszaállítása lesz, ami főképp személyi változásokban jut majd kifejezésre és abban, hogy a képviselők maguk választják meg azokat, akikre a párt irányítását bízni akarják. Politikai körökben bizonyosra veszik, hogy

Marton és társai, amilyen meglepetésszerűen bukkantak fel a Nep egén, olyan gyorsan el fognak tűnni

és a Bélák napjának nemsokára bealkonyul. Kétségtelen, hogy ha ez bekövetkezik, megnagyatolag fog hatni az ország közhangulatára. A közvéleményt azonban egy másik kérdés még élnkebben érdekli és foglalkoztatja: az, hogy

mi lesz október 16-a után, amikor Gömbös miniszterelnök 6 hetes szabadsága véget ér?

A Münchenből érkező jelentések ugyan a miniszterelnök egészségi állapotának öröndetes javulásáról számolnak be, de az ma már kétségtelennek látszik, hogy a 6 hetes gyógykezelés korátsem elegendő ahhoz, hogy teljes gyógyulást hozzon a miniszterelnök sajátatos betegségében. Miután a miniszterelnök ezzel maga is tisztában van, nem valószínű, hogy szabadságának újabb meghosszabbítását fogja kérni. Horthy kormányzótól és így bekövetkezik, hogy

a több mint negyedév óta húzódo kormányzati interregnum nem helyettesítés útján, hanem végleges formában nyer megoldást.

Feltűnést kelt ezzel kapcsolatban Ernszt Sándornak, a kereszténypárt vezérének cikke, amelynek címe: »A tekintélyek kormányát!« Ernszt cikkében kifejti, hogy a legközelebbi jövőben akár Gömbös Gyula, akár más politikus kezébe kerül az ország sorsának intézése.

bárki álljon a kormány élére, maga köré kell gyűjtenie az ország legtapasztaltabb, leghiggadtabb, legtehetségesebb politikusait,

akik igazi tekintéllyel és megfelelő képességgel rendelkeznek ahhoz, hogy az országot ezekben a komoly időkben vezessék. Egészen bizonyos, — írja Ernszt — hogy a kormány ebben a törekvésében maga mögött találja az egész nemzetet, tekintet nélkül arra, hogy személy szerint kik lesznek a kormány tagjai, feltéve, hogy a kormányzashoz megkívánt bölcsességgel és szakértelemmel rendelkeznek. Nyilván a politikai légkör tisztulását szolgálta már a választójog kérdésében Gömbös miniszterelnök által kezdeményezett pártközi konferencia összehívásának terve is. Ennek a kétségtelenül nagy-horderejű politikai kezdeményezésnek, A Reggel értesülése szerint, folytatása lesz az egységspárt mai értekezletén, amikor is felvetik majd azt a kérdést, hogy a mai rendkívüli jelentőségű kül- és belpolitikai feladatok megoldásának küszöbén

nem volna-e az ország érdekében való közeledést keresni az Eckhardt Tibor vezetése alatt álló kisgazdapárt és az Ernszt Sándor vezetése alatt álló kereszténypárt felé,

olyan formában, hogy ez a politikai élet kiegyensúlyozásához és a kormányzásra alkalmas tényezők koncentrációjához vezessen. Ugy hírlik, hogy ezt a megoldást gróf Bethlen István is helyeselné. Az egységspárt értekezlete után kedden vagy szerdán rendkívüli minisztertanács ül össze.

Tíz helyen megfúrták Sárközy felfüggesztett szolnoki tanácsnok villáját, hogy megállapítsák, milyen téglából épült

Szolnok, szeptember 27.

(A Reggel tudósítójának telefon-jelentése.) Újra nagy a kavarodás Szolnokon: október 2-án kezd meg Borbély Károly, Csongrád vármegye főjegyzője a szolnoki panamaitygek-ből keletkezett fegyelmi eljárások lefolytatását. E pillanatban

húsz szolnoki városi tisztviselő ellen folyik a fegyelmi eljárás

és a vizsgálóbiztos ezeknek kihallgatásával kezd meg munkáját. Az ügyben

több száz tanút

fognak kihallgatni és a tárgyalások

Andrássy út 96.

alatt modern, összkomfortos, luxus, fölépcsőházi bejárattal garszónlakás lifthasználattal

Aradi ucca 59.

alatt fölépcsőházi, modern 3-szobás lakás

nov. 1-ére kiadó

TELEFUNKEN 437

Világvevő superkénülék NAVI dinamikus hangszórával

Készségesen bemutatja:

Sternberg

Magy. Kir. és Udvar hangszergyár VII., Rákóczi út 60.

Az ország legnagyobb és legszebb rádióterme!

nok volt tiszaparti villájában. A tanácsnok ellen az a vád, hogy villája építkezéséhez lebontott városi épületekből szállította magának a téglát. Sárközy azt állítja, hogy a téglát a Bohntéglagyártól vette. A bizottság elrendelte, hogy

a villa falait nyole-tíz helyen fúrják meg.

A fúrások helyéről egy-egy téglát emeltek ki s most szakértők fogják megvizsgálni, hogy

új anyagból, vagy pedig valóban a lebontott városi házak téglájából épült-e a tanácsnok villája?

Szombaton egyébként

»Fehér terem« néven újra megnyitották azt a hirhedt bárt,

ahol Goór László, a sikkasztó javadalmi ellenőr dorbézolt, amíg öngyilkos nem lett. A városi társadalmi életének is új szenzációja van. Amikor a belügyminiszter Budapesten hat kártyaklubot záratott be, ugyanakkor nyitotta meg Ivancs József, a Nemzeti kávéház tulajdonosa, új kártyahelyiségét, amelyben nyomban meg is indul a legvadabb hazárdjáték. A héten is

kétnapos kártyacsata folyt le!

A szolnoki rendőrségnek is tudomására jutott azonban a kártyacsata, mire elrendelték a kártyaterem azonnali lezárását. A Reggel beszélt Fabry rendőrfőtanácsossal, aki a következőket mondotta:

— Nem töröm, hogy Szolnokon lábra kapjon a hazárdjáték. Utasítást adtam közegeimnek a legszigorúbb ellenőrzésre s amit hazárdjátékon tettenérünk, azt tekintet nélkül személyére, bíróság elé fogjuk állítani.

Több fényt
jobb fényt
olcsó fényt

TUNGSRAM

fényt!

Pesti kis notesz

1.

Vasárnap választmányi ülése volt a Park klubnak, amelyen több felvételi kérelem felett döntöttek. Felvették a következőket: gróf Széchenyi Zsigmondné, özv. Salamon Gézané, Bethlen Mária grófnő, Esterházy Endre, Zichy Elemér grófokat, Pallavicini Hubert örgrófot, Mosa Józsefet és Mrs Rüd-t. Egy tagfelvételi kérelem felett kedvezőtlenül oszlottak meg a titkos szavazás fehér és fekete golyói: báró Podmaniczky Attiláné kilenc fekete és hét fehér golyót kapott. Podmaniczky Attiláné Wenckheim Denise grófné ajánlotta, aki a Notesz értesülése szerint azonosítja magát ajánlottjával és a visszautasítás miatt ki fog lépni a Park klubból... A Notesznek nincs szavazati joga a Park-klub titkos választás eredményéhez, de megjegyzési joga van s ennél fogva egész csendesleg megjegyzi, hogy legutoljára — a kormány legtekintélyesebb tagjának felvételi kérelmét utasította vissza a Park klub választmányja. Az illető ugyanakkor — már régi oszlopos tagja volt a Nemzeti Kaszinónak...

Súlyom Janka október 2-án mutatja be ragyogó új műsorát a Bristol-hallban.

2.

Néhány napja a svábhegyi szanatóriumban pihenek. A mellettem levő szobában egy tizenkétéves fiatalember lakik, akit a mamája vakbéloperáció után küldött fel üdülni a szanatóriumba. A kisfiú szenvedélyes autogram-vadász és nagy büszkén jelenti a minap, hogy szerzett — egy Muráti-autogramot...

— S hogy szerzed? — kérdeztem — képes voltál lemenni innét a szanatóriumból a színházhoz?

— Nem, — felelte a kisfiú — itt szerettem a Svábhegyen. A vizitoronynál. Arrafelé voltam sétálni a délelőtt s az egyik bokor mellett ott láttam a fűvön parkírozni a Muráti művésznő autóját. Odamentem, de őt magát nem láttam sehol. Egyszerre csak észrevettem, hogy az autó mellett egy leterített pléden — alszik a bokor tövében. Addig sürgölődtem-forgolódtem körülötte, amíg felébredt és akkor kértem tőle egy autogramot...

Szóval, autogramvadászok vigyázat, értékes útbaigazítás: Muráti-autogramok legbiztosabban: Svábhegy, vizitorony, harmadik bokor balra...

Sugár és Barna céghez angol és skót őszi szövetségek beérkeztek.

Fővárosi Orfeum

(volt KIRÁLY SZÍNHÁZ)
VII., KIRÁLY U. 71
Jegypénztári telefon: 3-320-63

Dnapi megnyitás október hó elsőjén este 8-15 órakor és azontúl minden este, csütörtökön és szombaton két, vasárnap és ünneppon három előadás a teljes műsorral!

Kassner a nagy varázsló
azonkívül tényleg attrakció
A főváros egyetlen
variété színháza

Jegyek a Fővárosi Orfeum
Jegypénztáránál egész napon át válthatók

METROPOLE

János Vitéz SÖRÖZŐJÉBEN

FARKAS BÉLA

édes-bús cigánymuzsikája

Flekkén,
Vargabéles,
Csöbenschütt hal
különlegességek

3.

Már csak néhány nap hiányzott: az új pasaréti házban serényen kopácsoltak, tisztogattak, csinosítottak, mert beköltözik az új gazda, aki ezt a szerény kis kúriát harmincöt esztendő közpályá munkájával, szorgalmával, takarékos polgári szerénységével szerezte. Pirosló izgalommal várta az új háztulajdonos a hurcolkodást. De a pasaréti ház helyett sokkal kisebb, nokkal szűkebb, sokkal sötétebb hajlékba kell most beköltöznie: a sírba. Liber Endre, a székesfőváros első alpolgármestere, ez a szerény, puritán, emberies gondolkodású, munkás férfi, aki az árvaházból indult el küzdelmes pályafutása felé, nem tudta már megérni a napot, mikor átlépheti a küszöböt, mikor boldogan felsőhajthat és azt mondhatja: végre itthon vagyok, végre a magaméban vagyok: ez az enyém...

Negyvenezer vendég gyönyörködött a nyáron a badacsonyi Kisfaludy-ház teraszán a tündéri kilátásban! Nyitva egész évben!

4.

Budapestnek nemcsak a rövidlejárátú idegenforgalomra, de az állandóbb természetűre is varázsa van, magától értetődőleg: a külföldi diplomatáknak valósággal vágyálmaik közé tartozik például, hogy változatos pályájukon Budapesten is eltöltsenek egy-két s ha lehet még több esztendőt. Hozzánk rendszerint a fiatalabb évfázatok kerülnek, sőt nem egyszer fiatal házások is, s így sok olyan előkelő külföldi diplomatát ismerünk, akinek a gyermekei Budapesten születtek, mint például a volt belga követnek, akinek két kis leánya született a magyar fővárosban... Ügylátszik, hogy Belgium képviselői konzekvensek: az új belga követnek, gróf Lalaing feleségének is — nemsokára lesz örvendetes családi jelenlennivalója Belgiumba...

Legfinomabb angolszövegek — Fótinál.

5.

Hunyady Sándor új darabot ír, amelynek főérdekesége, hogy a parlamentben és általában politikai környezetben játszódik. Ügylátszik, hogy Hunyadyt, a drámaíró megihlette a parlamenti és politikai légkör, amelyek színhelyéről egy ideig karcolatokat írt egyik esti lapba.

Olivecrona professor huszonöt évvel régi tokaji aszút vásárolt a Tokajhegy aljai Bortermelő Pincészövetkezetének Mária Valéria uccai üzletében. A bort a professor magával viszi Svédországba. Államfő vevője is volt vasárnap a Tokajhegy aljai Pincészövetkezetnek: a libériai köztársaság elnöke rendelt expresszlevélben nagyobb szállítmány különféle tokaji bort.

6.

A kolozsvári »Hölgyfutár« folyóirat vasárnap este rendezte meg Kolozsvári Est-jét a Zeneakadémián, egytől-egyig

SVÁBHEGYEN

a „Mátyás király üdülő“

I., Mátyás király út 7. Egész évre is kellemes otthon nyújt. Nagy park, komfortos, erkélyes szobák, hideg-meleg folyó víz, központi fűtés már üzemben, diéta. Weekend. **Olcsó utószövegek.** Tel.: 1-653-61 és 1-653-62

kolozsvári szereplőkkel. Kolozsvár írói, költői, zeneszerzői szeretettel invitálják nemcsak a pestieket, de a kolozsváriakat is, a vasárnapi előadóestre: hogy otthon érezzék magukat, a fellegvár tövében, a Szamos partján, a monostorucai kertek mentén és a házon-gárdi fák sárguló lombkoronái alatt...

»Nézzé meg: Dán Testvérek szücsök új bundaremekeit. IV., Váci ucca 6 (sarok). Katalógust küldenek!«

7.

Az este megérkezett Görögországból Bécsen keresztül Turai Ida, akit most ugyancsak elkaptott egy Turai-konjunktura golfáramlata. Tavaly kétszázszor játszotta a »Méltóságos asszony«-t az Andrássy-úti Színházban, filmezik, egyszóval. — le lehet kopogni — jól megy neki. Nyolc kilót fogyott Görögországban, nem is maradt meg belőle semmi, csak a két nagy szeme. A Notesz megkérdezte tőle, hogy érzi magát?

— Köszönöm, jól — mondotta jellegzetes lassított felvételi beszédmodorában, — kerestem egy kis drachmát, de olyan fáradt vagyok, hogy nyolc napig fel sem akarok kelni az ágyból.

Megkérdeztük még tőle, megtanult-e görögül, — a talpraesett Turai ezt felelte:

— Úgy beszélek görögül, mint — Kemal pasa.

— Maga naíva, az nem görög, hanem — török!

— Akkor is! — felelte Turai álmatag bájjal.

Erre már nem tudtunk mit válaszolni.

Minden utazási ügyében forduljon A Reggel Utazási Irodájához! Szakavatott, gyakorlati tanácsokkal szolgál; mindent lelkiismeretesen, pontosan elintéz. (VI., Andrássy-út 48., Oktogon tér. Tel.: 1-293-54, 1-293-55.)

8.

A rózsadombi villanegyed lakói arra kéri a Notesz útján a BSzKRT igazgatóságát, hogy készítsen nekik a margitucci autbuszvégállomáshoz felelő várócsarnokot. Az autbuszok negyedóránként közlekednek itt és — közeledik az ősz és a tél, — az eső és a sár és később a hó és a fagy... A kívánság jogos.

Bizalmas, kényes ügyekben, bel- és külföldön legeredményesebben nyomoz, informál és megfigyel Hécsey Pál magánnyomozó irodája, József körút 65. Telefon: 13-45-66.

9.

A budapesti rendőrséget tanulmányozó lengyel rendőrtisztek a »Trombitás«-ban, ebben a kedves budai vendéglőben vacsoráltak a héten. Az asztalfőn Zamorsky dandártábornok, a feketeszakállas rendőrfőparancsnok ült, mellette két magyar kísérője, Sombory-Schweinitzer tanácsos és Olchváry-Milviusz esendőrőrnagy, azután sorban rang szerint a szépen dekorált lengyel rendőrtisztek. Egyszerre csak felhangzott az asztal mellől egy férfias bariton: »Csak egy kislány van a világon...« Mindenki azt hitte, hogy a magyar urak egyike akarja fokozni a vendégek amúgyis kitűnő hangulatát, csak egy-két szó idegenszerű kiejtése volt gyanús. Az egyik

ILNICZKY LÁSZLÓ

zeneszerző

Rádió jazz- és szalónzenekara

minden este, szombat, vasárnap, ünnepnap délután

METEOR KÁVÉHAZBAN

hangversenyz

Vacsora-
menü . . . . P 1.40

Zenés
uzsonna . . . 70 fill.

Reggeli, 1 süte-
mennyel . . 40 fill.

Uzsonna . . . 60 fill.

!!ÚJ VEZETÉS!! VII., ERZSÉBET KÖRÚT 40

lengyel ezredes énekelt, aki az osztrák-magyar hadsereg tisztje volt és sokáig szolgált magyar garnizonban...

A Rákóczi úti Balaton kávéház évtizedekig a politika tényezője volt: idejártak Bartha Miklós, Kaas Ivor, Justh Gyula, Dész Zoltán, Holló Lajos; írók és publicisták közül Krúdy Gyula, Csathó Kálmán, Lázár Miklós, Szakács Andor, Paulini Béla és sokan mások. A Balaton most újjáéledt. A művészet és ipar modern, meleg otthon varázsolta a felszázados helyiségből... Erdemes felkeresni a megújított híres kávéházat...

Büchler és Rausnitz cég őszi angol szövetségek beérkeztek.

Párizsból telefonálják a Notesznek: A Le Temps vasárnapi számának színházi rovatában foglalkozik Heltai Jenő »Néma leventé«-jével. A lap kritikus, Henry Bidou, hosszasan ismerteti a darab tartalmát, és többek között kijelenti, hogy ez a versben írt dráma világhírességet, végül megállapítja, hogy a költészet továbbra is megtartja jogait a színházban...

Fellegi Teri a Negrescoban

Uj primadonnája van a finom kis dunaparti kávéháznak: a széke, bájos Fellegi Teri. Valóságos premierhangulat várta a pénteki bemutatót a dívoz-primadonnát, aki telkes és hűséges közönséget toborzott magának. Hosszú, földig érő lila köpenyben lépett Fellegi Teri a Negresco pódiumára, ahol a frakkos, szmokingos, estélyiruhás »premierközönség« dörgő lapssal fogadta. Szerző angol dalok, pattogó amerikai filmslágerek, régi és új sanzonok, vidámak és szomorúak, mulattatók és meghatók, — ez az új műsora Fellegi Terinek s két dízsáma: egy Ady-dal, »Sírás az életfa alatt« (Helényi Heidelberg Albert szerzte a zenéjét), — a másik »nagy szám« egy régi polpurri az 1880-as idők hangulatában. Az amerikai jazz-slágerek énekesnője bámulatos alkalmazkodóképességgel tud hozzáidomulni az »ösi« dalok és dallamok hangulatához: szerző lesz itt s finomkodó, szemérmes és piruló... Valóságos kis divatrevünek is beillik Fellegi Teri fellépése, hat különböző remek ruhában lép a közönség elé, van egy sárgás estélyiruhája, az amerikai számokhoz halványlila ruhát visel, az érzélgős angol kevingölből könnyű, tarka, nyári ruhát, az Ady-dalt ünnepélyes feketében énekli és kedves, régmódi sárgás kosztümbe adja elő az 1880-as melódiákat. Fellegi Terinek nagy sikere van.

Névtelen levél

írójának felderítésére, iráshorvátítás megállapítására és a bűnisztelenítékre vegye igénybe

Grafologiai Studio

Ellenőrző iráshorvátítást vállalunk
Vezető grafológus: Rátóti Mihály,
Erzsébet körút 42. sz. Telefon: 1-421-49

Schwarzparabell

férfiszabó cég

Nagymező u. 6.

angol őszi szövetségek beérkeztek

A fővárosi és vidéki kereskedő- és iparostársadalom vezérei lesújtó véleményt mondanak a Hangya mai üzleti szelleméről és módszeréről

(A Reggel tudósítójától.) Lapunknak a földéaki Hangya-forradalomról közölt tudósítása meglehetősen kellett az egész ország kereskedő és iparos társadalmának körében. A Hangya mozgó-áruházai földéaki elvonulásuk után Kiskunfélegyháza és Kisteleken jelentek meg, de az új üzleti módszer itt sem váltotta be az »altruista« szövetkezet hozzáfűzött reményeit. Nemesak a kereskedők és az iparosok, de az adófizető polgárság többségének hangulata is a Hangya ellen fordult. Nincs városa, községe az országnak, ahol az adófizető kereskedelem és iparosság ne kísérné elkeseredéssel és aggodalommal a Hangya vándorautó-akcióját, amely helyenként

hatósági segédlettel támaszt jogosulatlan, egyenlőtlen és eléggé nem kárhóztatható gyilkos versenyt önálló, független, érdemes polgári egzisztenciák ezreinek és tízezeinek!

És eszeleksi ezt az a Hangya, amely állami monopóliumokat élvez, amelyet a közadók millióiból szánáltak ismétellen, amely eredeti, közérdekű nagy céljaitól eltérve — mammutgrázlerájá bontakozik ki, amely, ügylátszik, minél többet eszik, annál éhesebb... Ezzel a gazdasági irányzattal, amelyet a mai kereskedelmi kormányzat gyengesége növel egyre veszedelmesebbé, szembe kell szállnia végre a közvéleménynek, még mielőtt a kivétel, a bevétel, a nagykereskedelem, a kiskereskedelem, a kisipar, az egész magyar gazdasági élet a Hangya hitbizományává válik. Az ország hangulatát tükrözik vissza A Reggel hasábjain itt következő nyilatkozatok, amelyekben

a fővárosi és vidéki kereskedő-
és iparostársadalom elismert, vezető egyéniségei

mondanak véleményt a Hangya mai üzleti szelleméről, módszereiről és céljairól:

Budapest:

Székács Antal

felsőházi tag, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara alelnöke:

— A vidék kereskedelmi köreiben a legnagyobb felháborodást váltotta ki a »Hangya«-nak mozgóáruház-akciója, mely alkalmas a vidéki kereskedők küzdelmes életét még jobban megnehezíteni. Bár a »Hangya« az utóbbi időben észlelhető mohó terjeszkedési vágya mellett az akció sem lephet meg bennünket, mégis némi esodálkozást váltott ki bennem a »Hangya« újabb módszere, melyet csak azzal tudok megmagyarázni, hogy

a »Hangya« vezetősége nincsen tisztában a mozgóáruház akciójának törvénybe ütköző jelentőségével.

Ha a »Hangya« budapesti telepének teherautói dúsán megrakva megjelennek a vidék kirakodóvásárait és ott árusítanak, eljárása a közigazgatási jogszabályokba ütközik, mert a vidéki helységek vásárait csak oly kereskedő, vagy iparos rakodhat ki, kinek iparigazolványa azon helyiségre szól. A budapesti »Hangya«-nak ily vidékre szóló iparigazolványa nincs, tehát vidéki helységek vásárait nem árusíthat. Ha azonban

a »Hangya« áruházautói vidéki helyek vásárait megjelennek, felkeltve azt a látszatot, mintha ez a mozgó-árusítás azon helység »Hangya« szövetkezeti boltja részéről történnék, ez, nézetem szerint, a verseny törvénybe ütközik, mire a »Hangya« vezetősége valószínűleg nem gondolt. Azt hiszem, hogy a Kamara részéről a »Hangya« erkölcsi magaslaton álló vezetőivel meginduló tárgyalások ezt tisztázni fogják és sikerülni fog a vidéki kereskedő részvételről érdekeket megvédenünk.

Szeged:

Úrtes Miksa

kormányfőtanácsos, a Szegedi Kereskedelmi és Iparkamara elnöke:

— A Budapesti székelt »Hangya« ruházati és disztribúciósztálya az egyes vidéki községekben ruházati »nagykiárusítást« kezdett meg és ezen akciója során teherautóval autóval szállítja a ruházati árucikkeket budapesti központjából a vidéki községekbe. A »Hangya« az utóbbi időben a Szegedi Kereskedelmi és Iparkamara területének községeit szerencsétlenül meg árusító teherautóival és az autók mellett felállított sátorban a községek főútvonalán végezte a kiárusítást.

Kamarai kerületünk kereskedői és iparosai mérhetetlen izgalommal vettek tudomást a »Hangya«, véleményem szerint jogtalan kiárusítási tevékenységéről!

A vidéki viszonyok mellett ugyanis a kereskedő egész éven át hitelez a gazdának, abban a reményben, hogy termes után pénzt megkapja; most azonban az történik, hogy a »Hangya« a készpénzületet igyekszik kiárusítani és az egyéni kereskedő nem jut hozzá régi követeléséhez. Az izgalmat érdekeltységünk köreiben csak fokozta a földéaki községi jegyzőnek állítólagos személyes közreműködése, illetve jelenléte és az a körülmény, hogy a »Hangya« földéaki fiókjánál a vezetőségben helyet foglaló községi jegyző egész egyszerűen, — saját hatáskörében — mint a »kereskedelmi élet ellenőrzésére hivatott tényező«, — így nevezi magát a községi jegyző egy nyilatkozatában, — megtagadta más kereskedők üzleti hirdetésének a községekben szokásos módon való közhírré tételét. En a »Hangya« és főjegyző eljárásában a vidéki kiskereskedők és kisiparosok egzisztenciájának súlyos megsértését látom és nem is késtem a szegedi kamarának elnöksége alatt tartott közgyűlésen javaslatot tenni, hogy

a földéaki esetből kifolyóan a megéjtendő vizsgálat eredményéhez képest a kereskedelmi miniszter a »Hangya« egész üzleti gesztióját vizsgálja felül és a »Hangya« üzleti tevékenyége a legitim üzleti keretek közé szoríttassék.

A földéaki községi jegyző panasza magatartása pedig indokolttá teszi azt a határozott követelésünket, hogy községi és általában közfunkcionáriusok a »Hangya«-üzletekben mindennemű közreműködéstől, tisztesség vagy érdekelttség elvállalásától tartsanak el. A Szegedi Kereskedelmi és Iparkamara éberben öröködni fog, hogy a jövőben a »Hangya« a kamara területén jogtalanul ne háborítsa üzleti tevékenységével a vidéki kisegzisztenciákat. Meggyőző-

désem, hogy az illetékes tényezők ebben a munkában segítségünkre lesznek

Sopron:

Székely Géza,

a soproni Kereskedelmi és Iparkamara elnöke:

— A »Hangya« tervezett üzleti eljárását, mely szerint teherautókon elindított »mozgó-áruházával« bejárja a vidéket és a vidéki piacokon kirakodik, abból a szempontból kell elbírálni, közérdek-e az ily üzleti eljárás, vagy sem. Közérdekű-e az akciót közszükség tehetné. Már pedig jó meggyőződéssel senki sem állíthatja, hogy a vidéki kereskedelem azokkal a cikkekkkel, melyeket a »Hangya« tervezett módon árusítana, a vidéki közönséget minőség, ár, előzettség és figyelem tekintetében kifogástalanul el ne látna! Vegye a vidéki kereskedő ismeri legjobban vevőköre igényeit, szokásait, melyek maradéktalanul kielégítésére be is rendezkedik. Szükség tehát tökéletes nagyállalat tervezett akciójára nincs! Ha pedig ez a helyzet, akkor

az akció a közönségnek előnyt nem nyújthat, azzal pedig, hogy befurakodni igyekszik a vidéki kereskedelem és a vidéki közönség üzleti kapcsolataiba, csak a vidéki kereskedelem amúgy is küzdelmes létét súlyosbítja.

Kisemberek nagy táborát sújtaná tehát a szövetkezeti eszme diadalának igen rossz helyen való erőltetése.

Pécs:

Fürst Gyula,

a pécsi Kereskedelmi és Iparkamara alelnöke:

— Ami másra kötelező, az természetesen kötelező a »Hangya«-ra is! A hazaló-kereskedelem Magyarországon engedélyhez van kötve és nem tud róla, hogy a »Hangya«-nak hazaló-engedélye lenne... Mi itt Pécsen a legerélyesebben szoktuk megakadályozni az ilyenfajta kilengéseket és a hatóságok eddig mindig a legteljesebb megértéssel állottak rendelkezésünkre. Ha itt próbálkozik esetleg a »Hangya« ezzel a meglepő és különös kocsitrüffel, biztos vagyok benne, hogy a pécsi kereskedők megakadályozzák, hogy akár egyetlen vevő is a »Hangya«-kocsi közelébe jusson. Ha meg: szépszerével; ha kell: erőszakkal!...

Miskolc:

Berzy Sándor,

a Miskolci Kereskedelmi Társulat elnöke:

— A fővárosi »Hangya« által üzött új üzletforma, vidéki városoknak

FÖLDKOZI-TENGERI UTAZÁS

TRIEST, RAGUSA, PATRAS, PALERMO, NÁPOLY, ALGIR és innét autokirándulás BOU SAADA-ba. (Ot nap a SAHARA oázisaiban)

VULCANIA és SATURNIA

24.000 tonnás legpompásabb óceánjárókkal október 14-től 31-ig Budapesttől Budapestig P 535.-

ITALIA-COSULICH

BUDAPESTI IRODAJA VII, Thököly út 2.T. 1-314-13. Váci ucca 4. T. 1-887-29 N. B. eng. 457. sz.

áruval megrakott üzleti vándor-teherautókkal való rendszeres felkeresése, nagy kárt okoz a vidéki vásároló kiskereskedelemnek, általában a vidéki kereskedelemnek, de a nagyban árusoknak is. Vidéki országos, havi, heti vásárokat látogató vásároló kereskedő,

az ország legszegényebb kalmárja,

ezeknek verseny támasztani nagy igazságtalanság! Hová menjen, miből éljen meg ez az amúgy is nincstelen népreteg? Most, az őszi bevásárlások előtt állva, kétszeresen veszedelmes ezt a harcot egyedülálló leggyerekl, a fegyvertelemmel szemben megindítani. De szenved a vásároló vándorautó üzletforma mellett a vidéki kis- és nagykereskedő is. A vásároló kiskereskedők árujukat ezeknél szerzik be, legtöbbszőr hitelbe, becsületszóra kapják, de van eset rá, számalomból is. Szabad-e ezt a kereskedelmet, mely igen sok vidéki városnak legtöbb adófizetője, illy módon gyengíteni? A cifrázkodás amúgy is terjed és hátrányos hatással van a szegény emberre, mert igényt támaszt és növel, hátha még több és drágább áruval csábítják vásárlásra? Ennek a munkás, dolgozó magyar népek erős, tartós kartonra, kanavázra, kékfestőre, bathetre van szüksége és vegye ezt meg azoktól a meggyőzőkereskedett, adófizető kereskedőktől, akiknél már 10, 20, 30 éve vásárol.

Debrecen:

Kontsek Géza

a Kereskedők Egyesületének kerületi alelnöke:

— A »Hangya«-nak teherautóval történő vidéki árusításáról a sajtó híradásaiból értesültünk csupán, mert a »Hangya« ezen újabb pusztító hadjáratáról még itt nem hallottunk. A kereskedők szomorú jövője előrevetí árnyékát s azt hisszük, hogy

ahol az az autó megjelenik, ott csak pusztulás támad nyomában,

csak pár száz vagy ezer régi jó adófizető fogja boltja redőnyeit lehúzni.

Kaposvár:

Fonai Vilmos,

a Kereskedelmi Egyesület elnöke:

— A »Hangya« eljárása, hogy mozgó-áruházával a vidéki piacokon és vásárokon megjelenik és a közvetlen fogyasztóknak árusít, egyenlőtlen versenyt támaszt a kiskereskedelemnek. A »Hangya« úgy a kivételből, mint a behozatalból nagy részt kap, — ezáltal is jelentős állami támogatásban részesül! — ilyen kedvező helyzetben,

méltánytalan eljárás az, hogy újonnan megkezdett piaci és vá-

ATELIER DANCING BAR

Nagymező ucca 30.

Telefon: 1-248-88.

THE HARLEM KIDDIES

a párizsi »Ambassador« néger zenekara.

sári árusításával a kiskereskedelem lételemét támadja meg.

A kereskedelemnek egy láthatatlan, de annál inkább érezhetőbb társa, mely a legkisebb üzletben is részt vesz: a **Kincstár!** Elsősorban ennek dolgozik a kereskedő, — de a sajátját kockáztatja, amikor az áruit beszerzi, — és vállal olyan jelentékeny terheket, mint a forgalmi, fogyasztási adó, vám stb., melyek gyakran az áru értékének 50%-át teszik.

A kereskedő tehát kemény munkával kenyerét csak úgy keresheti meg, ha előbb a köznek, az állami kincstárnak dolgozik, beszedve azokat a hatalmas summákat, amelyek nélkül a kincstár bizony nem tudna boldogulni!

Elsősorban tehát a pénzügyminiszter úr figyelmét hívjuk fel a »Hangya« jogosulatlan »vásárlására« és meg vagyok győződve arról, hogy a miniszter úr, belátván a sok-sok ezer önkéntes gazdasági veszedelmét, módot keres és talál arra, hogy a káros versenyt megszüntesse. Egyidejűleg a kereskedelmi miniszter úr pártfogását is kérjük a kiskereskedelem számára: mérlegelje,

mi az államérdek?

Az-e, hogy egy nagy szövetkezetet mamutvállalatok fejlesszünk állami segítségel, kedvezményekkel és közadóból, állami kockázattal, vagy az, hogy minél több és több önálló gazdasági kisegyszisztencia létét biztosítsuk?

Szombathely:

Zoltán Elek,

a Kereskedő Társulat ügyvezető alelnöke:

— A »Hangya«-nak a földéaki kereskedők ellen intézett ostroma jellemző tünete annak a hatalmi tobzódásnak, féktelkülű mohóságnak, amelynek a mai kormányzat kegyeltje részéről az utóbbi időkben fejesőváló szemléletű vagyunk. A lelkek egységesítésére kiváltképpen alkalmas az a **»Hisztes«** üzleti versenyt semmibe vevő motorizált huszárstikli! A vidék kiskereskedői és kisiparosai, — akik még mindig megnyugvó bizalommal fogadják a kisegyszisztenciák védelméről elhangzó szép miniszteri nyilatkozatokat — látván a kormány dédelgető védelme alatt terebélyesedő »Hangya« semmi-féle érdekekkel sem indokolható támadását a vidék boltosai és iparosai ellen, keserű esalódottsággal állapítják meg, miként mutatkozik a kisegyszisztenciák hathatós védelme a valóságban...

Nagykanizsa:

Rajki István,

a Kereskedő Egyesület elnöke:

— Nem akarom lekicsinyelni azoknak a vidéki kiskereskedőknek a valódi anyagi kárát, akiknek lekunkurrálására megjelennek a »Hangya« motorizált ütegei egyes vidéki piacokon, azonban ennek a haremmodornak közgazdasági jelentőségét mégsem ebben a károkozásban látom és sérelmezem. Az igazi sérelem abban rejlik, hogy a kereskedelem valóságos államossítására irányuló törekvést nemesak hogy megfékezni nem sikerül, hanem látunk kell azt gyorsított tempóban kifejlődni. A részbeni állami tőkével alakult és további állami pénzzelkel segélyezett szövetkezetek nem elégsznek meg azzal, hogy napról napra nagyobb részt kérnek az export- és importületekből s hogy általános árusítású fiókaikkal szatolcsodnak, de versenyt támasztanak immár a vásároknak és házalóknak is. Hogy a motorizált »Hangya«-ütegek csak tüzéségi elő-

készítői az ezutánra tervezett előnyomulásnak, az minden hozzáértő előtt nyilvánvaló. Hisz ezeknek a kirándulásoknak valódi hozama meg sem közelíti a ráfordított befektetést és költséget, valamint azt az elmaradt hasznot, amit a megjelenő autóáruház forgalma révén az ugyanazon helységben működő stabil »Hangya«-fiók veszít el. Nyilvánvaló tehát, hogy

ez az autóztaítás más célt szolgál!

Mi, nagykanizsai kereskedők még nem találkoztunk ezekkel a »Hangya«-autókkal, ismerjük ellenben a fent említett államosítási folyamatnak egy fejlettebb fokát: a magyar kirándulási szatolcsodot. Működik ugyan is nálunk egy MAV-áruda! Ez az áruda nem az alkalmazottak szövetkezte, nem úgynevezett »konzum«, hanem

valóságos a MAV szatolcsod és a nagykanizsai kereskedők legelősebb fellépése tudta csak előzni, hogy egy idő óta nem szolgálja ki nyíltan a polgári lakosságot.

Mi tehát a fejlődésnek azt a fokát is ismerjük, amikor nincs szükség a »Hangya« takarójára, hanem nyíltan állami számlára folyik a szatolcsodás. Remélem, hogy a most dolgozó kereskedőnemzedék életében nem jut el a fejlődés a kereskedelem teljes államossításáig, de aggodó kíváncsisággal várom, hogy a térbővítés arzenálja a modern technika milyen vívmányaival fog még bővülni.

Kecskemét:

Szeless János,

a Fűszer- és Vegyeskereskedők Egyesületének elnöke:

— Ha a telhetetlen étvágyú »Hangya«-nak sikerül engedélyt szerezni autóáruházának szaporítására, igen súlyos helyzet elé állítja az ország kiskereskedőit, mert azok a mai leggyengültségükben képtelenek az állam által támogatott »Hangya«-val a versenyt felvenni. Adózás szempontjából

a kormánynak kötelessége a »Hangya« akcióját minden rendelkezésre álló eszközzel megakadályozni,

mivel a mai adózási rendszer mellett a kisemberek lényegesen több adót fizetnek, mint a nagyáruházak vagy szövetkezetek. Nézetünk szerint a kormánynak a kiskereskedőtársadalom — amíg nem késő! — állami támogatásban kell részesíteni.

Baja:

Klein Emil,

az OMKE kerületi elnöke:

— A »Hangya« új mozgó akciója létében támadja a vidéki kereskedelmet és ipart,

mert ebben a jogosulatlan versenyben könnyű a »Hangya«-nak a harcot az ország kiskereskedelmével és kisiparával felvenni, amikor az állam sokoldalú kedvezményben és támogatásban részesíti a »Hangya«-t a kereskedőkkel szemben és ez a támogatás az ország kiskereskedőinek és iparosainak közszolgáltatásaiból is adódik. A kiskereskedelem és kisipar a legnagyobb felháborodással vesz tudomást erről az újabb veszélyről, amely a »Hangya« részéről fenyegeti őket és meggyőződése, hogy a mai létért folytatott nehéz küzdelemben a kereskedelmi kormány nem fogja megengedni ezt a következményeiben fel sem becsülhető indokolatlan támadást.

Gyula:

Sándor Dénes,

a Kereskedők és Kereskedelmi Alkalmazottak elnöke:

— A kereskedelem már régóta tisztában van azzal, hogy a »Hangya« csakis ismételt állami pénzügyi támogatással és az utóbbi időben kiáltásos és monopolisztikus helyzeti energiájánál fogva képes a magánkereskedelemnek előbb versenyt támasztani, majd mérhetetlen károkat okozni. Gazdasági életünk központosítása óta az irányított értékesítés hátrányai által súlyosan érintett termelő- és gazdaközösség körében is mindinkább fokozódik az elégedetlenség a »Hangya« üzletvitelére és üzleti politikájára ellen. A legújabb, teherautóval történő vidéki »mozgó-Hangya«-árusítások végül

a fogyasztók táborát is a »Hangya« ellen fogják hangolni,

mert ma már nincs az a kis falusi szatolcsod, amely ne rendelkezne legalább olyan felszerelt raktárral, mint a Hangya »mozgóáruházai«. A vidéki vevőközösség, amely víztizedes megélt viszonyban van boltjával, mindig a legteljesebb bizalommal fordulhat kereskedőjéhez, bármilyen ügyes-bajos dolgával, de nem szaladhat az altruisztikusan tovább puffogó »Hangya«-autó után... Szóval, sem kereskedelmi, sem termelői, de fogyasztói érdekek sem fűződnek a »Hangya« működéséhez; amely, eltérve igazi szövetkezeti céljától, hivatásától semmi egyéb, mint

agyontámogatott öncélú üzleti vállalkozás!

Sajnálattal kell azt is megállapítanom, hogy amikor az előzetes megrendelés alapján árut szállító nagykereskedők teherautóit az országutakon csendőrekk, községekben vasúti hivatalnokok és egyéb hivatalos személyek tartóztatják fel és igazoltatják, ugyanakkor a »Hangya« mozgóáruházai hatósági segédlettel jelennek meg a községekben, a házalásnál is lenézettebb konkurenciát akaráván támasztani a közterhek alatt vergődő, amúgyis vérszegény detail-kereskedelemlnek.

Gyöngyös:

Polgár István,

a Gyöngyösi Kereskedelmi Csarnok elnöke:

— A »Hangya« teherautós kirakodó árusítása az üzleti versenynek olyan törvényellenes módja, amelyet a hatóságok mástól, mint a »Hangya«-tól, egy percig sem tűrnének el. Szomorú, hogy a gazdasági élet szervezetében nélkülözhetetlen, a magyar ipar termékeit terjesztő, az állami és közszégi háztartások fenntartásához derekasan hozzájáruló számos egyszisztencia meggyöngyítése és károsítása egy

olyan intézmény részéről történik, amely a kormánnytól messzeemenő erkölcsi és üzleti támogatásban részesül.

Mindenkinek, aki szíven viseli az ország gazdasági és politikai konszolidációját, határozottan állást kell foglalnia a »Hangya« kíméletlen és az állam fiskális érdekeit is veszélyeztető üzleti politikája ellen.

Svábhegyi Szanatórium

(Gyógyszálló)

Magaslati diétás gyógyintézet.
Méréselt utószezón árak.

Kúra, sport, szórakozás

Orosháza:

dr. Tafler Elek

— A vidéki kereskedők nagy érdeklődéssel olvasták A Reggel hétfői riportját a földéaki eseményekről. Az egyetlen vigasztaló körülmény, hogy a község lakossága az ottani kereskedők mellett foglalt állást. Így van ez az egész Alföldön s nem ok nélkül! A tavalyi fagykáros-aszályos évben a kereskedők szegény munkás-embereknek is, ha tisztességesnek ismerték, adtak portékát hitelbe »újkor« való fizetésre. Nem kértek bank-szerű fedezetet, sem kamatot. Meg is fizették becsülettel ezeket az adósságokat most a jobb termés után. A nép józan s tisztábban lát, mint sokan gondolják! Most, amikor

vidéken éppen az adófelszámolási bizottságok előtt izzadnak a kereskedők, a Hangya »mozgóáruházai«-nak megjelenése végső-kig fokozza elkeseredésüket!

Még egy jó termésre volna szükség, hogy a lakosság gazdaságilag magához térjen, mégis már ez évben is a tengeri betakarításával reméltek a vidéki kereskedők — annyi rossz év után — végre egy kis készpénzforgalmat. Ime, most ez az újabb »Hangya«-akció azzal fenyeget, hogy elszívja ezt a kis pénzáramlatot.

Országos megmozdulást

tartanék szükségesnek, nehogy rendszerré váljon ez az akció, amely végzetes lehet a magyar vidéki kereskedelemre. Az önszegélyre felépített valódi szövetkezeti eszmének hívo minden intelligens kereskedő, azonban az ilyen akciók ellen való védekezés nemesak pusztán kereskedői, hanem általános gazdasági érdek.

Mohács:

Uida Dezső,

a kereskedők kerületi elnöke:

— A Hangya »mozgó-áruház« akciója ellen az ipartestülettel együtt a legelősebben tiltakozunk. Mohács város szabályrendelete szerint egyébként is házalási tilalom lévén, a piacokra a »Hangya« ki sem rakodhat és legfeljebb országos vásárokon jelenhet meg.

ha a felsőbb hatóságok ilyen fajta »betörés«-nek minősíthető eljárását engedélyeznének.

El nem tudjuk képzelni, hogy a mindelefele kedvezményekkel működő szövetkezet ezt a lehetőséget is felhasználná az alig vegetáló kiskereskedő- és kisiparosostállyal szemben...

— Világkörüli utazás sokáig a gazdag emberek kiváltsága volt, a legtöbb ember részére elérhetetlen álom maradt. Ma már nem kell elutaznunk, hogy idegen világörzések ismerhesünk meg. Az 55-ös típusú Orion-rádió különlegesen megadott rövidhullámú részénél fogva öt világörzést műsorát veszi utólrhetetlen tökéletességgel. Minden Orion rádiókereskedő készséggel bemutatja!

Megismételjük társasutazásunkat óceánjáró hajóval
az olasz Rivierára

október 16-tól október 27-ig. Részvételi díj:
San Remo—Nizza—Monte Carlo—Juan les Pins—Cannes—Genoa—Napoli—Trieste **272 pengő**

Prospektus, felvilágosítás, jelentkezés

A REGGEL Utazási Irodájánál Budapest, VI.,
Andrássy út 49.

(Oktogon tér.) Telefon 1-295-51 és 1 295-55 Hivatalos órák delelőlt 19-től 12-ig

Kenje fel ujjával vékonyan az arcra a **Hezolite-Rapid** gyorsborotvakrémét és minden további várakozás nélkül borotválkozhat. — Nem kell az archöröt percekig dörzsölni, nem kell türelmetlenkednie, mert a **Hezolite-Rapid** arcápoló gyorsborotvakrémmel víz, s z a p p n és ecset nélkül egy perc alatt tökéletesen borotválkozhatik, nem pattan fel, nem ég az archör, nem rontja a penge élet. — Állandó használatnál az archör jól ápolt és üde lesz.

PRÓBADOBOZ 24 FILLÉR
nagy tubus 88 fill., nagy doboz P .50
óriási tubus P 2., óriási doboz P 3.—

Kapható minden szaküzletben és a készítő:

Dr. HOLCZER vegyész illatszertárában, Budapest, VI.,
Teréz körút 8

Eckhardt a közeljövő nagy politikai harcairól

„Forradalmat nemcsak a bolsevista agitáció idéz elő, de az elkésett reformok is és a népről való szűkkeblű gondoskodás!”

Nagyecenk, szeptember 27.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Eckhardt Tibor vasárnap Nagyecenken hatalmas babérkoszorút helyezett gróf Széchenyi István sírjára és kegyeletos szavait ezzel a mondattal fejezte be: »Azt a fohászt küldöm az Eggek Urához:

gróf Széchenyi István, jöjjön el a Te országod!»

Azután gyűlés volt a nagyecenki vendéglő udvarán, ahol Eckhardt Tibor gróf Széchenyi István politikai hagyatékáról beszélt.

— Ha papiroson a jobbagyság fel is szabadult, vajjon gazdaságilag szabad-e ez a nép? — kérdezte. Széchenyi minden erőfeszítése ellenére sem lehetett a forradalmat elkerülni, mert 1848-ban egy kézzel megadták ugyan a márciusi jogokat, de a másik kézzel visszavették, amit adtak. Mi minden erőnkkel összeszedve, minden tehetségünkkel, — ha kell életünket is rá téve erre a politikára! — harcolunk azért, hogy a magyar nép most elkerülhesse

azt a sorsot, amit Széchenyi nem tudott a nemzet feje felől elhárítani.

Forradalmat nemcsak a bolsevista agitáció idéz elő, de az elkésett reformok is, a népről való szűkkeblű gondoskodás és az esedékes intézkedések elmulasztása!

Amikor mi becsülettel harcolunk a népjogokért és követeljük a titkos választójogot, akkor nem a felfordulást készítjük elő, hanem a nemzet fejlődését, boldogulását, emberi életét akarjuk előkészíteni. Csak így lehet elkerülni azokat a veszedelmeket, amelyek Széchenyi munkáját derékba törték és amelyek ma is itt leselkednek, ha nem jönnek olyan intézkedések, amelyek nélkül új katasztrófa szakad az országra. Mi semmiféle felforgató politikát, sem jobbszem baloldali diktatúrát, szabadságunk semmiféle elkobzását nem vagyunk hajlandók eltérni! A mi politikánkon keresztül valósul meg az igazi nemzeti egység, amit fizetett élharcosokkal soha nem lehet elérni.

A magyar nemzetet nem lehet juhok módjára élharcoskuvaszokkal betereni az akolba!

(Viharos helyeslés.) Elutasítunk magunktól minden felekezeti gyűlölködést és nem engedhetjük meg, hogy a királykérdésben ez a nemzet két táborra oszoljon. A Habsburg-restaurációról nem lehet sem azt mondani, hogy hasznos, sem azt, hogy káros, ebben a kérdésben azt kell csinálni, amit a nemzet érdeke megkövetel. Nem engedhetjük meg azt sem, hogy a nemzetet jobb- és baloldalra bont-

sák fel és olyan helyzet álljon elő, mint Spanyolországban, ahol a nemzeti és népi front szembekerült egymással, ahelyett, hogy egy úton járna. Széchenyi és Kossuth nyomdokain járunk, az ő szellemi hagyatékát egyesítjük a magunk politikájában egyesítjük Széchenyi István gazdasági eszméit, művelt nyugateurópai felfogását Kossuth Lajos lángoló hazaszeretetével és népi elgondolásával.

A közeljövő — úgy lehet — nagy harcokat hoz az országban, de egy biztos: a diktatúra megbukott és fel nem támadhat.

Ha megnyílnak a parlament kapui és megkezdődnek azok a tárgyalások, amelyek megvalósítják a választójog megvalósítását követel-

tünk, ezeknek kimenetelétől függ, hogy csaknem egy évszázadnyi késéssel megvalósul-e, amért Széchenyi harcolt.

Két otthona volt s kétszer szökött meg

Nándory Kálmán minisztériumi tisztviselő idegbeteg leánya

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap szerencsétlenszerű fiatal leány különös szokási ügyekben fejezte be a nyomozást a budapesti főkapitányság eltűnési osztálya, Nándory Kálmán igazságügyminiszteri számtanácsos már régebben bejelentette, hogy 22 éves Klára nevű leánya, aki felváltva édesanyjánál, Dunakeszin és nála, Rákosszentmihályon lakott, egy reggel elment hazulról azzal, hogy felkeresi édesanyját. Ettől kezdve azonban nem jelentkezett. A detektívek hosszas kutatás után meg is találták Budapesten, ahol a Kisfaludy uca 28. számú házban bérelt lakást a fiatal leány. Hazavitték édesapjához, akivel közölték, hogy a rendőrorvosi vizsgálat szerint a leány

zárt intézeti kezelésre szorul,

tehát vigyázzanak rá. Az apa leányát a hárshegyi szanatóriumba vitte, azonban az intézeti előszobából Nándory Klára megszökött s nyomtalanul eltűnt. Végre szombaton délben egy detektív megállapította, hogy a

Kiadó azonnalra és novemberre Újpesti rakpart 8
nőraépült házban renovált, minden modern komforttal ellátott
2 és 3-szobás különlempézett, duna- és uccai kilátású erkélyes.
lakás Garázs a házban

kerítéséből

kitört egy léce, bement a szobájába

s kezdte összecsomagolni a holmiját. Nándory Kálmán, aki a szomszéd szobában aludt, felfigyelt a neszre, bement a szobába és a zavarosan viselkedő leányt nagynehezen rávette, hogy maradjon otthon. Vasárnap reggel azután autóbába ültette és kivitte Dunakeszire, az anyjához. Itt várja most a leány, amíg szanatóriumi felvételének ügye elintéződik. Hogy ne tudjon megegyezően megszökni,

még ruháit is elvették tőle,

így tartják most otthon a Rákóczi körút 12-ben. A Reggel vasárnap délben kint volt Rákosszentmihályon és beszélt Nándory Klára nagymamájával.

— Az utóbbi időben különös változást vettünk észre Klárán — mondotta az idős hölgy. — A magányt kereste és

sehol nem volt maradása.

Ha megérkezett ide, néhány óra múlva újra menni akart s ha Dunakeszin volt, onnan folyton idevagyott. Valami olasz tisztról is beszélt, aki állítólag beiratkozott a szegedi egyetemre. Kérte apját, hogy engedje őt is Szegedre. Amikor azután ezt a kérését nem teljesítettük, megszökött. Nem tudjuk elképzelni: mi történhetett szegény kis unokámmal.

A rendőrségi nyomozás megállapí-

Ismeretlen jólöltözött férfit gázolt el a HÉV

(A Reggel tudósítójától.) Pestszent-erzsébeten, a Kmety uca 4. előtt, a helyi érdekű vasút elgázolt egy 60 év körüli jólöltözött férfit, aki a helyszínen meghalt. A rendőrség az ismeretlen halott személyazonosságának kiderítésére megindította a nyomozást.

Vitéz Makray Ferenc provokálta a szekszárdi polgármestert

Szekszárd, szeptember 27.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Szekszárd városa szombaton közgyűlést tartott. A közgyűlés során hangos és izgalmas jelenetekre került sor. Vitéz Makray Ferenc városi képviselősi tag — Makray Lajos képviselő bátyja, a kisgazdapárt egyik helyi vezére — éles han-

Legszebb őszi
TROTŐR-CIPŐK
Legnagyobb
VÁLASZTÉK
Olcsó árak

„Beta”
CIPŐ

Kossuth Lajos u. 11.

totta, hogy a szegedi egyetemnek

semmiféle olasz katonatiszt hallgatója nincsen.

azt csak a leány beteges képzelete találta ki. Nándory Klárát előreláthatólag még ma, hétfőn beszállítják a hárshegyi szanatóriumba.

gon kelt ki vitéz Vendel István polgármester ellen a szekszárdi városi tisztviselők által elkövetett szabálytalanságok miatt. Vendel polgármester ingerült hangon válaszolt, ezt vitéz Makray magára nézve sértőnek találta és lovagias elégtételt kért a polgármestertől.

A genfi püspök szózata: „A tűz és vér felfordulásába akarunk kergetni bennünket!”

Genf, szeptember 27.

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap a népszövetségi közgyűlés megnyitása alkalmából ünnepi szentmisét rendeztek. Monsignore Besson, Genf Lausanne és Friborg püspöke, aki nem jelent meg, levelet küldött, amelyben a következőket írja: »Mi, a világ egyik legrégibb demokráciájának szabad polgárai, nem tudjuk megérteni, hogy semmi sem történik azoknak az eszeveszetteknek a megfélemezésére, akik külföldi parancsokra tűz és vér felfordulásába akarunk kergetni bennünket.»

DÍSZBEMUTATÓ MA ESTE 1/210-KOR

TOP HAT

(FRAKKBAN ÉS KLAKKBAN)

FRED ASTAIRE ÉS GINGER ROGERS

minden rekordot verő énekes, zenés,
táncos vígjátéka, Irving Berlin slágereivel

FORUM R.K.O.—PÁTRIA RADIUS
FILM

sári árusításával a kiskereskedelem lételemét támadja meg.

A kereskedelemnek egy láthatatlan, de annál inkább érezhetőbb társa, mely a legkisebb üzletben is részt vesz: a **Kincstár!** Elsősorban ennek dolgozik a kereskedő, — de a sajátját kockáztatja, amikor az áruit beszerzi, — és vállal olyan jelentékeny terheket, mint a forgalmi, fogyasztási adó, vám stb., melyek gyakran az áru értékének 50%-át teszik.

A kereskedő tehát kemény munkával kenyerét csak úgy keresheti meg, ha előbb a köznek, az állami kincstárnak dolgozik, beszedve azokat a hatalmas summákat, amelyek nélkül a kincstár bizony nem tudna boldogulni!

Elsősorban tehát a pénzügyminiszter úr figyelmét hívjuk fel a »Hangya« jogosulatlan »vásárlására« és meg vagyok győződve arról, hogy a miniszter úr, belátván a sok-sok ezer önkéntes gazdasági veszedelmét, módot keres és talál arra, hogy a káros versenyt megszüntesse. Egyidejűleg a kereskedelmi miniszter úr pártfogását is kérjük a kiskereskedelem számára: mérlegelje,

mi az államérvék?

Az-e, hogy egy nagy szövetkezetet mamutállalattá fejlesszünk állami segítségkel, kedvezményekkel és közadóból, állami kockázattal, vagy az, hogy minél több és több önkéntes gazdasági kiszolgáltatást tétet biztosítsuk?

Szombathely:

Zoltán Elek,

a Kereskedő Társulat ügyvezető alelnöke:

— A »Hangya«-nak a földéaki kereskedők ellen intézett ostroma jellemző tünete annak a hatalmi töbzódásnak, féknélküli mohóságnak, amelynek a mai kormányzat egyelőre részéről az utóbbi időkben fejesóváló szemléletű vagyunk. A jeltek egységesítésére kiváltképpen alkalmas az a »tisztas üzleti« versenyt semmibe vevő motorizált huszárstíli! A vidék kiskereskedői és kisiparosai, — akik még mindig megnyugvó bizalommal fogadják a kiskereskedelmi védelméről elhangzó szép miniszteri nyilatkozatokat — látván a kormány dédelgető védelme alatt terebélyesedő »Hangya« semmiféle érdekekkel sem indokolható támadását a vidék baltsói és iparosai ellen, keserű esalódottsággal állapítják meg, miként mutatkozik a kiskereskedelmi védelme a valóságban...

Nagykanizsa:

Rajki István,

a Kereskedő Egyesület elnöke:

— Nem akarom lekicsinyelni azoknak a vidéki kiskereskedőknek a valódi anyagi kárát, akiknek lekunkurrálására megjelennek a »Hangya« motorizált üzleti egyes vidéki piacokon, azonban ennek a haremódnak közgazdasági jelentőségét mégsem ebben a károkozásban látom és sérelmezem. Az igazi sérelem abban rejlik, hogy a kereskedelem valóságos államosítására irányuló törekvést nemcsak hogy megfékezni nem sikerül, hanem látunk kell azt gyorsított tempóban kifejlődni. A részbeni állami tőkével alakult és további állami pénzzelkel segélyezett szövetkezetek nem elégsznek meg azzal, hogy napról napra nagyobb részt kénnek az export- és importüzletekből s hogy általános árusítású fiókjaikkal szalócskódnak, de versenyt támasztanak immár a vásárolóknak és házalóknak is. Hogy a motorizált »Hangya«-üzetek csak tüzéségi elő-

készítői az ezutánra tervezett előnyomulásnak, az minden hozzáértő előtt nyilvánvaló. Hisz ezeknek a kirándulásoknak valódi hozama meg sem közelíti a ráfordított befektetést és költséget, valamint azt az elmaradt hasznot, amit a megjelenő autóáruház forgalma révén az ugyanazon helységben működő stabil »Hangya«-fiók veszít el. Nyilvánvaló tehát, hogy

ez az autóztatás más célt szolgál!

Mi, nagykanizsai kereskedők még nem találkoztunk ezekkel a »Hangya«-autókkal, ismerjük ellenben a fent említett államosítási folyamatnak egy fejlettebb fokát: a magyar kirándul szalócskótt. Működik ugyan is nálunk egy MAV-áruháza! Ez az áruháza nem az alkalmazottak szövetkezte, nem úgynevezett »konzum«, hanem

valósággal a MAV szalócskótt és a nagykanizsai kereskedők legelősebb fellépése tudta csak elérni, hogy egy idő óta nem szolgálja ki nyíltan a polgári lakosságot.

Mi tehát a fejlődésnek azt a fokát is ismerjük, amikor nincs szükség a »Hangya« takarójára, hanem nyíltan állami számlára folyik a szalócskótt. Remélem, hogy a most dolgozó kereskedőnemzedék életében nem jut el a fejlődés a kereskedelem teljes államosításáig, de aggodó kíváncsisággal várom, hogy a térbővítés arzenálja a modern technika milyen vívmányaival fog még bővülni.

Kecskemét:

Szeless János,

a Fűszer- és Vegyeskereskedők Egyesületének elnöke:

— Ha a telhetetlen étvágyú »Hangya«-nak sikerül engedélyt szerezni autóáruházának szaporítására, igen súlyos helyzet elé állítja az ország kiskereskedőit, mert azok a mai légyengülttségükben képtelenek az állam által támogatott »Hangya«-val a versenyt felvenni. Adózás szempontjából

a kormánynak kötelessége a »Hangya« akcióját minden rendelkezésre álló eszközzel megakadályozni,

miel a mai adózási rendszer mellett a kisemberek lényegesen több adót fizetnek, mint a nagyáruházak vagy szövetkezetek. Nézetünk szerint a kormánynak a kiskereskedőársadalmat — amíg nem késő! — állami támogatásban kell részesíteni.

Baja:

Klein Emil,

az OMKE kerületi elnöke:

— A »Hangya« új mozgó akciója

léteben támadja a vidéki kereskedelmet és ipart,

mert ebben a jogosulatlan versenyben könnyű a »Hangya«-nak a harcot az ország kiskereskedelmével és kisiparával felvenni, amikor az állam sokoldalú kedvezményben és támogatásban részesíti a »Hangya«-t a kereskedőkkel szemben és ez a támogatás az ország kiskereskedőinek és iparosainak közszolgálatásából is adódik. A kiskereskedelem és kisipar a legnagyobb felháborodással vesz tudomást erről az újabb veszélyről, amely a »Hangya« részéről fenyegeti őket és meggyőződése, hogy a mai létért folytatott nehéz küzdelemben a kereskedelmi kormány nem fogja megengedni ezt a következményekben fel sem becsülhető indokolatlan támadást.

Gyula:

Sándor Dénes,

a Kereskedők és Kereskedelmi Alkalmazottak elnöke:

— A kereskedelem már régóta tisztában van azzal, hogy a »Hangya« esakis ismételt állami pénzügyi támogatással és az utóbbi időben ki-váltságos és monopolisztikus helyzeti energiájánál fogva képes a magánkereskedelemtől előbb versenyt támasztani, majd mérhetetlen károkat okozni. Gazdasági életünk központosítása óta az irányított értékesítés hátrányai által súlyosan érintett termelő- és gazdaközönség körében is mindinkább fokozódik az elégtelenség a »Hangya« üzletvitelére és üzleti politikájára ellen. A legújabb, teherautóval történő vidéki »mozgó-Hangya«-árusítások végül

a fogyasztók táborát is a »Hangya« ellen fogják hangolni,

mert ma már nincs az a kis falusi szalócskótt, amely ne rendelkezne legalább olyan felszerelt raktárral, mint a Hangya »mozgóáruházai«. A vidéki vevőközönség, amely évtizedes meghitt viszonyban van boltosával, mindig a legteljesebb bizalommal fordulhat kereskedőjéhez, bármilyen ügyes-bajos dolgával, de nem szalócskótt az altruisztikusnak tovább puffogó »Hangya«-autó után... Szóval, sem kereskedelmi, sem termelői, de fogyasztói érdekek sem fűződnek a »Hangya« működéséhez; amely, eltérve igazi szövetkezeli céljától, hivatásától semmi egyéb, mint

agyontámogatott öncélú üzleti vállalkozás!

Sajnálattal kell azt is megállapítanom, hogy amikor az előzetes megrendelés alapján árut szállító nagykereskedők teherautóit az országutakon csendőrök, községekben vasúti hivatalnokok és egyéb hivatalos személyek tartóztatják fel és igazoltatják, ugyanakkor a »Hangya« mozgóáruházai hatósági segédlettel jelennek meg a községekben, a házalásnál is lenézettebb konkurenciát akaráván támasztani a közterhek alatt vergődő, amúgyis vérszegény detail-kereskedelemtnek.

Gyöngyös:

Polgár István,

a Gyöngyösi Kereskedelmi Csarnok elnöke:

— A »Hangya« teherautós kirakodó árusítása az üzleti versenynek olyan törvényellenes módja, amelyet a hatóságok mástól, mint a »Hangya«-tól, egy percig sem tűrnének el. Szomorú, hogy a gazdasági élet szervezetében nélkülözhetetlen, a magyar ipar termékeit terjesztő, az állami és közszégi háztartások fenntartásához derekasan hozzájáruló számos gazdasági vállalkozás meggyöngyítése és károsítása egy

olyan intézmény részéről történik, amely a kormánytól messze-menő erkölcsi és üzleti támogatásban részesül.

Mindenkinek, aki szívén viseli az ország gazdasági és politikai konszolidációját, határozottan állást kell foglalnia a »Hangya« kíméletlen és az állam fiskális érdekeit is veszélyeztető üzleti politikája ellen.

Svábhegyi Szanatórium

(Gyógyszálló)

Magaslatti diétás gyógyintézet. Mérsékelt utószezón árak.

Kúra, sport, szórakozás

Orosháza:

dr. Tafler Elek

— A vidéki kereskedők nagy érdeklődéssel olvasták *A Reggel* hétfői riportját a földéaki eseményekről. Az egyetlen vigasztaló körülmény, hogy a község lakossága az ottani kereskedők mellett foglalt állást. Így van ez az egész Alföldön s nem ok nélkül! A tavalyi fagykáros-aszályos évben a kereskedők szegény munkásembereknek is, ha tisztességesnek ismerték, adtak portékát hitelbe »újkor«-való fizetésre. Nem kértek bank-szerű fedezetet, sem kamatot. Meg is fizették becsülettel ezeket az adósságokat most a jobb termés után. A nép józan s tisztábban lát, mint sokan gondolják! Most, amikor

vidéken éppen az adófelszámolási bizottságok előtt izzadnak a kereskedők, a Hangya »mozgóáruházai«-nak megjelenése végső-kig fokozza elkeseredésüket!

Még egy jó termésre volna szükség, hogy a lakosság gazdaságilag magához térjen, mégis már ez évben is a tengeri betakarításával reméltek a vidéki kereskedők — annyi rossz év után — végre egy kis készpénzforrást. Ime, most ez az újabb »Hangya«-akció azzal fenyeget, hogy elszívja ezt a kis pénzarámatot.

Országos megmozdulást

tartanék szükségesnek, nehogy rendszerré váljon ez az akció, amely végzetes lehet a magyar vidéki kereskedelemre. Az önszegélyre felépített valódi szövetkezeti eszmének hívó minden intelligens kereskedő, azonban az ilyen akciók ellen való védekezés nemcsak pusztán kereskedői, hanem általános gazdasági érdek.

Mohács:

Uida Dezső,

a kereskedők kerületi elnöke:

— A Hangya »mozgó-áruház« akciója ellen az ipartestülettel együtt a legelősebben tiltakozunk. Mohács város szabályrendelete szerint egyébként is házalási tilalom lévén, a piacokra a »Hangya« ki sem rakodhat és legfeljebb országos vásárokon jelenhetne meg,

ha a felsőbb hatóságok ilyen fajta »betörés«-nek minősíthető eljárását engedélyeznének.

El nem tudjuk képzelni, hogy a mindenféle kedvezményekkel működő szövetkezet ezt a lehetőséget is felhasználná az alig vegetáló kiskereskedő- és kisiparosostállal szemben...

— Világkörüli utazás sokáig a gazdag emberek kiváltsága volt, a legtöbb ember részére elérhetetlen álom maradt. Ma már nem kell elutaznunk, hogy idegen világörzésekkel ismerkedjünk meg. Az 55-ös típusú Orion-rádió különlegesen megadott rövidhullámú részénél fogva át világörzést másorát veszi utolérhetően tökéletes-séggel. Minden Orion rádiókereskedő készséggel bemutatja!

Megismételjük társasutazásunkat óceánjáró hajóval

az olasz Rivierára

október 16-tól október 27-ig. Részvételi díj:

San Remo—Nizza—Monte Carlo—Juan les Pins—Cannes—Genua—Napoli—Trieste 272 pengő

Prospektus, felvilágosítás, jelentkezés

A REGGEL Utazási Irodájánál Budapest, VI., Andrássy út 49.

(Oktogon tér.) Telefon 1-295-51 és 1-295-55 Hivatalos órák delelőtt 12-9-161 1-2-ig

Kenje fel ujjával vékonyan az arcra a Hezolute-Rapid gyorsborotvakrémét és minden további várakozás nélkül borotválkozhat. — Nem kell az archórt percekig dörzsölni, nem kell türelmetlenkednie, mert a Hezolute-Rapid arcápoló gyorsborotvakrémmel víz, s z a p p n és ecset nélkül egy perc alatt tökéletesen borotválkozhatik, nem pattan fel, nem ég az archórc, nem rontja a penge élet. — Állandó használatnál az archór jól ápol és üde lesz.

PRÓBADOBOZ 24 FILLÉR
nagy tubus 88 fill., nagy doboz P 50
óriási tubus P 2., óriási doboz P 3.

Kapható minden szaküzletben és a készítő:

Dr. HOLCZER vegyész illatszertárában, Budapest, VI., Teréz körút 8

Eckhardt a közeljövő nagy politikai harcairól

„Forradalmat nemcsak a bolsevista agitáció idéz elő, de az elkésett reformok is és a népről való szűkkeblű gondoskodás!”

Nagycenk, szeptember 27.

(A Reggel tudósítójának telefon-jelentése.) Eckhardt Tibor vasárnap Nagycenken hatalmas babérkoszorút helyezett gróf Széchenyi István sírjára és kegyeletos szavait ezzel a mondattal fejezte be: »Azt a fohászt küldöm az Egék Urához:

gróf Széchenyi István, jöjjön el a Te országod!»

Azután gyűlés volt a nagycenki vendéglő udvarán, ahol Eckhardt Tibor gróf Széchenyi István politikai hagyatékáról beszélt.

— Ha papíroson a jobbagyság fel is szabadult, vajjon gazdaságilag szabad-e ez a nép? — kérdezte. Széchenyi minden erőfeszítése ellenére sem lehetett a forradalmat elkerülni, mert 1848-ban egy kézzel megadták ugyan a márciusi jogokat, de a másik kézzel visszavették, amit adtak. Mi minden erőnket összeszedve, minden tehetségünkkel, — ha kell életünket is rátéve erre a politikára! — harcolunk azért, hogy a magyar nép most elkerülhesse

azt a sorsot, amit Széchenyi nem tudott a nemzet feje felől elhárítani.

Forradalmat nemcsak a bolsevista agitáció idéz elő, de az elkésett reformok is, a népről való szűkkeblű gondoskodás és az esedékes intézkedések elmulasztása!

Amikor mi becsülettel harcolunk a népjogokért és követeljük a titkos választójogot, akkor nem a felfordulást készítjük elő, hanem a nemzet fejlődését, boldogulását, emberi életét akarjuk előkészíteni. Csak így lehet elkerülni azokat a veszedelmeket, amelyek Széchenyi munkáját derékba törték és amelyek ma is itt leselkednek, ha nem jönnek olyan intézkedések, amelyek nélkül új katasztrófa szakad az országra. Mi semmiféle felforgató politikát, sem jobbsem baloldali diktatúrát, szabadságunk semmiféle elkobzását nem vagyunk hajlandók eltérni! A mi politikánkon keresztül valósul meg az igazi nemzeti egység, amit fizetett élharcosokkal soha nem lehet elérni.

A magyar nemzetet nem lehet juhok módjára élharcoskuvaszokkal betereni az akolba!

(Viharos helyeslés.) Elutasítunk magunktól minden felekezeti gyűlölködést és nem engedhetjük meg, hogy a királykérdésben ez a nemzet két táborra oszoljon. A Habsburg-restaurációról nem lehet sem azt mondani, hogy hasznos, sem azt, hogy káros, ebben a kérdésben azt kell csinálni, amit a nemzet érdeke megkövetel. Nem engedhetjük meg azt sem, hogy a nemzetet jobb- és baloldalra bont-

sák fel és olyan helyzet álljon elő, mint Spanyolországban, ahol a nemzeti és népi front szembekerült egymással, ahelyett, hogy egy úton járna. Széchenyi és Kossuth nyomdokain járunk, az ő szellemi hagyatékukat egyesítjük a magunk politikájában egyesítjük Széchenyi István gazdasági eszméit, művelt nyugateurópai felfogását Kossuth Lajos lángoló hazaszeretetével és népi elgondolásával.

A közeljövő — úgy lehet — nagy harcokat hoz az országban, de egy biztos: a diktatúra megbukott és fel nem támadhat.

Ha megnyílnak a parlament kapui és megkezdődnek azok a tárgyalások, amelyeket mi a becsületos titkos választójog megvalósításáért követel-

tünk, ezeknek kimenetelétől függ, hogy csaknem egy évszázadnyi késéssel megvalósul-e, amért Széchenyi harcolt.

Két otthona volt s kétszer szökött meg

Nándory Kálmán minisztériumi tisztviselő idegbeteg leánya

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap szerencsétlenszerű fiatal leány különös szökési ügyében fejezte be a nyomozást a budapesti főkapitányság eltűnési osztálya. Nándory Kálmán igazságügyminiszteri számtanácsos már régebben bejelentette, hogy 22 éves Klára nevű leánya, aki felváltva édesanyjánál, Dunakeszin és nála, Rákosszentmihályon lakott, egy reggel elment hazulról azzal, hogy felkeresi édesanyját. Ettől kezdve azonban nem jelentkezett. A detektívek hosszas kutatás után meg is találták Budapesten, ahol a Kisfaludy uca 28. számú házban bérelt lakást a fiatal leány. Hazavitték édesapjához, akivel közölték, hogy a rendőrorvosi vizsgálat szerint a leány

zárt intézeti kezelésre szorul,

tehát vigyázzanak rá. Az apa leányát a hárshegyi szanatóriumba vitte, azonban az intézeti előszobából Nándory Klára megszökött s nyomtalanul eltűnt. Végre szombaton délben egy detektív megállapította, hogy a

Kiadó azonnaira és novemberre
Újpesti rakpart 8
körülszempézett, dunai és uccai kilátású erkélyes.
2 és 3-szobás lakás Garázs a házban

kerítéséből

kitört egy léce, bement a szobájába

s kezdte összecsomagolni a holmiját. Nándory Kálmán, aki a szomszéd szobában aludt, felfigyelt a neszre, bement a szobába és a zavarosan viselkedő leányt nagynehezen rávette, hogy maradjon otthon. Vasárnap reggel azután autóbába ültette és kivitte Dunakeszire, az anyjához. Itt várja most a leány, amíg szanatóriumi felvételének ügye elintéződik. Hogy ne tudjon megegyeszer megszökni,

még ruháit is elvették tőle,

így tartják most otthon a Rákóczi körút 12-ben. A Reggel vasárnap délben kint volt Rákosszentmihályon és beszélt Nándory Klára nagyanyjával.

— Az utóbbi időben különös változást vettünk észre Klárán — mondotta az idős hölgy. — A magányt kereste és

sehol nem volt maradása.

Ha megérkezett ide, néhány óra múlva újra menni akart s ha Dunakeszin volt, onnan folyton idevagyott. Valami olasz tisztről is beszélt, aki állítólag beiratkozott a szegedi egyetemre. Kérte apját, hogy engedje őt is Szegedre. Amikor azután ezt a kérését nem teljesítettük, megszökött. Nem tudjuk elképzelni: mi történhetett szegény kis unokámmal.

A rendőrségi nyomozás megállapí-

Ismeretlen jólöltözött férfit gázolt el a HÉV

(A Reggel tudósítójától.) Pestszent-erzsebeten, a Kmetty uca 4. előtt, a helyiérdekű vasút elgázolt egy 60 év körüli jólöltözött férfit, aki a helyszínen meghalt. A rendőrség az ismeretlen halott személyazonosságának kiderítésére megindította a nyomozást.

Vitéz Makray Ferenc provokálta a szekszárdi polgármestert

Szekszárd, szeptember 27.

(A Reggel tudósítójának telefon-jelentése.) Szekszárd városa szombaton közgyűlést tartott. A közgyűlés során hangos és izgalmas jelenetekre került sor. Vitéz Makray Ferenc városi közgyűlési tag — Makray Lajos képviselő bátyja, a kisgazdapárt egyik helyi vezére — éles han-

Legszebb őszi
TROTÓR-CIPŐK
Legnagyobb
VÁLASZTÉK
Olcsó árak

»Veta«
CIPŐ

Kossuth Lajos u. 11.

tolla, hogy a szegedi egyetemnek

semmiféle olasz katonatiszt hallgatója nincsen.

azt csak a leány beteges képzelete találta ki. Nándory Klárát előreláthatólag még ma, hétfőn beszállítják a hárshegyi szanatóriumba.

gon kelt ki vitéz Vendel István polgármester ellen a szekszárdi városi tisztviselők által elkövetett szabálytalanságok miatt. Vendel polgármester ingerült hangon cáfolta, ezt vitéz Makray magára nézve sértőnek találta és lovagias elégtételt kért a polgármestertől.

A genfi püspök szózata: „A tűz és vér felfordulásába akarunk kergetni bennünket!”

Genf, szeptember 27.

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap a népszövetségi közgyűlés megnyitása alkalmából ünnepi szentmisét rendeztek. Monsignore Besson, Genf Lausanne és Friborg püspöke, aki nem jelent meg, levelet küldött, amelyben a következőket írja: »Mi, a világ egyik legrégebbi demokráciájának szabad polgárai, nem tudjuk megérteni, hogy semmi sem történik azoknak az eszeveszetteknek a megfélemezésére, akik külföldi parancsokra tűz és vér felfordulásába akarunk kergetni bennünket.«

DÍSZBEMUTATÓ MA ESTE 1/210-KOR

TOP HAT

(FRAKKBAN ÉS KLAKKBAN)

FRED ASTAIRE ÉS GINGER ROGERS

minden rekordot verő énekes, zenés,
táncos vígjátéka, Irving Berlin slágereivel

FORUM

R. K. O. —
PÁTRIA
FILM

RADIUS

HIREK

— Itt az őszi: éjjeli lehülés, zápor-
esők, talajmenti ragy! A Meteoroló-
giai Intézet jelenti vasárnap délelőtt:
Közép-Európa nyugatibb részein át-
menetileg esendesebb, szárazabb lett
az idő, de az Északi tenger partjain
erős széllel újabb esőzés kezdődött.
Hazánkban a délután és az éjjeli fo-
lyamán végbement az időváltozás.
Az erős északnyugati-északi szél vé-
gigvonult az országon, mindenütt le-
hűlést s kiadós esőt okozva. Az eső
csaknem általánosan zivatarral járt.
Tiszaroffon jég is esett! A csapadék-
mennyiség nagy területen, főként a
Dunántúl középső és keleti részein,
a Duna-Tisza közén és a Tisza mentén
északi felében meghaladta a 30 milli-
métert. A legtöbb esőt, 47 millimé-
tert, Siófok jelentette. Az éjjeli lehü-
lés még nem érvényesült, úgyhogy a
hőmérséklet általában alig süllyedt a 10
fok alá. Budapesten vasárnap délelőtt
a hőmérséklet 15 Celsius-fok, a ten-
gerszintre átszámított légnyomás 751
milliméter. Várható időjárás a kö-
vetkező 24 órára: Gyengülő észak-
nyugati-északi szél. Helyenként (főleg
keleten) még záporosó. Erős éjjeli lehü-
lés, sok helyen talajmenti fagy. A
nappali hőmérséklet már nem süllyed
tovább.

— »Lesz még szőlő, lágy kenyér...«
Izsákról jelenti A Reggel tudósítója:
Szombaton nyitotta meg Darányi Kál-
mán földművelésügyi miniszter az iszaki
»sárféheré« szőlő- és gyümölcskiállítást,
amely Izsák környékének páratlan ter-
ménygazdaságát mutatja be. Vasárnap
filléres gyorsvonat vitte a közönséget
Izsákra. A vendégeket már az állomáson
kedves figyelmesség fogadta: népvise-
letbe öltözött leányok kis csomagokat
osztogattak: egy-egy darab rozskenyér
és egy fürt sárféheré szőlő volt benne.
Izsák immár világhírűvé vált terméséből.
Az izléses kis csomagokon ez a felírás:
»Lesz még szőlő, lágy kenyér...« A déli
órákban a kunsági Gyöngyöshokréta be-
mutatója szerzett gyönyörűséget a ven-
dégeknek. Nagy elragadtatással nézték
a vendégek a szüreti mulatságot is,
amely a Kunság ősi szokásait és ősi vi-
damságát mutatta meg. A kiállítás és
az ünnepség sikerét még az esős időjá-
rás sem csökkentette.

— Kifosztotta »növére« lakását egy
ál-hadifogoly. Monorról jelenti
A Reggel tudósítója: Vasárnap dél-
előtt Orbán Mária monori leány la-
kásának ajtaján egy torzonborz-sza-
kállú, rongyos ember kopogtatott.
Mikor ajtót nyitottak, a leány nya-
kába borult és elmondotta, hogy ő
Orbán István, a leány bátyja, aki
húszéves orosz fogság után most ér-
kezett vissza Monorra. Orbán Mária
nagyon holdog volt és elment, hogy
a szomszédoknak elújságolja az
örömhírt. Mire újra hazaérkezett, az
első meglepetés után még egy máso-
dik fogadta: lakásának minden szek-
rényre fel volt törve, holmijainak lá-
ba kelt és az ál-Orbán Istvánnak
nyoma veszett...

— Jelentkezzenek, akiknek Bosel-váltó-
juk van! Bécsből jelentik A Reggel-nek:
A bécsi törvényszék vasárnap elrendelte,
hogy állapítsák meg Bosel Zsigmondnak,
a tőzsdei konjunktúrák idők híres ban-
kárjának egész vagyonát és minden tar-
tozását. Ezért felszólítja mindazokat,
akiknek Bosel aláírású váltójuk van, ha-
ladéktalanul jelentkezzenek a bécsi tör-
vényszék vizsgálóbírájánál.

— Névmagyarosítás. Weinberger Pál
Dr. szülész-nőorvos (VI., Andrássy út
45. I.) családi nevét Vikár Pálra változ-
tatta meg.

— A rövidülő őszi napokban fokozott a jelentő-
sege világításunk megfelelő megválasztásának:
csak olyan lámpákat vásároljunk, amelyeknek
gazdaságos az áramfogyasztása, tisztá, szemé-
kímélő a fénye. Nagy előnyt jelent, ha olyan
lámpával rendelkezünk, amelynek nemcsak a fé-
nye kifüty, de 20%-os árammegtakarítást is biz-
tosít. Ilyen a Tungstram duplaspirállámpa!

— Ha osztálysorsjegye van, bizalom, remény-
ség a biztos jutalmat! Ujra itt az alkalom! Októ-
ber 17-én kezdődik az új megjavított sorsjáték,
regény legalább egy sorsjegyet. Az első osztályú
sorsjegyek hivatalos árai: nyolcad = 3,50, ne-
gyed = 7,—, fél = 14,—, egész = 28,— P az ősz-
szes főúrasítónknál.

Kulcsár és Huppert függöny- és szőnyegtisztítása pompás, egyedülálló

MI LEGYEK MÉG?

IRTA: VÁRNAI ZSENI

Míg kicsinyek voltak a gyermekeim
tejjé változtam, az kellett nekik,
ültem kis ágyuk mellett reggelekig,
ha betegek voltak s úgy fonnyadtam ott,
hogy arcom egész kicsinyre sorvadott
s mikor szemükbe visszatért a fény,
napként sütötte őket az enyém
s piros lett arcuk almagömbölyű,
attól lettem én akkor gyönyörű.

Kalács is voltam, meg vajaskenyér
és játékszer, hogy meg ne unjanak,
és képeskönyv, hogy megtanuljanak
belőlem mindent, amit álmodom,
később az egyszerűet számolom,
növök velük, már iskolás leszek
s a nagy katedra előtt reszketek:
felelnem kell, vizsgáznom, — ó tudom,
borzalmas, hogyha bennük elbukom.

Most széllé kell változnom, hogy elérjem
az egyiket, a messzeségbe künt,
de aki volt, örökre tovatűnt
s ha elfogom, ha átölelhetem,
lelke páncélját át nem törhetem,
s mindkettő bár belőlem sarjadott,
többé már nekik mit sem adhatok,
a földön nincs több oly bús szerelem,
mint az anyáé, oly reménytelen.

Mi legyek még? Érettük mit tehetnék?
Legyen belőlem sűrű rengeteg,
majd jól elbújhat ott a két gyerek,
ha menekülni kell a rossz világból
és kunyhó leszek friss mézeskalácsból
és tejjel-mézszel folyó kis patak,
isznak belőlem, hogyha szomjasak
és dalolok majd nekik estelen:
— Aludjatok el itt a keblemen.

— Miért nem tarthatott gyűlést az
»Új Ifjúsági Tábor« a Nep palotájá-
ban? Az állatalan diplomás fiatal-
ság az elmúlt héten új szervezkedésbe
fogott. A mozgalomnak az a célja,
hogy az ifjúság maga vegye kezébe
mostoha sorsának intézését és veze-
tői — Gelei József tanár, Gödri Sán-
dor jogszigorló, Lada István szigorló
orvos, s mások — Rätz Kálmán kép-
viselőt kérték fel akciójuk védnö-
kéül. Úgy volt, hogy vasárnap több-
száz állatalan diplomás naggyűlést
tart a Nep Eszterházi uccai párt-
lyiségében, hogy a nyilvánosság
előtt adjanak hangot panaszainak.
A gyűlést azonban hirtelen lefújták,
mert valószínűnek látszott, hogy az
állatalan diplomás fiatalok nem
valami barátságos hangon nyilvánít-
nak majd véleményt a kormány alyai
gondoskodásáról — a kormány párt-
jának palotájában. De az »Új Ifjúsági
Tábor« nem hagyja magát! Felkéré-
sükre Rätz képviselő felkereste Ho-
man kultuszminisztert és feltárta
előtte az állatalan diplomás fiatal-
ság elkeseredését, amely már-már
szélsőséges utakra sodorhatja a le-
keservebbek nélkülözésekkel küzdő
fiatalembereket. Az »Új Ifjúsági Tá-
bor« vezetői elhatározták, hogy rész-
letes emlékiratot készítenek az állat-
alan fiatalok helyzetéről, részletes
emlékiratot készítenek, amelyet Rätz
Kálmán vezetésével nagyobb küldött-
ség terjeszt majd a kultuszminiszter
elő.

— Turi Béla, a felejtethetlen prelátus-
kanonok, volt országgyűlési képviselő, or-
szágos nevű közigazgatási író arcképét szomb-
aton délelőtt társulati székébe dísztermé-
ben (Szentkirályi ucca 28.) ünnepi ülés
keretében leplezi le a Szent István Társu-
lat.

— Időjósok háborúja. Debrecenből
jelenti A Reggel tudósítója: Hankó
Márton pécsi tanár, akinek időjósolási
és földrengésjelzése már többször
nagy feltűnést keltettek, heves vitába
keveredett Berényi Dénes egyetemi
magántanárral, a debreceni meteoró-
logiai intézet vezetőjével. Berényi
kétségbevitte Hankó szaktudását,
aki erre az egyik debreceni lapban
hatalmas cikkel válaszolt. A vita
most még jobban elmérgesedett, mert
Berényi nyílt felszólítást intézett
Hankóhoz, hogy szakemberekből álló
bizottság előtt tegyen bizonyos el-
méletei helyességéről és tudományos
felkészültségéről.

— Házasság. Collas Lenke bárónő a
héten vezette oltárhoz a belvárosi Plébá-
niatemplomban Zrínszky József Pál, az
Iparművészeti Főiskola tanára. Tanuk
voltak Collas Károly báró ny. államtitkár
és dr. báró Collas Tibor ügyvéd.

— Érettségizett kirakattolvajokat
fogtak Újpesten. Néhány nappal e-
zelőtt betörők jártak éjszaka az újpesti
Reiss-áruházban. Feltörték a kiraka-
tokat és az ott felhalmazott sportcik-
kek és turistafelszerelések egész töme-
gét vitték magukkal. A rendőrség
azonnal erélyes nyomozást indított és
vasárnap sikerült is őrizetbe venni
két fiatalembert, akik rövid tagadás
után bevallották, hogy valóban ők kö-
vették el a kirakattolvajozást. Mind-
ketten a város jobb köreiből tartoz-
nak, érettségit tett fiatalemberek,
akik — mint mondták — az idegen
légióba akartak beállni és azért kö-
vették el a betörést, hogy az utazás-
hoz szükséges pénzt így teremtsék elő.

Elindultam Pestre

Október 7-én érkezem!

— Igen: rendet! Nincs ennek az
országunk józanészű polgára, aki ne
helyeselné Kozma belügyminiszter
kemény beszédét és ne bólintana
megkönnyebbülten arra a férfias
miniszteri ígéretre, hogy rend lesz,
rend minden áron, jobbra is, balra
is, mindenki felé egyformán! A mi-
niszter megígérte, hogy feken tartja
úgy a jobb-, mint a baloldali kom-
munistákat, úgy a jobb-, mint a bal-
oldali sihedereket, úgy a jobb-, mint
a baloldali svihákokat. Bizonyára
nem úgy gondolta ezt, hogy a poli-
tikai véleményszabadságot akarná
elkonfiskálni. Elvégre lehet valaki
igen derék magyar ember, jószán-
dékú hazafi, még ha a baloldalon áll
is, éppen úgy, mint ahogy csak bor-
gözös elvakultság merészeli azt ál-
lítani, hogy aki a jobboldalhoz tar-
tozik, az már nem lehet becsületes,
igaz, szociális szellemű férfiú. De a
rendbontókat, a minden zavarosban
halászó orv-pákászokat, az órabéres
ablakberverőket, a rendzavarás profi
akkordmunkásait vissza kell kerget-
ni oda, ahonnan az utóbbi hetekben
egyre valmerőbben dugják ki ha-
szont-szaglászó orrukat! Lasszót kell
vetnie az államhatalomnak, — úgy,
ahogy a belügyminiszter ígérte! —
azokra a kommunista desperádókra,
akik a polgári rend veszedelmes el-
lenségéi. De lasszót azoknak a nyilas
bicskásoknak a nyaka köré is, akik
nem kevésbé veszélyes ellenségéi a
békés munkának, az emberi szabad-
ságnak, a polgári rendnek. Aki való-
ban és őszintén rendet akar esi-
nálni, egyáltalán nem tehet különb-
séget jobb- és baloldali ga-fickók
között, mert ők maguk sem tesznek
különbséget: a vértől esőpöggő száju
nyilas izgatók között találhat a be-
csületes rendesináló tegnap kom-
munistákat, a kommunista bujtogató-
k között pedig holnapi nyilasokat.
Azoknak, akik minden jogbiztonság
elleneségei, egészen mindegy a jel-
szó, mindegy, hogy ki a vivát, csak
az a fontos, hogy zürzavar legyen,
rettetés legyen, bizonytalanság le-
gyen, főként pedig minél búsásabb
napszám, akárki fizet is! Ezek a
balsi mordályégetők elmennek egy-
tál leneséért akár nyilasnak is! És
akadnak nyilas taeszkók szép szá-
mal, akik szívük egész túlhábzó lel-
kesedésével mennek el kommunistá-
nak, szabott áron, ha úgy fordul a
helyzet. A rendesináló erős kéz jól
vigyázzon: ne a véleményszabadsá-
got fojtja belé a becsületes embe-
rekbe, hanem valóban minden oldal-
ról oltalmazza meg a létünket je-
lentő rendet, amelynek annál na-
gyobb az értéke, amely annál na-
gyobb darab kenyeret jelent az or-
szágunk, minél zürzavarosabb a hely-
zet körülöttük a megtévelyodött nagy
világban.

BOMBASIKER

Kényszerleszállás a Komédiában!

New-York vacsora-2⁵⁰
MENUSPECIALITÁSA
Hétfő: Borjűborda Debarry-módra

A legszebb tiszta gyapjú őszi szövet-
donságokból készitünk öltönyt vagy kabátot mérték után..... 110.— P-ért
BLUM ÉS TESTVÉRE, angol úriszabók, Váci ucca 31-33.

Liber Endre †.

Gyászlobogók lengenek ezen a vasárnapon Budapest uccái fölött: *Liber Endre* alpolgármestert siratják, akit olyan kegyetlen hirtelenséggel ragadott el íróasztala mellől a halál. De a százelele gondtól tépett nagyvárosban nemesak a középületek öltözködtek hivatalos gyászruhába, hanem őszintén siratja *Liber Endrét* pártkülönbség és világnézeti különbség nélkül az egész polgárság, ez a párt és világnézeti különbség nélkül gondsújtotta milliós tömeg, amely benne az *önmaga erejéből magásra emelkedett és a magasságán soha, egy pillanatra meg nem szédült egyszerű polgár, dolgos ember, szerény férfi, jó tisztviselő, puritán egyéniség példaképét látta, kedden fogják eltemetni az alpolgármestert.* Temetését nem a hideg pompa teszi majd ország-
ra szólóvá, hanem azok a *névtelen tömegek*, amelyek sírjába kísérik a *szerénynek gyámolítottját, az ügyes-hajos emberek pártfogóját, a szerencsétlenek menedékét*, akihez soha senki hiába védelemért nem fordult, akinek a füle senki panasza előtt be nem zárult, aki nem göggel, önmaga nagyságát hangszólyozó hatalmi pózokkal kormányozta, hanem a bajt, a gondot, a szenvedést osztotta meg polgáriarsaival. *Liber Endre* végső tisztességén nemesak a hivatalos Budapest és a hivatalos Magyarország jelenik majd meg, hanem ott lesznek a polgárság tömegei, ott a dolgozó nép, ott azoknak a légiója, akik hozzá futottak, hozzá folyomadtak mint végső menedékhez, ha már mindenki elhagyta őket...

— Sztrájkba akarnak lépni a győri szabók. Győről jelenti *A Reggel* tudósítója: Győrött a cipészegédek tudvalevőleg már két nap óta sztrájkolnak, vasárnap a szabósegédek gyűlést tartottak és elhatározták, hogy amennyiben hétfőn nem sikerül harmincszázalékos béremelést elérniük, kedden ők is sztrájkba lépnek.

Nyomora miatt öngyilkos lett:

három nappal később 4000 pengőt nyert a sorsjegye

(*A Reggel* tudósítójától.) A ponyvaregények képzetét is meghaladja a sors kegyetlen játékának egyik különös esete, amely egyetlen rövid felvonásból áll: *Spitzer György* 27 éves magánhivatalnok még szerdán levette magát a Népszínház ucca egyik házának emeletéről és összetörve, *hollan terült el* a kövezeten. *Nyomora kergelte a halálba*, Ruhájarak zsebében mindenféle bizonyítvány és gyűrött irat között

egy sorsjegyet is talált

a rendőri bizottság, a 3193. számút. Ezt a sorsjegyet három nappal a fiatalember halálhírére után 4000 pengős nyereményül kihúzták... Elkészve...

ALCAZÁR

Ott jártam, megálltam a *Tajo* köhídján, amely — hatalmas viadukt — beletorkolt a bejárat ágyútornyába. Mikor volt? Tegnap? Lehet, mert olyan sűrű eső esett az *Alcazár*ra, hogy tavaszszaga lett tőle az egész városnak és ezt sohasem lehet elfelejteni. Tudtam és így is néztem: Espana egyik legszebb épülete — így, tömör és szigorú várkifejezésével, annak a *Herrerának* munkája, aki az aranjuzei szépnepok kastélyát építette, a megremegtető *Ercoriat* (inéd nem messze) befejezte és nevét adta a spanyolok virágzó renaissanceának. *Herrera-stilus*... Nagy szó volt Spanyolországban. Ma nem az! *A hőmpolygó véráradat letörölte a professzori emelvények tábláiról a műtörténelem világszavait.* Pedig be soká kellett nézni a toledói *Alcazar* déli völgyéből azt a magasbameredő köalmot, amely dóri és toszkánai nemesoszlopok ivlendületével hatalmasodott fölfelé. Közel *négyszáz évig*... Amit az a vad spanyol föld, az a kiszáradt tengerfenékhez és kiégett bolygó kergéhez hasonló *Kasztilia* ki tud vetíteni magából épületben, — az mind benne volt. Az, hogy a szörnyű Afrika csak huszonegy kilométerre van ettől a darab Európától, — mert ennyi Gibraltárnál a tengerszoros.

Az, hogy a tenger alatt összefügg Spanyolország Afrikával. Az, hogy

afrikai Levantenépek máshitűek, színesbőrűek, éltek, szerettek és öltek itt Toledóban és leginkább élez pengéket gyártottak. Az, hogy olyan cunck a népek zenéje — ellentétben az életszerelmes olasz esattogással — mintha hiénák, szerencsének és megkínzott arabok násza üvöltene megszűröl az éjszakában. A sivatag dobol és harsog belőle, a halál pokolországa... És mégis! Mégis tud egyebet is! Itt élt és dolgozott, köhajításviára, a misztikus *Grecco*, akinek szenvedő aszkézise és testetlen világviziója öröklánkkal lobog toledói templomokban. Egy közeli vendégfogadó, a *Posada de la Sangre*, örzi — udvara tölgyfaracos emeletével — *Cervantes* ittkísértő emlékét. Művészet... Méltóság... Európaizmus — a művészeket keresztül, akik úgy szerették itt a természet vértelen szépségét, a sziklák sápadt kőhomlokát, a *Tajo* metszőhideg kékjét, a testszínű kasztíliai házak hőfoknélküli vakolatát és azt az éles fekete körvonalat, amelyet a különös légköri világítás itt minden tárgynak megrajzol — tisztán kivehető *gyászkeretet* — s amelyet a vérbeli spanyol naturalistafestők hiánytalanul átvettek szabadtéri képeikre... Az *Alcazar* pedig az ibéri renaissance egyik legspanyolabb képe volt. Megnyilatkozás és öserő! És csak volt.

Dénes Zsófia

— **Jövő vasárnap: Móri Bornap!** Október 4-én tartja Fejér vármegye hagyományos ünnepét, az ország-szerte népszerű Móri Bornapot. A rendezőség szabadtéri színpadon színpompás balett és népies táncok bemutatását is bekapcsolta programjába. A MÁV a Dunántúl városáiból *fülleres vonatokat* indít és így 20-30 ezernyi közönség fogja ezidén megismerni a *móri bort és a vérteljes gyümölcsöket*.

— **Halálozás.** *Baradlay Jenő* balatonfüredi szőlőbirtokos rövid szenvedés után *Észpremben* elhunyt. *Balatonfüredi szőlőmirtatelepe* nemesak belföldön, hanem külföldön is ismert volt; a *londoni* nemzetközi boraukción híres palackbora a legmagasabb áron kelt el. A múlt vasárnap *balatonfüredi* országos borkiállításán *aszuborával megnyerte az állami nagy aranyérmet*. *Baradlay Jenő* elhalálása a szőlőgazdatársadalom körében osztatlan, mély részvételt keltett. — *Pethő Géza* pénzügyi főigazgató temése ma, hétfőn d. u. 14-kor lesz a farkasréti temető halottasházából.

— **Művészeti síremlékek** *Eichbaum-nál*, V., *Rudolf tér 3.*

— **A »Házasság«** bécsi bemutatója. *Vaszary János* tavalyi nagysikerű színművének, a *»Házasság«*-nak németnyelvű premierje kedden lesz a bécsi Theater in der Josefstadt-ban.

— **Személyleírás alapján két óra alatt elfogták a betörőket!** *Varga József* üllői-úti festékkereskedő az este üzletzárás után hazatért lakására. Megdöbbenéssel vette észre, hogy *lakásának ajtaja fel van szelvéve*. Azonnal *rendőrről szaladt*; a lakást teljesen kifosztva találta. A rendőrség megindította a nyomozást és személyleírásuk alapján *sikerült két óra alatt elfogni a betörőket: Bogárdy József és Nádi Antal* többszörösen büntetett fiatalembereket. Eleinte mindketten *tagadták a betörést*, de később *Bogárdy lakásán megtalálták a Vargától ellopott holmikat*.

— **Biocitin** minden életkorú számára erőforrás, amely kimerült, gyenge, vérszegény egyének teljesítőképességét az idegrendszer megfogyatkozott idekanyagának pótlása révén hamarosan visszaállítja s ezáltal annak zavartalan működését is helyrehozza.

Futódaruk Vagónhídmérlegek Stabil gőzgépek eladók.

Ferencvárosi Gázgyár leszerelési iroda. IX., Koppány ucca 2-4. Telefon 1-340-54

— **Az első Pázmány-serleglakoma.** *A Pázmány Péter* tudományegyetem a tavalyi 300 éves jubileumkor elhatározta, hogy minden évben *Pázmány-serleglakomát rendez*, az egyetem alapító nagy bíboros emlékeztére. Vasárnap délelőtt tartották a *Géllért-szálló márványtermében* az első *Pázmány-lakomát*, amelyen *Hóman Bálint* kultuszminiszter is megjelent. A serlegbeszédet *Trikál József egyetemi tanár* mondta. Kiemelte, hogy *Pázmány Péter* korában is, akárcsak most, *új kor küszöbén állott a világ*. A középkor mélyesége hite és egész vallásos szellemisége már elhalkult — *mondotta Trikal* professor — de ugyanakkor kialakult a természettudományos szellemiség, amely az emberi fejlődés új útjait nyitotta meg. *Pázmány Péter* a régi szellem jegyében alapította egyetemét, amely a természettudományi kutatásokban is nagyot ért el, de mindig megőrizte alapítójának hitét.

— **A Krompecher cég 100 éves jubileuma.** A közismert *Krompecher* tápszerket (*Zamako, Caphoscin, Oriza* stb.) előállító *Krompecher cég* 100 éves fennállása alkalmából — mint ezt *Felkáról* jelentik — szép ünnepségekben részesítették a család nesztörát, *Krompecher Ernőt*, a *Felkai Krompecher* Tápszergyár tulajdonosát, akit ez alkalomból *Felka község díszpolgárává* választott. Az ünnepeltet a *kassai kereskedelmi és iparkamara* nevében *Scholtz V. Mateo*ci vasgyáros üdvözölte s aranyérmet nyújtott át neki. *Lucy* poprádi nagykereskedő beszédében kiemelte, hogy a *»Krompecher«* név a megbízhatóságot jelenti. A magyar testvér-vállalat a közeljövőben készül a jubileumot megünnepelni.

— **A Világhírű »Zophir«** kályha utólerhetően! *Atlas* 10 kg fával fut egy normál szobát 24 órán át. *Arak* leszállítva, már 60 P-től rendelhető. Héber kályha- és tüzhelygyára, *Vilmos* esászár út 39. (Hajós u. sarok.) Tel.: 1-246-10.

ÉRDEMES!

Az új 37. M. Kir. Osztálysorsjátékon egyetlen sorsjeggyel nyerhető szerencsés esetben

700.000 pengő

A jutalom **400.000** pengő a főnyeremény **300.000** pengő

Főnyeremények: 100.000 pengő azután **70.000 P, 50.000 P, 40.000 P** stb.

Az első 4 osztály főnyereményei

25.000, 35.000, 45.000, 55.000 pengő

Nagyon jelentős a 21 drb **20.000 P** és a 32 drb **10.000** pengős nyeremény.

A sorsjegyek fele nyert

Az I. osztályú sorsjegyek hivatalos ára: **Egész 28, fél 14, negyed 7, nyolcad 3.50 P.**

Fizetni van idő legkésőbb az október 17-én kezdődő húzás előtt.

Rendelni azonban tanácsos mikél előbb!

— **A diktatúráról** beszélt vasárnap *Szolnokon* *Mateo*cy *Mátyás*. *Szolnokról* jelenti *A Reggel* tudósítója: Vasárnap a szolnoki városháza nagytermében irodalmi délutánt rendezett a *Kelet Népe* című folyóirat. Versek és novellák felolvasása szerepelt a műsoron, majd *Mateo*cy *Mátyás* képviselő tartott előadást a *diktatúráról*. Elmondotta, hogy a diktatúrák mindig olyan időkben keletkeztek, amikor az országokat irtózatos megrázkódtatások érték. *Mátyás* király, akit sokan szeretnek úgy feltüntetni, mint az első magyar diktátort, csak erős kezű ember volt, de alkotmányosan uralkodott. Nálunk a diktatúra létrejöttének legfontosabb előfeltételei hiányoznak.

— **Magyar bajnokok a berlini szakácsművészeti olimpiáson!** Berlinben október 7-től 18-ig nagy vendéglátó ipari, pék, cukrász és nemzetközi szakácsművészeti verseny és kiállítás lesz, amelyen világhíres szakácsművészeink is részt vesznek. A magyar csoport tagjai a következők: *Váry Lajos* (Vadászkürt), *Heinrich Antal* (Hungária), *Marek* András (kormányzóság), *Réhberger Elek* (városligeti Gundel), *Rákóczy János* (Gellért), *Pictora* Ferenc (Britannia), *Seitz Gusztáv* (Gellért). Vendéglős-iparunk képviselőiben *Gundel* Károly utazik ki a szakácsolimpiászra.

— **Tizenöt ezer ifjú fáklyás felvonulása a Várba.** Az Országos Katolikus Nagygyűlés megnyitó ünnepsége vasárnap délelőtt 10-kor az Ügetőversenypályán lesz. Október 5-én, délután 4-kor leplezik le a Várban Budavára visszafoglalásának kétszázötven éves évfordulója alkalmával XI. Ince pápa szobrát. Az ünnepség után *tizenöt ezer ifjú fáklyával a kezében vonul el hódoló menetben Ince pápa szobra* előtt.

A virágzó asszony

a legjobb színházi est

Makay Margit, Muráti Lili, Tassy Mária, Pillér Vera, Ráday Imre, Beregi Oszkár, Mészöly, Gellért

Pesti Színház

a Vigaszínház Kamaraszínháza VI., Révay ucca 18

Jegyrendelés: 1-154-38

MERLE OBERON és MIRIAM HOPKINS

ÁRTATLANOK

VÁRJUK MEG a csütörtöki indulást!

Dívat. Könyv. művészet.

PARIZSI DIVATNOTESZ

Párizs, szeptember 27.

(A Reggel tudósítójától.) A szörmét a magyar hölgyek a megszokott, természetes stílusban szeretik. Bár ők is hordanak festett prémeket, főként sok festett rókát, de azok természetes hatást keltenek. Párizsban — a túlzások világában — ez másként van! Mostanában, például, sokat beszélnek egy ismert francia szépség, de Maigret grófné bundájáról. Ez főképp készült őshatodos Directoire-bunda és — sötét levélzöld...

*

A szemöldököt még mindig keskenyítik és formálják, de nem alakítják egyformára. Aki például »karakteres« arcot akar, az megtöri szemöldöke ívét, úgy hogy elhúzott v alakú lesz és a v szöglete majdnem a halánték alá esik. Aki túlkeskeny arcát keresheti akarja, annak a szem közepe fölött a szemöldököt ki kell kissé szélesíteni. Aki keskenyíteni akarja arcát, annak vékony szemöldöke fölfelé irányuljon, a halánték sarka felé. A »szőrt« szemöldök az orrtól messze kezdődik, nem hangsúlyozott, fölfelé emelkedik és alig hajlik meg... Valóságos új társasjáték!

*

A fátyol a kalapon nagy divat. Hol rövid, hol hosszabb, hol oldalt, vagy hátul egészen hosszú, ami már »spanyolos« arányokat ölt. Divat az is, hogy a zöld vagy borpiros kalapot a fekete, chenilia-pettyes fátyol hangolja télibbre.

*

A szörmézt téli kosztüm erősen előtérben áll. Például: fekete kashaszerű kosztümön fekete breitsvanc. Sötét homokbarna angol tweed együttesen szürke asztrakán mellény, gallér és manzetta. Egyáltalán: divatos a szürke asztrakán. A rókák viszont — az ezüst róka vezető szerepén kívül — mindenféle szőnyegyalást kapnak, hogy jól kiegészítsék a kosztüm alapszínét. Még a biberettről és ozelotról sem szabad megfeledkeznünk, mert a barna, zöld, bordó együtteseket igen előnyösen egészítik ki...

H Sebestyén Károly: Shakespeare élete, kora, műve. Shakespearenek nemcsak életbölcsületét, művészi hitvallását és emberi problémáit, hanem szinte adatszerű életrajzát is kiolvasni műveiből: ezt a gondolatot állította egyik legnagyobb tudású és legszínesebb stílusú esztétánk, Sebestyén Károly, pompás új könyvének tengelyébe. Shakespeare kalandos, boldog és boldogtalan életét, mint valami mozaikot állítja össze Sebestyén a drámák és a szonettek rengeteg adatából, hőseinek jelleméből és jeleneteinek kavargásából. Nehézkes irodalomtörténeti szakkifejezések, fárasztó fejtegetések és adatok úntató halmozása nélkül, tisztán, élesen és nagyon emberien kelti életre előttünk az író a nagy angol költőt. Sokat tanulunk ebből a könyvből. Önmagából ismerjük meg Shakespeare-t.

(A francia nyelvtanítás legmodernebb módszere. Gyermekkorunkban el nem tudtuk volna képzelni olyan tankönyvet, mint amilyent dr. Gonda Lili írt Méthode dramatique címmel, elejétől végig francia nyelven. Ebből a könyvből nem tanulni kell, hanem — játszani s mégis benne vannak a francia nyelv összes nehéz szabályai s a rendszerbe szedett szókinés. Gonda Lili könyve külsejében sem hasonlít a tankönyvekhez, mulatságos rajzok egész tömege díszíti, Enyvéri Herbert derűs, ötletes munkái.

— Vágó Viktor hölgyfodrász-hajfestő, kozmetikus szalonja, Petőfi Sándor uca 1., az izlés, technika, higiénia tökéletességét nyújtja hölgyközönségének. Szolid árak!

FRED ASTAIRE ÉS GINGER ROGERS A »TOP HAT«-BEN

»Glorius story«-nak nevezi a hollywoodi produkció Fred Astaire és Ginger Rogers új revüprodukciójának meséjét, külön is hangsúlyozni akarván, hogy ezúttal nem a mese kerete a revüprodukciónak, hanem a revü a kerete a mesének... Láttuk a filmet; egyezzünk ki ötven százalékra. Igazi vigjáték a mese és százszázalékos a revü...

Szép fej, 1936

Szép fej: de nem az örök vagy éppen egyéni szépség szabályai szerint. Hanem csak úgy, ahogy Divat diktátor ezidén elrendeli! És a »csak« szó még csak nines is helyén, hiszen asszonyok tízmilliói követik... Nézzük tehát legelső sorban, a fodrász mint szobrász és festő, mit teremt elő a ma divatos női fején? Új frizurája vonalát — Amerikából hozta. Így is hívják már divatnyelven:

»az új amerikai fej...«

A haj ezúttal nem repdes szabadon, de nem is tapad annyira, mint pár évvel ezelőtt »lakkozott« idejében. Mégis, szorosán követi a koponya körvonalát és csak bizonyos területeken lendül át lapos fürtökké. A lapos fürt jellemzi az amerikai frizurát!

Nem bubifej, inkább szoborfej,

mintha sűrű masszából mintázták volna ki vésővel. A területek, ahol a fürtök csoportosulnak, változik. Legáltalánosabb, hogy háromnegyed körbe fut a fürtözma a fej körül, vagyis halántéktól halántékig, hátul ívelődik. Közben, jobb- vagy baloldalt választékot kapott a haj és a barázdá körül simán viselkedik. Viszont, az »amerikai fej« másik válto-

zata, hogy elől, a homlok fölött, középen kapott lapos-fürt területet, akkor kihagy a fürtözés a fül és fejtető tájékán, de esetleg újabb »rollnik« zárják le nyakszirt fölött a frizurát. Van úgy, hogy homloktól a fejtető hátsó részéig, csupa fejtetelt nagy fürt a haj. Akkor viszont fül és nyakszirt fölött egészen simára kefél és meglehetősen rövidre vágott. Mindenesetre, annyi kiviláglik már ebből is, hogy nem kell egy csapásra uniformizálni a haját! Az »amerikai fej« sok változatot enged, aszerint, kinek mi előnyösebb. Közös törvénye azonban a lapos fürt és az az elképzelés, hogy szobrászi anyagba dolgozták.

*

Szín? A világfürdők idejébe elárulta, hogy a természetes hajszín meglehetősen visszakapta létjogát! A fodrászok, természetesen, mást mondanak — és a gyakorlat, nagy általánosságban, nekik is igazat ad. Antoine-ék tehát kijelentik, hogy

a »lecsúszott« platinaszőke helyett ma bronztól lángpirosig a vörös hajszín divat

— és másodsorban a hamvaszőke. Ezzel szemben a filmek mind több barna szírt

VÁGÓ VIKTOR

hölgyfodrász, hajfestő és kozmetikus, a Vigaszínház, Pesti Színház és Royal Színház szállítója és fodrásza, üzletét

IV., Petőfi Sándor u. 1.

szám (Apponyi térenél)

helyezte át

Elsőrangú anyag és munka. Szolid árak.

szerepeltetnek és szőke művésznőnk készül — itt, szemünk láttára — mind több barnul meg. Aki este még platina volt, reggelre rózsaszínt öltött... Így éljük, kortársak, a csodák világát.

*

Estére: épp úgy divat a »csupasze« haj, mint a díszbeöltözöttség. A díszek között élő- és művirágok, kaméliák, gardéniák, orchideák, liliumfélék szerepelnek. Egyes párizsi nagyszabónók, úgymint Schiaparelli, fekete lastexselyem vagy muszlinbársony turbánra valóságos gyémántcsokrokat és bokrokat varrtak ki, amelyek szabadon rezegnek. A Schiaparelli-gyémántok persze csak strasszból vannak, de akad a nagyrégióban valódi ékszerfejdísz is. Tüll és toll turbán- vagy fejdíszváltozatok láthatók, sőt magasbaemelkedő struccotlak is... de ezek közt akárhány oly feltűnő, hogy a mi viszonyainkon belül lehetetlen... ha csak nem színpadon, ami egészen más kérdés. Viszont

Amerikában nem díszítik idegen kellekkel a fejet!

A dísz, amennyiben estére készül, saját vagy vendég-hajból esavart klipsz, masli, csat és eléggé gyakran: hajfonat. A Gretchen-copf vissza-visszajár a fejtetelt fürtök fejére, vendégszerelésre, hol elől, mint diadém, hol oldalt, mint kislányos, ártatlan motívum. És a divatdémóniában ez az ellentétes jelentkezés: ártatlanság — csak vonzó és megvesztegető lehet.

Dénes Zsófia

(Divatbemutató e hó 29-én, kedden este 10 órakor az Etoile-Dancing bárban, Szabadság tér (Tőzsde-palota). Ruhák: Sophie (IV., Sütő u. 2). Kalap: Jeanette (IV., Váci uca 11/B). Szőrmé: Philip (V., Lipót körút 23.) Fűző: Kulcsár (VI., Nagymező uca 8.) Zene, Tánca, Szőnyeg: Lenke. Asztalrendelés: 1-138-82 és 1-164-08.

Quint hölgyfodrász

a most felülkelekedett amerikai frizuradivatot a hölgyek egyénisége szerint tökéletesen alkalmazza. Quint, Rákóczi út 10. Telefon: 13-10-35.

(Negyvenegy szalon bemutatója. Az őszi szezonnyitás divatbemutatóját a hét végén tartották meg a Nőruhakészítők Országos Szövetsége új helyiségében, V. Erzsébet tér 14. Ezen a ruhaszalonon az elsőrendű szalon mutatta be új kreációit a magyar divatiparosságának — újabb tanuljelűl, milyen közel jár máris a magyar szabóság ahhoz a célkitűzéshez, hogy Budapestet divatvárossá tegye.

A szép arc

ezidén nem túlságosan barna, a strand-színre kvareolt árnyalat most télire nem áll előtérben. A halványabb, egészséges, természetesen ható tónusok uralkodnak az arcborón, — amit tökéletesen elér Thirabée frissgyümölcs-pakkolásával, zsíros és fedő krémjeivel, szemvizével, púdereivel és rúzsával. A ma divatos szépség minden tartozékát megkapja

Thirabée kozmetikai intézetben, Párizsi uca 1. sz., első emelet, tel. 1-859-23.

HYPEROL
szájvíztabletta ideális
száj- és torokfertőtlenítésre

PERZSABUNDÁK

szőrmé pellerinek, eredeti
modellek szerint, rendkívül olcsó árban
SCHMIDEG
szűcs, Párizsi uca 3.

Feltűnő izléses
magyarcsokrokat
készít külföldi
vendégek részére
Salamon Hermina
szervizláda virágüzlet.

Levél Matolcsy Mátyáshoz a legnagyobb magyar hatalomról

Irta: Szabó Zoltán

Nem tudom, mi minden fordult meg a gondolataidban a borsodi mezőn, ott Tibolddaróc alatt. De talán mindnyájunkban egy volt a szorongás, mely nem engedte, hogy maradék nélkül örüljünk és ünnepeljünk! Hátnk mögött a barlanglakások fehér sávjai húzódtak el a domboldalon, előttünk épülő házak falai álltak. Azért mentünk oda, hogy megnézzük: honnan hová költözik negyven tibolddaróci család? És láttuk: barlanglakásokból muskátlis házakba költöznek majd. Földbevált ódukból épített házakba. A föld alól egészséges falak közé. De tudtuk, hogy az élet az új házakban sem lesz könnyebb, mint a régi barlangokban! A napszám nem lesz nagyobb, a kétkézi munka nem lesz kevesebb, az étel nem lesz több. Tudtuk, hogy az embertelen nyomorból emberségesebb nyomorba jutnak majd. A barlanglakások nyomorúságából a muskátlis házak szegénységébe.

Hogy a tibolddaróci barlanglakókól egy kiadó vállalat áldozatkészsége révén mikszáthfalvai telepések lesznek: ez különbség a lakóhelyben, változás a környezetben. De nem változik, ami a legfontosabb: a lényeg. A mikszáthfalvai telep tulipános bútorú házai ugyanazokat a Földnélküli Jánosokat fogják magukba fogadni, akiket a barlangok fogadtak magukba. Életük továbbra is bizonytalan marad: az ország földjéből továbbra sem lesz egy kis darab az övék! Maradnak kiszolgáltatottak és bizonytalan keresetűek. Csak ezt akartad?

Ha ezt ott megkérdeztem volna tőled, válaszod egyenes lehetett volna: nem.

Es elmélkedhattünk volna azon: melyik az a legnagyobb magyar erő és hatalom, mely a szűk hazában lesereli az igyekvéseket, eltörpíti a szándékokat, kicsi eredményekké változtatja a nagy célokat.

A szándékom ez volt: a kiadó tiszteletreméltó áldozatkészsége révén olyan emléket állítani Mikszáthnak, mely példa lehet a jövőre. Földet vásárolni és életképes kisgazdaságokba telepíteni magyar parasztokat a horvát határ mentén, ahol fogynak a nép és romlik a magyarság. Megmutatni, hogy igenis, lehet telepíteni! Egy kísérteti faluban, mely Mikszáth nevét viseli, megmutatni, milyenek kellene lenni a jövő falujának. A szempontod ez volt: lehetőséget adni a parasztnak, hogy segítsen magán.

Az eredmény az lett: egyelőre negyven ház, apró telken. Házak, melyben a földtelen barlanglakók földtelen házlakókká lesznek. Jótékony és karitatív cselekedet, melynél az adomány nem néhány pengő, hanem egy-egy kedves otthon. Reprerentatív tett, mely inkább az illetékesek jóindulatáról, mint tervszerű elgondolásairól beszél. Házak, melyeket mutogatni lehet, de amelyekkel nem lehet példáját mutatni a jövő teendőinek. A szempontjuk ez volt: adományt adni a parasztnak.

Lehetőséget adni a parasztnak, vagy segíteni adakozással: két látás-módot jelent. E két látás közötti

különbség két világ közötti különbség! Az egyik világ: az előrelátásé, a szakértelemé, a messzebbre gondoló megfontolásé. A másik: az időnkint tüntetni akaró, messzire nem látó szociális jóindulaté. Hogy a te szándékomat ez a kivétel váltotta fel, nem véletlen, hanem jellemző tünet. Tünet, melyből tanulni kell a jövőre. A leg-hatalmasabb magyar társadalmi erőről beszél, mely szinte személytelenül lefékezi a legjobb szándékokat. Mely magáévá teszi a nagy akarásokat és megvalósítja azoknak egytizedét.

Tudom: megvoltak a terveid, a házak rajza, a földek parcellázásának terve, kidolgoztál minden kérdést, amit szükség volt tisztázni. De közben be kellett járni néhány fórumot és a horvát határ melletti telepítés tervéből végül néhány ház és egy kultúrház lett Tibolddarócon. A tökéletes terv eljutott az ország egyik széléről a másikra, a tökéletlen kivitelig. Közben tulajdonképpen semmi sem történt! Csak itt faragtak egy keveset az elképzeléseden, ott esiszoltak rajta valamit. Elgondoláson megfordult a közélet minden illetékeseinél. Ugyanaz történt vele, ami a reformmal, vagy a telepítéssel. Mintha a magyar közélet sáros út lenne, melyen minden haladni akaró jármű elakad. Nem azért, mert egyesek követ tesznek elébe, hanem azért, mert a kerekeket szép lassan, erőszak — ó, minden látható erőszak — nélkül lefékezi a surlódás.

Ennyi az egész. A tanulságot valószínűleg levontad a magad számára és most már biztosan tudod, amit azelőtt csak éreztél: a legnehezebb olyan ellenfél ellen küzdeni, aki nem szembeáll veled, hanem mellédáll.

Azoknak a tüntetőknak módszerére kell gondolnom, akik, ha rendőr keveredett soraik közé, nem emeltek rá kezet. Csak körülvették és egyszerűen, szörnyű hangtalanságban elsodorták. Nem egyesek, hanem a tömeg. Valami ehhez hasonló módszerrel áll a harc ellened és mindenki ellen, aki kezdeni mer! Körülveszi egy néma közszellem és ha nem is lát egy ellenséget, aki ellen küzdhetne, mégis beléfullad a szó. Semmi látható támadás nincs, semmi éles hang, csak éppen — leszerelik.

És marad minden a régiben a magyar glóbuson!

A tibolddaróciak békés lázadásod eredményeképp szebb házakban fognak küzdeni a szegénységgel és házuk előtt majd vidáman virítanak a magyaros virágok: a tulipánt és a rozmarin.

— A vasárnap öngyilkosai. Gajdán Anna 40 éves munkásnő az Erzsébet-híd melletti uszodánál a Dunába ugrott. A motoros órség kimentette. — Nagy Józsefné, fodrász felesége, Péterffy Sándor ucca 38. lakásán heresót ivott. Anyagi gondjai elől menekült a halálba. — Barabás Ferenc veszprémi fiatalember, vasárnap Veszprém határában a vonat elé vetette magát. A kerekek szétlépték, azonnal meghalt. Szerelmi bánata miatt akart meghalni! — Győrben Oravetz Béla, egy asztalosmester felesége, vasárnap délután súlyos betegsége miatt felakasztotta magát és meghalt.

Összevesztett a szomszédnőjével s öngyilkos lett Dér Ottó klinikai tanársegéd ielesége

(A Reggel tudósítójától.) Késébe- esett férfihang jelentkezett az éjjel a mentők telefonján:

— Itt dr. Dér Ottó klinikai tanársegéd... Kérem, kollégám, siessenek, amennyire csak tudnak... Egressy út 85...

A mentők percek alatt kint voltak az Egressy úton, ahol a tanársegéd lakásának hálószobájában eszméletlenül találták Dér Ottót.

Száját kiverte a hab s már hörögött a rengeteg méregtől.

amit azalatt vett be, míg férje a melléte levő ágyban aludt. Az asszonyt azonnal beszállították a Rókusba, ahol a 200-as, öngyilkosok termében helyezték el. Állapota még a vasárnap esti órákban is igen súlyos, életveszélyes. Dér Ottóék egy éve laknak az Egressy úton, az orvosnak

a Népszínház utcában van jól menő rendelője.

négy hónappal ezelőtt vesztette el egyik gyermekét

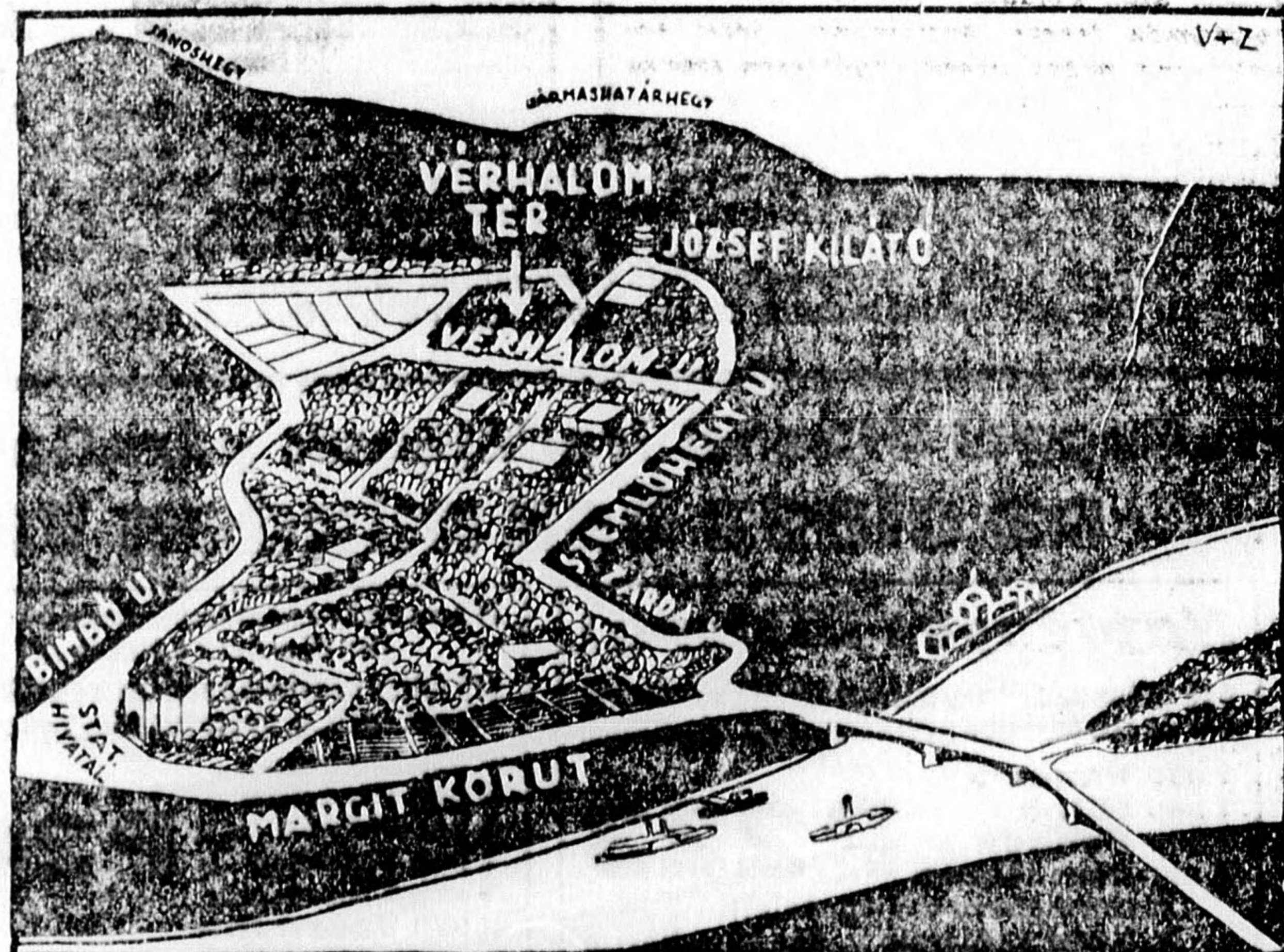
— leánya és kisfia él — s azóta idegessége és ingerlékenysége szinte határtalan volt. Végzetes tettének közvetlen oka az volt, hogy szombaton délután nézeteltérése támadt Pertti Jánosnéval, a szomszédnőjével. Hangos veszekedés után

tettlegességre is sor került, a két asszony egymásnak esett

és csak a házbeliiek tudták őket szétválasztani. Este, amikor a tanársegéd hazatért, sirva panaszkodott az asszony, hogy mindenki csak őt bántja s később, amikor a férfi elaludt, kinyitotta a kis házi gyógyszeres szekrényt s nagy tömeg veronállal és luminalal megmérgezte magát.

A Rózsadomb új fejlődésnek indult!

Városszépítő gondoskodás e nyáron két új kerti sétányt nyitott meg a Rózsadombon! Egyiket az idegenforgalom főstációján, a József-Kilátó a att, ahonnan az egész világ közönsége elragadtatással gyönyörködik Pest és Buda tündéri panorámájának közvetlen közelségében. A másikat a budai hegyek légáramlásának legegészségesebb pontján, a Vérhalom téren. A gyalogló közönség e favorizált s étahelye mentén terül el ez a telektömb

melyen most fejeződtek be a parcellázási előmunkálatok, nyugateurópai módszerrel: ahol utak, fásítás, víz, gáz, villany, csatornázás készen várják a telekvásárló és építető közönséget. Ez a telektömb a város bármely központjából aut busszal 15 perc alatt elérhető.

A Rózsadomb e részein különösen erős építkezés indult meg!

A parcellázásokban és építkezésekben tevékeny részt vesz és a fent vázolt telekkomplexum iránt érdeklődő vevő- és építető közönségnek mindennemű felvilágosítással készségesen szolgál Varsa Lajos László okl. építészmérnök vezetése alatt álló

A vételek jogi munkáját orosz Marton György dr. ügyvéd vezeti

A REGGEL KÖZGAZDASÁGA

Magyarország külkereskedelme és a két valutacsoport

(A Reggel tudósítójától.) A francia és a svájci frank, valamint a hollandi forint értékcsökkenése megnyitja és összeg szerint nem jelent lényeges eltérést a magyar külkereskedelemben.

A három országra együttesen kivitelünknek az elmúlt félévben összesen 7. behozatalunknak 3.6 százaléka esett.

Összeg szerint 1936 első felében Svájcban 4.3, Franciaországból 2.5, Hollandiából 1.2 millió pengő értékű árut hoztunk be, míg kivitelünk Franciaországba négy, Svájcba 8.6, Hollandiába 2.47 millió értéket képviselt. A külkereskedelmi mérlegünk francia viszonylatban mindössze másfél, svájci relációban 4.263.000 pengővel volt aktív. Németalfölddel több mint hárommillió pengővel passzív, de ebben a kimutatásban még nem szerepel az évnek különösen második felében nagy lendülettel megindult gyümölcskivitelünk Svájcba, amelynek a múlt évvel szemben az értékelkedése több, mint hatmillió pengőt tesz ki. A három nyugati pénznemnek előrelátólag harminc százalékos értékcsökkenése tehát jelentőséggel a magyar áruforgalomra nem bír. Figyelembe kell vennünk azonban, hogy amennyiben a Svájccal kötött megállapodásunkban nincs megfelelő valutazáradék, úgy

búzáért 30%-kal kevesebb értékű svájci frankot kapunk.

A magyar külkereskedelem túlnyomóan nagyobbik fele még mindig a többé-kevésbé erőteljes kormányellenőrzés és dirigálás alatt álló névleges aranyvalutás országok felé irányul. Ide kell számítanunk Ausztriát is, amely e napokban szabadult fel az utóbbi időben már csak névleges népszövetségi ellenőrzés alatt s amelynek valuta- és devizarendszere majdnem teljesen szabadnak mondható, de osztrák-magyar viszonylatban az árucseré még mindig kötött pengők és sillingek ellenében bonyolódik le. Ausztria a válság előtt első helyen állott a magyar külkereskedelemben, ma behozatalunknak csak 14.85 százaléka esik Ausztriára, kivitelünknek 15.41 százaléka, holott ez a két szám az elmúlt évben még 22 és 21 között mozgott.

Első helyen ma Németország áll külkereskedelmünkben a behozattal 24.43 és a kivitelnek 26.46 százalékkal.

miután áruforgalmunk a német birodalommal az év első felében ugrás-szerűen emelkedett, behozatalunk 35. kivitelünk pedig 50 százalékkal a múlt évhez képest, úgyhogy a kereskedelmi mérleg német viszonylatban három és félmillió pengővel aktívra vált, a múlt évi másfélmillió passzívvá vált szemben. A kötött devizagazdálkodásnak második legnagyobb országa, Olaszország felé kereskedelmünk igen jelentős, kivitelünknek 14.14, behozatalunknak 8 százaléka esett Olaszországra.

s a magyar-olasz áruforgalom kerek 13 millió pengő fölöttel zárult javunkra az év első felében.

Legnagyobb passzívum hátrányunkra Romániával szemben mutatkozik: az év első felében 24 millió passzívvá zárult Románia javára a magyar-román kereskedelmi forgalom, ami természetesen egyedül annak a következménye, hogy a

mult évi rossz termés következtében igen nagy mennyiségű tengerit kellett behoznunk Romániából, de ez évben ez a nagy kiadás természetesen elmarad. Hogyan alakul kereskedelmi forgalmunk a legutolsó napok drámai eseményei után, megjósolni nehéz. Kétségtelen azonban, hogy a világ három leggazdagabb országa, Anglia, az Egyesült Államok és Franciaország között nem csupán átmeneti valutaneveléségek kiküszöbölése céljából jött létre a szoros együttműködés, amely nélkül a francia frank átértékelését lehetetlen lett volna végrehajtani, hanem azért is, hogy

a türehtelen feszültségnek és zavarnak a világpiacokon fokozatosan véget vessenek.

S ha ez így van, akkor kell, hogy rövid időn belül erőteljesen fokozódjék a forgalom a nagy atlanti piacokon s ez Magyarországra, a magyar kivitelre s a magyar agrártermékekre, a magyar föld gyümölcsjeinek fokozott termelésére csak hasznos és fejlődést jelenthet!

Magyar vélemények a frankdevalváció világ-gazdasági hatásáról

(A Reggel tudósítójától.) A francia és a svájci frank letérése az aranyalapról élesen foglalkoztatta vasárnap a nagy magyar pénzintézetek vezető tényszerűit. A Reggel kérdéseire a következő nyilatkozatokat kaptuk:

Gratz Gusztáv:

— Nagyon örömdetesnek tartom, hogy Franciaország, ha kétségkívül nagyon nehéz volt is számára egy második devalváció végrehajtása, erre az útra lépett, mert ezzel

megnyílt a lehetősége annak, hogy az összes európai országokra kiterjedő rendezés a pénzügyi és valutáris kérdésekben bekövetkezzék.

Mindaddig, amíg egyfelől az aranyblokk, másfelől pedig a többi, a devalváción már átment pénzrendszerek között olyan eltérések voltak, mint eddig, az általános megegyezés leküzdhetetlen nehézsé-

gekbe ütközött. Szabadabbá válik ezzel a nemzetközi kereskedelem súlyos akadályokkal ellátott útja is. Magyarország szempontjából azért is kedvezők a francia és svájci események, mert így

Magyarország adósságtérhe jelentős mértékben csökken.

Egry Aurél:

— A francia devalvációnak két irányban jelentkezhetik a hatása. Kifelé a nemzetközi gazdasági életben, befelé pedig a francia prosperitás előmozdításában. Ami a nemzetközi hiteléletet és kereskedelmet illeti, kétségtelen, hogy ez az esemény a kötött rendszer lebontása felé mutat, mert ha a szabadabb külkereskedelem kialakulása sok más egyéb tényezőtől függ is, mindenesetre remélhető, hogy részben ennek a fordulatnak következtében

idővel sor kerülhet a mai kötött gazdasági (kliring, kompenzáció stb.) fokozatos megszüntetésére.

— Ezzel kapcsolatban remélhető a magyar-francia áruforgalom megélénkülése is, amely egyelőre szűk körökben mozog. Természetesen a leértékeléssel kapcsolatban külföldi adósságainknak az az aránylag nem jelentős része, amely francia és svájci frankra és hollandi forintra szól, megfelelő mértékben szintén csökkenni fog.

Perényi István:

— A francia és svájci intézkedések kétségkívül alkalmasak a nemzetközi árucseré felrészítésére és kimélyítésére. Ez végre gyakorlati lépés a nemzetközi gazdasági együttműködés felé, mégpedig nem csupán Amerika, Anglia és Franciaország között, hanem későbbi kihatásai-ban talán Európa más részeiben is.

× Országos mozgalmat indít a Pécsi Kereskedelmi Kamara az új csomagszállítási rendeletterv ellen. Pécsről jelentő A Reggel tudósítója: A Pécsi Kereskedelmi és Iparkamara országos mozgalmat indított a kereskedelmi miniszter új rendelettervezete ellen, amelynek értelmében a jövőben a 30 kilogramnál kisebb súlyú csomagokat csak postán lehet szállítani. A pécsi kamara emlékiratában kifejti, hogy az új rendelet nagy drágítást és komoly megterhelést jelentene a kereskedőknek, hogy tőlük tenni a kisebb szállítócégeket, nagy károkat okozna a vasútnak és valószínűleg a posta sem járna különösen jól az újítással. A pécsi kamara mozgalmának következtében e hét közepére országos ankétot hívtak egybe a kereskedelmi minisztériumban, ahol alaposan megtárgyalják az ügyet és meghallgatják az összes érdekelteket.

× Százhuszezer hektoliter borból ez évben szeszt főznek! A pénzügyminiszter vasárnap adta ki szeszrendeletét, amely lehetővé teszi, hogy a szeszfőződékek borpárlat főzésére 120—130.000 hektoliter bort felhasználhassanak. A szeszfőződékek kötelesek a bort hektoliterenként 16 fillér, maligand-fokoként legalább 1.6 filléres áron átvenni, de csak azoktól a termelőktől, akiknek a birtokában lévő szőlőterület öt katasztrális holdat meg nem halad. Ezenfelül a rendelet lehetővé teszi 3000 hektoliter abszolút borpárlat előállítását direkttermő szőlőből, amelyekért maligand-fokoként 1.2 fillért kötelesek a szeszfőződékek fizetni. Ez a rendelkezés 125.000 hektoliter gyengébb minőségű bort von ki a forgalomból. A szeszfőződékek tartoznak igényeiket október 8-ig a pénzügyminisztériumban bejelenteni s a termelt mennyiség után abszolút hektoliterenként 30 pengő borárkiegészítést kapnak. Kerek összegben egymillió pengő többkiadást jelent a 125.000 hektoliter borknak borpárlat főzésére való igénybevétele s ezt az összeget a szeszfőződékek, tehát az Országos Szeszértékesítő fogja viselni.

× A Fémáru-, Fegyver- és Gépgyár Rt. igazgatósága megállapította a vállalatnak az október 2-i közgyűlés elé terjesztendő 1935. mérlegét, amely szerint az 1935. üzletév — az értékesítési tartalékalapnak 453.534 P-vel való javadalmasa után 854.784 P 79 f veszteséggel zárult. Az igazgatóság dr. Dammany András ügyvezető igazgatót vezérigazgatóvá, dr. Ullmann István ügyvezető igazgatót vezérigazgatóhelyettesévé nevezte ki.

A Reggel Utazási Irodájának páratlanul szép utazásaiban az olasz ősz minden varázsa várja!

Napfényes Riviera!

10 teljes panziónap minden mellékköltséggel és III. osztályú gyorsvonatjegy oda-vissza

1 nap Venezia
1 nap Milano
1 nap Genova
7 nap San Remo
v. Bordighera v. Ospedaletti
v. Nervi v. Alassio v. Sta Margherita

P 223

Klasszikus olasz városokon át Szicíliába!

12 teljes panziónap minden mellékköltséggel és III. o. gyorsvonatjegy oda-vissza

2 nap Venezia ...
2 nap Firenze ...
3 nap Róma .....
1 nap Nápoly ...
1 nap Capri .....
3 nap Taormina
Taorminai tartózkodás nélkül ..... P 203

P 247

A legszebb nászút!!

10 teljes panziónap minden mellékköltséggel és III. osztályú gyorsvonatjegy oda-vissza

2 nap Venezia...
3 nap Firenze ...
5 nap Roma .....

P 189

A Lago Maggiore-, a Garda-, a Como-tó és a Dolomitok tündérvilága!

10 teljes panziónap minden mellékköltséggel és III. osztályú gyorsvonatjegy (hajó) oda-vissza

2 nap Venezia
3 nap Riva (Garda-tó)
5 nap Cortina d'Ampezzo

P 217

10 nap Malcesinében
vagy
Torbolében
(Garda-tó)

P 173

2 nap Venezia
1 nap Verona
3 nap Gardone (Garda-tó)
2 nap Cernobbio (Como-tó)
2 nap Pallanza (Lago Maggiore)

P 219

10 teljes panziónap ABBAZIÁBAN minden költséggel P 161.—

Vidéki olvasóinknak postán intézünk el mindent a legtelkiismeretesebben.

Ragyogó nyári napok a Földközi tengernél:
10 teljes panziónap minden mellékköltséggel és III. o. gyorsvonatjegy oda-vissza
Alassióban ..... P 197
Santa Margherita-Ligureben ..... P 213
Ospedalettibben ..... P 211
Nerviben ..... P 195

Az utazás minden gondja a mienk!

Valutáját kilygényeljük, a legpontosabb utitervvel szolgálunk s egyéni utazásainkól is biztositjuk a társasutazások gondtalanságát!!

Egyéni utazásaink tetszés szerint módosíthatók!

Prospektusok, felvilágosítás, díjtalan szobátoglalás, jelentkezés

A REGGEL UTAZÁSI IRODÁJÁNÁL

Budapest, VI, Andrassy út 48. (Oktogon tér) T. 1-295-54 és 1-295-55. Hivatalos órák d. e. 1/29-től 1/22-ig és d. u. 4-től 6-ig

ZONGORAK csakis világmárkák
részletre is készpénzben, legszolidabban
Keresztély hírneves zongorateremben,
V. Vilmos császár út 66. sz.

Reggeli levél

Arkanzaspatak kisasszony

'Azon kellene kezdeni a dolgot, hogy van ebben a kínai mesjátékban Bajor Gizinek egy »jaaj« szócskája, amelyet unos-untalan használnak, elragadtatás, meglepetés, öröm, bánat, szerelm, borzongás, odaadás, megdöbbenés és ezer más érzés kifejezésére, hol kényeskedve, mint egy pákosztos cica, hol karikatúrisztikusan, mint egy angol clown, hol szelypítve, hol viccelődve, hol kigyulladva, hol megijedve, — hogy fonetikailag is érzékeltessék: valahogy a hegedű é-húrjának csúsztatott ujji hangjain, — ennek a tündéri bajori betétszámnak a hatása alól nem igen tudták magukat kivonni legzordabb véleményű kollégáim sem a főpróba nézőterének két első sorában... Notabene: civil halandónak sejtélme sincs arról a külön színjátékról, amely egy ilyen főpróba alatt ezekben a tűzzel bélelt pokolsorokban lejátszódik. Ülnek az urak, mint megannyi nagymogul, néznek maguk elé, mozdulatlan jégarcukon a megfellebbehetlenség arktikus ridegsége, ember legyen, — mit ember, ördög! — aki egyjelen vonásukat is megolvastja, megbizsergelti, szétrángálja a tiszteletreméltó vasárlarcosok vérbíróságának... Psz...psz... kérem az olvasót, hajoljon közel egy kicsit, nem szeretném, ha más is meghallaná, sügni szeretnék valamit: én bizony akárhányszor alig bírom visszatartani magamat, hogy közbetrányt okozó irtózatos bruhában ki ne robbanjak, látván, hallván és érezvén minden idegszállammal és érzékszervemmel, hogy milyen, minden történelmi idők és események feletti fontosságot tulajdonít az a bizonyos főpróba két első sor önmaga jelentőségének... de hiába minden, többé-kevésbé mégis csak itt dől el a dolog, rúgja meg a manó, csipje meg a kánya, drágulatos jómagunk rejtélyes utakon kialakuló többségi véleményéből. A »Gyémántpatak kisasszony« esetében nem ment egyszerűen a dolog, — amíg tudniillik a második felvonás végére elhatározatott, — hogy a történet kissé hosszadalmas és unalmas, a játék farszad és egyhangúvá váló. Pedig a Nemzeti Színház ifjonti rezsimje igazán beleadott apait, anyait: szereposztásban, stílusban, koreografiában, kosztümökben, — húzhatja a száját akárki, akárhogy — hajdani való Vojnovich vezér alatt ilyen előadásokat nem igen láttak a Nemzeti Színházban, (inkább azelőtt Hevesi Sándor alatt) — s ez mégis csak pluszt jelent a Nemzeti Színház jelenjét illetően. — a félmulttal szembeállítva! Az az érzésem azonban, hogy csinálhat Németh, amit akar, hozhat színészeket a Marsból, darabokat a Holdból, annyira nem »gönnöljék«, bocsánatot, neki a nemzetiszínházi

igazgatóság prokrusteszi karosszéket, hogy aligha tévedek, ha azt hiszem, — nincsen életfogytiglani nemzetiszínházi igazgatóságra ítélve... Túl fiatal, túlsokat dolgozik, túlszorgalmas, túlsokat akar, — mit tudom én, túlfekete a haja és — főleg túlsokan hiszik, hogy nálánál jobban tudják igazgatni a színházat. Mindezt pedig azért vagyok bátor előrebocsátani, mert a Gyémántpatak kisasszony a Reggeli Levél megítélése szerint — egyáltalán nem az a riasztó és lankasztó hiábavalóság és félrefogás, amelynek igen tisztelt elsősorbeli kollégáim csaknem egyöntetűen megbélyegzik. A Nemzeti kínai darabja finom pródukcio, színes, érdekes, élvezetes és mulatságos, az előadás nagy felkészültségről és áldozatkész munkáról, műgondról tesz tanúbizonyságot, — tény, hogy a daraból hiányzik az a bizonyos megfoghatatlan tündöklés, a lángész legbelülről sugárzó, világitó ereje, amely az érdeklődést állandóan és fokozatosan ébren tudja tartani a színpad iránt. Pontosan tizenöt percig érdekel stílus, játékosság, koreográfia és primitivitás, — azontúl mindig csak az első tizenöt perc ismétlődik meg igen enyhe eltérésekkel a kínai sípokkal és bájtipéggel ízesített és színesített esztétikumban, — a játékban tehát nem minden gyémánt, ami csillog, legfeljebb — »arkanzas«...

Az előadás élköve, mint már voltam bátor rá célozni a bevezető sorokban, — a tündéri Bajor Gizi, akinek circe-i varázsa egy új Homérosz — bendzsójára méltó. Ez gyémánt. Nem is jó odanézni... Mellette Uray kicsit európai ízűen férfias, de rendkívül kellemes alakítása tűnik ki — (dresszének trópusi sisakját, nanking zubbonyát és Abbázia-shortját viszont nem egészen értem). Gózon és Berky kedvesek, Láncey Margit hamvas, Aghy Erzsébet ellenszenves szerepében lejegyzető, friss, sőt szellemes a fiatal Várkonyi, mint melankolikus hangú konferanszié. Még Ungváry artistaprodukcioját emlitem meg dícsérőleg a hóhértáncban, — Somogyi Erzsébet szerepeltetését viszont a mesebeli kozákamason ifjú-fedélke szerepében végzetes tévedésnek tartom: oly méltán áll rajta a harcias kozák kaftán, mint ahogy a Schuchard-esokoládé svájci táji reklámképeinek élőlény-szereplőin — bizonyos díszkrét férfiu fejéreműdarabokat elképzel a csapongó fantázia... Igyekezünk Boagyó és a szereposztás közös tévedését villámgyorsan elfelejteni.

Milos a koreografus, Jaschik a díszlettervező és Ránky az aláfestő zene szerzője, valamint a rendező Németh végreményben hatásos munkát végeztek.

Egyed Zoltán

Véleményünk a két filmjeiről

A szerelmes város

Tenorista-film a Royal Apollóban Kiepurával

Nemcsak hallani, de látni is érdemes

Az új Kiepura-filmben is csalódunk, mert jóval többet ad, mint amennyit vártunk tőle! Ugyan mit akar az ember, az ilyen operaszármeséktől? Minél több és minél szebb éneket. Megszoktuk már, hogy tucat-sorozatokban készítik az operacékmeséket, mint a commerce-bűrt, mérték szerint pontosan szabva. A mese rendszerint csak ürügy arra, hogy Kiepura, vagy Joseph Schmidt, vagy egy harmadik tenorista énekelhessen. Ez a mese azonban bécsies verőfényt permetez ráunk; tele van a kedélyes, az érzelmes, a regényes Bécs hangulatával. Hősei eleven emberek. Maga a karriertörténet is sokkal hihetőbb, emberibb, mint az ilyen vadregényes tenorista-filmeknél szokás: a szegény sofőrből nem lesz tíz méteren belül világhírű »tenore primo«. Nem: legalább kétszáz méter kell hozzá! A dalosverseny kabinet alakjai, a külvárosi otthon élete, az uccai jelenetek épp oly tökéletes munkára vallanak, épp oly mértékben keltenek illúziót, mint a »Turandot«-előadás, amely befejezi a mesét. Kiepura verőfényes, gyémánt-tiszta, felhőkben röpködő, fülemüléként csattogó, majd hegedüként olvadozó hangja boldoggá tesz bennünket. De Kiepura jó színész is! Szereplő-társai egytől-egyig kedvesek. A film sarzsija két csillag...

Cigánybecsület Metro-Scala Stan és Pan remek

Van egy pár kitűnő jelenet a filmben: a közönség úgy nevet, hogy az ember nem hallja a nagy habotájában a saját nevetését. Ellenállhatatlan Stan és Pan humora. Stan-nak van egy jelenet, amikor bort fejt és a végén úgy berög, hogy a két fülén folyik ki az ital: könnyfakasztóan mulatságos. A zene is jó, csak maga az operett, a tulajdonképpeni alaptéma együgyű. De Stan és Pan a fontos és ők jők.

A film meséjének vénségéből arra következtethetünk, hogy ez a »Halálhajó« már az özőn-víz hullámain is imbolygott. A film »fordulatai« és »szigalmak« mosolygónivalóak, általában az egész az »Elsodort ember« című régi kép gicceses, amerikai utánérzése. Magyarul beszél a derék amerikai társaság és mindenki folyton azt mondja, hogy »nos«...

Bűnös asszony City és Casino Elmény.

Harry Baur irodalmi igényű filmje a szelidség, jószág és az örök szerelem halk muzsikája. Mintha azt mondaná: elég volt a szenvedélydrámák véres szeszcsapásából, nincs szükség kére, revolverre, vad szócsatákra, amikor az asszony tilos útra téved. »Oh, fiatal-ember, — stogja átszellemült hangon a költői mű legszebb jelenetében Harry Baur — »fenséges bátorság kell a megbocsátáshoz«. Ez a szelid, meleg emberi hang nyomot hagy és tovább remeg az emberben. Majdnem háromcsillagos film.

* Fővárosi Orfeum. Október elsejétől ismét lesz Budapestnek orfeuma, a Glück Béla iparművész tervei után átalakított Király Színházban: magasszínvonalú, család szórakozóhelye, amelynek színpadán világhírű magyar és külföldi művészek lépnek majd fel, élükön Kassnerrel, a varázslóval.

CAFE

ABBAZIA RESTAURANT OKTOGON TÉR

Ujlag modernizálva a fővárosi és vidéki úriközönség kávéháza

Kitűnő és választékos déli és esti menük P 1.60 és P 2.40

Színház után különleges hideg és meleg vacsorák!

Egész éjjel leves-specialitások!!

A szórakozások után mondain hajnali élet

* Magyar ősbemutató Olaszországban. Különös kerülő-utat tett meg egy fiatal magyar író darabja. Négy éve, hogy megírta a »Tűzvarázs«-t Gaspár Margit — azaz Gáspár Miklós! Mert ezt a férfialnevet használja — de eddig még nem jutott a különös, forró-levegőjű diplomata-dráma számára magyar színpad. Most azután előadták Olaszországban: egy kitűnő staggione sorra járja vele a legnagyobb városokat és mindenütt viharos a sikere. Ezek után nem lehetetlen, hogy olaszból lefordítják magyarra is és itthon is színrekerül...

„Artatlanok!“

Tessék jól megjegyezni a címet:

Hollywood valami újat hoz!

Az Átriumban és a Casinóban esztörtökön be fognak mutatni egy filmet, amelynek magyar címe: »Artatlanok«. Korda felfedezettje, a holló-fekete Merle Oberon és a hamvaszöke Miriam Hopkins játszóak a film két felnőtt női főszerepét, — mert mellettük két iskoláslány főszereplő is játszik: Bonita Granville és Marcia Mae Jones... Dráma! Merle Oberon és Miriam Hopkins két tanárnőt játszanak, akik magánintézetet nyitnak, — a pusztá oklevélükre — mert állást nem kapnak. Ha az olvasó azt hiszi, hogy, mert drámáról van szó és mert iskoláslány főszereplők vannak a darabban, — valami olyasmit lát majd, mint a Winsloe Christa »Lányok az Intézetben« című darabjában, — akkor összetéveszti a langyos limonádét a forró groggal! Soha még Hollywood ilyen mélyen, ilyen dráman, ilyen elszántan és ilyen véresen nem mert problémába belenyúlni, mint ebben az erkölcsdrámában, amelynek két fantasztikus tehetségű gyermekleány-szereplője a két tündéri női főszereplővel való esztétikumi kapcsolatban olyat produkál játékban, amire példát keveset fog emlékeiben találni a színház- és mozilátogató közönség! Ez nem Shirley Temple és nem »Mädchen im Pensionat«, ez maga a sikoltozó valóságosság, amelyet a tömegprodukcioóra berendezkedő Hollywood mindig oly óvatossággal kerülni szokott! Az egyik lány — lelke mélyéig romlott, hazug teremtés — egy látszatra felépített szadisztikus hazugságláncolatlan tönkreteszi a két tanárnő intézetét, de emberi boldogságát is — az egész életét. A lélekrajz, amelyet ettől a figurától a film — nem tagad meg, valóságos freudi tanulmány, a legizgalmasabb drámai riport, amit az utóbbi években olvastunk, hallottunk, láttunk vagy átélünk, ha csak a képzeletben is és ha csak másokkal való kapcsolatban is... Az ember szinte látja a még ismeretlen Bonita Granville-t, — de a kis Marcia Mae Jonesnak is — beláthatatlan színpadi és filmkarrierjét. Ez a film torkon és szíven fogja ragadni az embereket, pályafutása pedig teljességgel kiszámíthatatlan!

Színháznyitó előadás!

MŰVÉSZ SZÍNHÁZ

Bárdos Artúr új színháza a volt Fővárosi Operettszínház épületében.

Pénteken, október 2-án **először:**

A VELENCEI KALMÁR

Shakespeare regényes színjátéka Hevesi Sándor új fordításában, Bárdos Artúr rendezésében.

Főszereplők: **Bulla Elma, Beöthy Lidia, Erdős Ilona, Rózsahegyi, Gellért, Fenyő, Békassy, Básthy, Nagy György, Pártos, Peti, Harsányi, Tosvay, Hoykó, Darvas, stb.**

Díszletek: **Gara Zoltán.** Zene: **Fischer Sándor**

A REGGELSPORTJA

A R É N A

Kitüntetés és — vigalmi adó. Magyarország a sport már régen túlnőtt a helyi kereteken és nagy jelentőségét, nemzetfentartó propaganda jellegét konyhától palotáig nagyra értékeli. Ezt bizonyítják azok a kitüntetések, amelyekben a kormányzó az olimpiai győzteseket, a helyezetteket és az érdemes vezetőket részesítette. A magyar sport teljes kifejlődésének azonban, amelynek első feltétele a sorozatos versenyrendezés, különböző akadályok állják útját. A sportot vigalmiadó sújtja. Azért, hogy Csik Ferenc, a vízipólosapat, Kabos Zombory és a többiek versenyeken készülhettek az olimpiaszra, **vigalmiadót kellett fizetni.** A magyar sportférfiak harca a nemzetek nagy tengerében — **vigalom...**

Az atlétikai szövetség vezetőinek helyzete — szilárd. Ez derült ki a MASZ nemzetközi bizottságának ülésén, ahol tudomásul vették az olimpiai előkészületekről és a berlini versenyekről szóló jelentéseket. **Meg vannak elégedve a vezetőséggel.** Megóvták a tekintélyüket, ez a fontos, mert a MASZ-ban az **elnöki tekintélyből fakad a jólét.** Egész hadosztályt vittek ki Berlinbe, de olimpiai tölgéfa helyett **száraz kórót** hoztak haza és homlokukat olimpiai babér helyett **hagymakoszorú övezte.** Oh, de nem az atlétikát, hanem a vezérékét. Ők a berlini blamázs arépirját hamar át akarták továbbítani azokra a versenyekre, akik az ő diktátori hatalmuk alatt nyögtek! Most meg vannak elégedve! Nem érzik, hogy magatartásuk miat a sportközönség háborgó Atlanti-óceánon képzeli magát.

Ivány Sándor vízipólókapitány. Befejezett tény, hogy Ivády Sándor, Darányi Kálmán miniszterelnökhelyettes titkára, a sokszoros kiváló magyar vízipólójátékos, a Los Angelesben olimpiai bajnokságot nyert magyar vízipólosapat tagja lesz a vízipólókapitány. Komjádi Béla és Beleznai László dr. után Ivády Sándortól várják a vízipólosport további fejlesztését, természetesen a MUSZ kipróbált vezérkarának központi irányítása mellett. Egyébként nagy mértékben mozdítaná elő vízipólosportunkat, ha elfogadnák **Boros Ödönnek**, a régi sportembernek indítványát, aki ugyanis azt javasolta, hogy a vízipólóbajnokság — úgy mint a futballban — kétfordulós legyen. Az első forduló február 1-től augusztus 1-ig, a második szeptember 1-től december 1-ig tartana. Kétszer kellene tehát a csapatoknak egymással megmérkőzni a **magyar vízipólóbajnoki** címért.

Megszűnt a Sárosi-ügy. Győzött a józan-ság! Nem láttuk szívesen, hogy a magyar futball hőse és annak egyesülete közt az egyetemes sport kárára történő ádáz esata düljön. Nemcsak a Ferencvárosnak, hanem a magyar válogatottnak is nagy szüksége van Sárosira. Amikor **Kelemen Koruél dr.**, a legfelsőbb sportforum elnöke, Sárosi mellére tüzte az olimpiai jelvényt, az egyúttal jelképe volt annak, hogy az **egész magyar sportársadalom** magáénak vallja az **akitűnő futballistát, aki tökéletes tudással, sportszerű gondolkodásával és magyaros lelkesedésével** szerez híveket az országnak, a sportnak, a futballnak. Ezért örül mindenki annak, hogy megszűnt a Sárosi-ügy és Sárosi dr. logközelebb már ismét ott lesz a porondon.

P. K.

A BBTE gyephokkigyőzelmé. Vasárnap folytatták a gyephokkimérkőzéseket a következő eredménnyel: **BBTE—MHC 2:0 (1:0).** Góllövők: **Turcsányi, Hárty, AHC—Fekete-fehérek 3:0 (2:0).** **MAC—Kéksárga 2:1 (1:0).** **Heinrich Tibor, Miklós II.** és **Moldoványi** lötte a gólokat.

Albumok és könyvek bekötése
egyszerű és díszes kivitelben a legelőnyösebben esz közzölhető
RADÓOLGA
könyvkötészeténél,
V. Visegrádi u. 11/a, fszt. 3
Telefon: 1-215-31

Szabó nem tudott rekordot javítani, Galambos a maraton bajnok

(A Reggel tudósítójától.) Mozgalmas napja volt vasárnap a magyar atlétikának. A versenyek egész sorát rendezték. A szombati eső elrontotta a pályákat, az izmokat elmeresztő hideg levegő és szél is akadályozta a nagy eredmények elérését. Mégis örülnünk kell, mert az olimpia után elalvó atlétikai élet lassanként végre lendületnek indult.

*

Dél előtt a Margitszigeten rendezte a KAOE negyvenéves jubileumi versenyét. Ezen a KAOE egykori atlétája, Szabó Miklós akart magyar rekordot javítani az 1000 méteres futásban. A MAC-futó kiváló formában van, a rekord azonban mégsem sikerült. **Istemes dr.** vállalkozott a vezetésre, de az íram olyan gyengére sikerült, hogy Szabó hiába igyekezett később, a táv első részében leadott másodikparceket nem tudta behozni. 29.8 mp volt a 200 méter, 58.3 mp a 400 m. 1 perc 57.3 mp a 800 m ideje. Szabó az ellenszeles egyenesben erősített és ez annyira kivette az erejét, hogy a **végén már nagyon fáradtan futott.** Az utolsó métereken majdnem teljesen leállt, mert **göresöt kapott a lábába.** Így is alig maradt el a rekordtól. Eredmény: 1. Szabó Miklós (MAC) 2 p 29.5 mp. 2. Izlós (BBTE) 2 p 32 mp. 3. Aradi (DEAC) 2 p 32.6 mp.

Jó eredmény volt még a 200 méteres síkfutásban, amit **Gyenes (MAC)** nyert 22.1 mp-cel, klubtársa, **Minaí** előtt, aki 22.3 mp-et futott. 3. **Héjjas dr.** (BSZKR) 23 mp. Nagyszerűen futott a MAC-ba gravitáló volt MTE-ista futó, **Németh**, aki komoly ellenfél nélkül is 15 p 17 mp jó idő alatt futotta meg az 5000 métert. 2. **Csaba (BSZKR)** 15 p 42 mp. 3. **Kereszturi (FTC)** 16 p 42 mp. A többi szám részletes eredménye:

1500 méteres junior-senior síkfutás: 1. **Kodolányi (PeAC)** 4 p 21.8 mp. 2. **Szabó (KAOE)** 4 p 23 mp. 3. **Ruzsovics (BLE)** 4 p 26 mp. — Magasugrás handicap: 1. **Bartha (MÁVAG)** 10 cm (5 cm előny). 2. **Vargha (Törekvés)** 168 cm (e. n.). 3. **Sós (MOTE)** 165 cm (e. n.). — Súlydobás handicap: 1. **Lőcsői (Postás)** 14.34 m (225

cm előny). 2. **Takács (Postás)** 13 m 75 cm. 3. **dr. Kovács (MAC)** 13.25 m (e. n.). — 1500 méteres junior ifjúsági síkfutás: 1. **Kovács II (BLE)** 4 p 26.2 mp. 2. **Tárász (BLE)** 4 p 28.4 mp. 3. **Szigetvári (UTE)** 4 p 28.8 mp. — 400 méteres kezdő síkfutás: 1. **Gyergyói (MÁVAG)** 55.3 mp. 2. **Tóth (BLE)** 55.5 mp. 3. **Murosi (Postás)** 58 mp. — 100 méteres II. osztályú síkfutás: 1. **Rigel (BLE)** 11.1 mp. 2. **Rádi (BLE)** 11.2 mp. 3. **Morva (BLE)** 11.3 mp. — Női súlydobás meghívási: 1. **Barcza (OSC)** 9.27 m. 2. **Kronics (OSC)** 8.42 m. 3. **Zsolnai (KAOE).** — Női távolugrás kezdő: 1. **Schubert (KAOE)** 4.51 m. 2. **Kerzsák (KAOE)** 4.09 m. 3. **Szűcs (GFB)** 4.06 m. — Hármassugrás ifjúsági junior: 1. **Toller (FTC)** 13.14 m. 2. **Csángó (BLE)** 12.52 m. 3. **Dávid (BLE)** 11.90 m. — 4x1000 méteres ifjúsági staféta: 1. **BLE/a** 12 p 04 mp. 2. **BLE/b** 12 p 13.6 mp. 3. **KAOE** 12 p 44 mp. — Olimpiai staféta (C) oszt.: 1. **BLE** 3 p 54.6 mp. 2. **KAOE** 3 p 54.8 mp. 3. **MOTE** 3 p 59 mp.

*

Délután magyar maraton bajnokságot rendeztek meg. Összesen 23 induló állt starthoz a hideg, szeles időben. Ugy látszik, a maraton futók fanatikus sportemberek. Megjelent a startnál **Kövágó (BSZKR)** is, bár előzőleg három napon át 39 fokos lázzal fekdött. A start után **Galambos** mingyárt az élre megy, az első 15 kilométeren ő, **Darózs és Gégény** felváltva vezetnek. A fordulónál **Galambosnak** már több mint 1 perces előnye van és ezt az előnyt folyton növeli és **egyenesen szép futással aránylag könnyedén fut át a célon.** Ideje 2 óra 57 perc 1 mp. A rossz időben nagyon jó eredmény. Kár volt ki nem küldeni az olimpiaszra. 2. **Zelenka (SBTC)** 2 óra 52 p 56 mp. 3. **Kövágó (BSZKR)** 2 óra 54 p 18 mp. 4. **Gyetvay (SZVSE)** 2 óra 57 p 11 mp. 5. **Kiss (MBSE)** 2 óra 58 p 51.8 mp. 6. **Lenkhardt (MTK).** 7. **Kucsera (BSZKR)** 8. **Csonka (SZVSE).** 9. **Szalma (SZVSE).** 10. **Kaposi (MTK).** A csapatbajnokságot a BSZKR nyerte, vidéki csapatbajnok az SZVSE lett, vidéki bajnok **Zelenka.**

Egy mérkőzés, két pályán...

BLASz ifj. válogatott — MOVE ifj. válogatott 7:0 (3:0)

(A Reggel tudósítójától.) Már félegykor nagy tömegek lepik el az FTC pályánélvőterét. Várják, hogy megkezdődjék a mérkőzés. De hiába várják. A pályára igyekvő közönséget rendezők fogadják a bejáratoknál és közlik:

— **Az ifjúsági mérkőzést a pálya tulajánál kiméltése miatt a szomszédos Forinnyák-uccai pályán fogják lejátszani.**

Aki még nem ment be, az elindul a Forinnyák ucca felé, meg lehet tekinteni a BLASz és a MOVE ifjúsági csapatainak mérkőzését. A mélytalajú pályán nagyon szép meccset játszik a két csapat és a BLASz ifik fölénye domborodik ki az egész mérkőzésen. Horváth és Morócz két góljával már 3:0-ra vezetnek. Közben szócsován kihirdetik, hogy a második félidőt az FTC-pályán játsszák le. A Forinnyák uccai közönség tehát megindul az FTC-pályára felé, hogy minél jobb állóhelyet biztosítson magának az elkövetkezendő eseményekre. Ezkor már áthallatszik az FTC-pályán gyülekező nézők fütykőzéstje azért, hogy nem látott semmit — az első félidőből.

A második félidőben az FTC pályára lépő ifik, mintha mi sem történt volna, a pálya közepéről üdvözlik a közönséget. Fütykőzéstet kapnak, pedig szegények semmiről sem tehetnek. A játék aztán kárpótolja a közönséget, mert szebbnél szebb támadások és gólok alakulnak ki az FTC pályára üde gyepon. **Gyetvay**, majd **Szentandrás** tizenegyes góljával és rövid-

del a befejezés előtt **Morócz** és **Bilz** góljával 7:0-ra győznek a BLASz ifik.

Báró **Gudenus Hugó**, a BLASz ifjúsági kapitánya, a következőket mondotta:

— A tizenegy játékos ez alkalommal először játszott együtt. Nagyon meg vagyok elégedve a munkájukkal és az eredménnyel. A Forinnyák uccai rögzős pálya sokat kivett a fiúkból. A mérkőzés jó propagandája volt a futballnak.

Koszoru Lajos, a MOVE kapitánya így nyilatkozott:

— A fiúk jól játszottak, de a BLASz nagyobb tudása előtt meg kellett hajolni. Mindkét félidőt erős szél ellen játszottuk. **Szentandrás, Bilz, Gyetvay, Mann, Németh, Agai** és **Salzinger** nagyon tehetséges játékosok, még fogunk róluk hallani a magyar futball történetében.

Mi az igazság a súlyemelő olimpiai szereplése körül?

A magyar súlyemelők berlini szereplésével kapcsolatban parázs vita keletkezett. Többen nyilatkoztak arról, **vajon utolsó vagy utolsóelőtti helyen végeztek-e a magyar súlyemelők és tanultak-e valamit a nagy világversenyt.** Többen felvetették a kérdést: **érdemes volt-e a kiküldetés és hozzáértő vezetőjük volt-e a súlyemelőknél.** A nyilatkozatháborúban mindenki megszólalt, csak **Szepesi Jenő** hallgatott. Ő, aki a birkózószövetségben a súlyemelő sportot megteremtette és aki **paratlan agilitással dolgozott a magyar súlyemelősportért négy évig, egészen az olimpiai játékokig.** Mit szól tehát mind-
ezekhez Szepesi Jenő, a Magyar Birkózó

Szövetség súlyemelőszakosztályának elnöke? A következőket mondotta **A Reggelnek:**

— Súlyemelőink olimpiai szerepléséről annyit mondhatok, hogy Magyarországon **négy év óta van súlyemelő sport, míg az olimpiaszon résztvett többi nemzetnél nyolcvan-kilencven éve.** Nálunk fokozatosan fejlődött a súlyemelés és az olimpiai játékokat tényleg arra kellett volna felhasználni, hogy **úgy a kiküldött versenyzők, mint vezetők az olimpiai tapasztalatokat idehaza kamatoztassák.** Nem a súlyemelőszakosztályon múltott, hogy **ez nem így történt.** A sportbáke érdekében tartózkodtam attól, hogy a súlyemelőszakosztály sereglővel a nyilvánosság előtt foglalkozzam. **Haefner Roderich és Kuti Jenő** nyilatkozata után azonban éppen a súlyemelősport érdekében szükségesnek tartom, hogy **felvilágosítsam a szolgálat.** Négy évvel ezelőtt alakult meg a birkózószövetségben a súlyemelőszakosztály, amelynek elnöke én lettem.

— **Mingyárt munkába kezdtem és tehetségkutató versenyeket rendeztem.** Amikor a többi között a MAC részére is volt elég jelentkező, közbenjártnak, hogy szerezzenek a részükre súlyemelőszereplést. Ez megtörtént és a MAC-ban tudomásom szerint **Papp László dr.** magyar súlyemelőbajnok oktatta a versenyzőket. Ezenkívül résztvettek a szövetségi tréning-órákon is. Ami már most az olimpiai súlyemelők kísérőjét illeti, meg kell jegyezni, hogy a súlyemelőszakosztály **egyházaúlag** engem jelölt az olimpiaszra kísérőnek. A birkózószövetség elnöki ülésén — a sportban szokatlan vita után — **ugyanisak engem javasoltak.** És mégis más ment ki. Az elhangzott nyilatkozat szerint azért, mert a kísérőnek egyúttal birkózóbírói képesítése is van. Erre az a megjegyzésem, hogy én már régen **elsőfokú birkózóbíró** voltam, amikor a kijelölt kísérő csak másodfokú. Ezenkívül elsőfokú súlyemelőbíró is vagyok, míg a kijelölt kísérő **nincs súlyemelőbírói képesítése.** A súlyemelőszakosztályban ugyanisak mindkét sportágban elsőfokú bírói képesítéssel rendelkezik **Reitlinger Vilmos** és **dr. Papp László.** Viszont a kijelölt kísérő a súlyemelőszakosztály ülésén soha nem vett részt és versenyeken is alig volt látható. **A szövetség az olimpiasz előtt előterjesztésemre alkalmazott egy híres osztrák amatőr tréner.** Végül a súlyemelőkiküldetésnél sem vettek figyelembe a szakosztálynak kellő időben tett észrevételeit! Eppen ezért nem véletlen, hogy **Kuti Jenő** a versenyen rosszul lett. **Ezt ugyanis én előre bejelenttem; megmondtam, neki sokat kell fogyasztania és ez annyira legyöngíti, hogy a versenyen összeesik...**

Küzdelen a vidéki futballbajnokságért. **Egerben** a MESE a Gyöngyösi AK-kal mérkőzött. Győzött a MESE 2:1 (2:0) arányban. A gólokat **Sztrakbovits, Kovács,** illetve **Párkányi** lötte. A mérkőzésnek, amelyet **Biró Sándor** vezetett, 1000 nézője volt. — **Győrben** a Soproni VSE 2:1 (2:1) arányban győzött a Győri DAC ellen. A soproniak bravúros győzelmet arattak. A mérkőzés 4. perctől kezdve 10 emberrel játszottak, mivel egyik játékosukat a bíró kiállította. A soproniaknál **Borényi** kapus a **Kömüves** balhátvéd játszott válogatott formában. Az ETO hatodik bajnoki mérkőzését is megnyerte, ezúttal a SFAC ellen győzött 3:1 arányban. A győri II. ker. 2:1 arányban győzött a szűcsfehérvári VSE ellen. — **Pápa**n a Perutz csapata 3:1-re győzött Füzfő ellen.

Kétszeres Európabajnok a magyarok ellen szereplő belga birkózócsapatban. A Munkás Testedző Egyesület rendezésében magyar-belga válogatott amatőr birkózómérkőzés lesz a jövő vasárnap a Fővárosi Nagy Cirkuszban. A délután 4 órakor kezdődő mérkőzésre a belga birkózószövetség már kijelölte a reprezentatív nemzeti csapatot. Kemény válogatómérkőzést vívtak egymással a legjobb belga birkózók és különösen heves volt a kétszeres Európabajnok, **Piet Mulin** küzdelmé a fiatal Meisweissel. Végül is **Mulin** győzött és így a légsúlyban ő képviseli Belgiumot. A nehézsúlyban **Joseph Debois**, a könnyűsúlyban **Henry Ewerers**, a kisközépsúlyban **Franz Werboonk**, a nagyközépsúlyban **Louis D. Hondt**, a félnehézsúlyban **Jack Black**, a nehézsúlyban **Henry Jansen** indul a belgák részéről. A magyar munkáscsapatot a hét közepén állítják össze **véglegesen.**

Bravúros huszárattakkal gyúrta le a magyar csapat az osztrák válogatottat Magyarországon — Ausztria 5:3 (3:2)

Írta: Pataky Károly

Osztrák-magyar válogatott futballmérkőzés. Régi nótá, de mégis mindig új. Hiába, a két ország válogatott futballistáinak összeesapása fokmérője Közép-Európa futballkultúrájának. Egyszer ők, másszor mi kerekedünk felül. Sok fájdalmas esetát vívtunk már a diadalmos osztrák futballal, amely a labdarúgás őshazájában, Angliában is kiverkedte tekintélyét, de sokszor ejtettünk mi is olyan esorbát rajta, amelyet sokáig tudtak csak kireparálni.

Még élénk emlékezetünkben él a gyönyörű májusi bécsi futballdepután, amikor megvertük az osztrák válogatottat. Most következett el a reváns napja Budapesten.

Alaposan elkaphattuk volna az osztrákokat.

mert sokkal jobbak voltunk náluk és a gólhelyzetek egész armádiája keletkezett az osztrák kapu előtt. De csak 5 gólt tudtunk lőni... Ami gyönyörű teljesítmény, de viszont hármat szereztek az osztrákok is, ami nem rontaná le az eredmény szépségét, ha nem súlyos kapushibából keletkezett volna.

Végül meg kellett elégednünk a két gólyi különbséggel. Az üllőiúti sporttelep őszi napsugárban virító zöld gyepén 25.000 néző előtt vertük meg az osztrák válogatott csapatot. Amikor Leclercq francia bíró a mérkőzés végét jelezte s a magyar csapat tagjai háromszoros buji, huj hajrával köszöntötték az ellenfelet és a közönséget.

ez a győzelem hangja volt.

Játékos és közönség egybeforrva éljenzett s huj, huj hajrázott a dicsőség muzsikájában.

Őszi divatrevü és osztrák vezető gól

Vasárnap délután megszűnt a boris időjárás és a napsugár királydíjas pompás időt varázsolt az üllőiúti sporttelepre.

A bejáratnál francia turisták nézték a közönség felvonulását és elragadtatással esodálták a szebbnél szebb hölgyeket, akik a legújabb őszi divatkreációkban vonultak fel.

A felhőkarcolás kalapoktól kezdve, lila ruhakölteményekig az őszi divat minden változata megjelent a tribünökön. Olyan volt ez az osztrák-magyar válogatott mérkőzés, mint a Király-díj, vagy nagy forró premier. A kormány több tagja, társadalmunk sok előkelősége, ünnepelet primadonnák, színészek foglalták el a páholyokat és lelkesen buzdították a magyar válogatottakat. Először az osztrákok jelentek meg a pályán, akiket az udvarias fánok kivül a Bécsből érkezett különronat utasai fogadtak nagy kitöréssel. Fergetes fánok köszöntötte a magyar válogatottat, aztán a MÁV-zenekar eljátszotta a két himnusz és a tribünön megszűnt a vita. Előbb miről beszélt a főnök?

Játszik-e Sárosi?

A futballsport minden híve örömmel fogadta a szombat esti békekölést. De Sárosi nem játszott! Így állt fel a magyar csapat:

Szabó — Polgár, Fekete — Seres, Szücs, Lázár — Sas, Vince, Cseh, Toldi, Titkos.

Október 3. és 4-én d. u. 1/3-kor Magyar Lovaregylet versenyei

A játékot az osztrákok kezdték meg nap és szél ellen. A népszerű Pelikán, igazi nevén Sindelar indította el a labdát és az osztrák csapat frontba került ezzel az összeállítással:

Zóhrer — Andritz, Sesta — Adamek, Hoffmann, Urbanek — Riegler, Stroh, Sindelar, Binder, Fuchsberger.

Akeiójuk éppen az utóbbi lesállása miatt megfeneklik. Szegény amatőr balszélsőt az olimpiáson elért jó játéka miatt és mert nem volt más, jutalmul beállították a csapatba. Kevés vizet zavart! A magyar csapat tagjai még azon gondolkodtak, milyen érdekes beszédet intéztek hozzájuk az öltözőben Ussetly Béla futballelnök, aki kijelentette, a magyar csapatnak győznie kell, hogy

végre kisüssön a nap a futballsport fölött is.

— Az olimpiai kudarcot kell elfelejtetni, — mondotta Ussetly — és amikor a többi sportág egymásután kapja a kitüntéseket, a magyar futballsport legjobbjai is mutassák meg, hogy érdemesek az elismerésre. Az első percekben az osztrákok jobban feltalálják magukat, Binder bombalövését Szabó a kapu mellé üti. Korner.

Riegler közepre irányítja sarokrúgás után a labdát, amely Serestől odapattan Binderhez. A hórihorgas bécsi játékosnak, aki arról híres, hogy lövései védtelenek, még arra is ideje marad, hogy ballábáról jobb lábára tegye át a labdát és aztán sistrereg a torpedószerű bomba és kiköt a magyar kapu baloldalán. A 2. percben az osztrákok 1:0 arányban vezetnek.

Kezdi ideges lenni a hangulat. De támadunk. Sas Hoffmann két kézzel nyúlalbolja át, nehogy tovább fusson. Vince elveszti a labdát, Titkos beadása után a közönség tizenegyesre reklamál. Vince és Sesta összeesap, az utóbbi sántikálni kezd. Magyar támadás egymás után. A labda ide oda perdül, csak a kapuba nem.

Alpár Gitta éles sikolya hallatszik: — Cseh, gyerünk, előre...

És Cseh, mintha szót fogadna, előre nyomul a labdával, leadja Titkosnak, aki pompásan közepre centeréz, Toldi ahelyett, hogy kapásból lőné, leállítja a labdát, erre már odaérnek az osztrák háttvédek és kárba vész a helyzet. Vince hibázik. Seres rossz passzokat ad előre, mintha ma semmi sem akarna sikerülni.

Vince közepre tolja a labdát, amelyért Toldi felugrik, de nyomában van a szöke Andritz és a tizenhatos vonalon belül kézzel üti el a labdát Toldi feje elől. A francia bíró habozás nélkül tizenegyesre ítélt és az osztrákok nem is reklamálnak. Toldi fut labdához, aztán nyugodtan a felső kapuléhoz vágja, majd Sesta tisztázza a helyzetet. Még a tizenegyes sem tudtuk góllá értékesíteni!

Es újabb balszerenésből keletkezik a kiegyenlítő gól. Szücs hosszan előre-adott labdájára Toldi startol, de a

rúgás pillanatában Sesta belerúg, Toldi elterül a földön, a bíró megállítja a játékot, rendbehozzák Toldi lábát, aki felkel és erősen bíceg. A bíró a tizenhatos vonalon belül feladja a labdát, amelyet Hoffmann Szücs elé vág, ő pedig előre küldi s a labda Cseh lábáról a sántikáló, lábával bajlódó Toldi elé perdül, Toldi vérbeli futballista, nincs az a fájdalom, amely meg tudja akadályozni a gólhelyzet kihasználását és

a magyar csapat tankja irtózatossal erővel vágja a labdát az osztrák csapat kapujába. A 14. percben kiegyenlítettünk. 1:1.

Változatos játék, kis humor: Fuchsberger, az amatőr balszélső állandóan leszálláson fogja a labdát. Emiatt nagy derűtség keletkezik a tribünön. Cseh—Toldi-összjáték, Titkos többméteres leszállásán kapja a labdát, de a bíró nem látja, beadása kárba vész. Mi támadunk és megint az osztrákok szerzik meg a vezető gólt. Sindelar és Stroh összjátékával

Toldi ereje, Szücs munkája és Cseh zsonglőrösködése a második félidőben

A mérkőzés első része vegyes érzelmeket keltett a közönségben, de nincs sok idő a futballfilozófiára, kezdődik a esata második része. Titkos tacsot dob, ebből Cseh majdnem belövi a labdát az osztrák kapuba. Szücs úgy adja előre a labdát, mintha zsinóron húznák, ezzel fut le Sas, aztán centeréz,

Titkos lő és a labda Andritz kezéről pattan vissza.

A kapu közelében levő nézők egyszerre kiáltanak fel: »Tizenegyes!« De hiába kiáltják, a bíró nem ad büntetést. Pereről-perere előbbre nyomulunk. Az osztrák játékosok mintha túlmagasán kezdték volna hanggal, most már alább hagyják, fáradtak. Látszik rajtuk, hogy nem fogják tudni »végigdalolni« a meccset.

Toldi bombája hajszálynira süvít el az osztrák kapu mellett, Sesta tekintélytalan akar futballozni, fenyegetőzik, ha elszöknek mellőle. Most következik a huszárattak. Szücs Cseht, Titkost és Sas küldi rohamra. Az osztrák védelem nehéz lovasság, alig bír velük. De nincs szerenésünk. Viszont az osztrákok ellentámadáshoz tudnak jutni, főleg Sindelar, Stroh és Riegler révén. De újból előre nyomulunk, egymásután küldik rohamra a esatárokat a háttvédek és a fedezetek. Toldi a magyar kapunál segítkezik, aztán már ott rombol az osztrák kapu előtt. (Dupla tüdője lehet.) A 29. percben magyar támadásnál Sesta rosszul találja el a labdát.

Vince elé kerül, tumultus, Cseh az osztrák kapu mélyén a hálót fogja s Toldi belövi a labdát: 4:2.

Mingyárt ezután Binder és Sindelar támadását Seres kornerra szereli, Fuchsberger sarokrúgását Binder lövi,

Szabó a könnyű labdát megkaparintja, de hagyja, hogy Sindelar kipökölje a kezéből és belöjje a magyar kapuba. Megint gólt érték el az osztrákok és megint kapushibából!

levánszorognak a magyar kapu elé, Sindelar lő,

Szabó, ahelyett hogy megfogná a gyenge lövést, odabokszolja Stroh elé, aki átadja a labdát Sindelar-nak és az egykori csodacsatár minden csoda nélkül a kapunkba továbbítja. Kétségbeesztő kapushiba. A 27. percben Ausztria vezet 2:1-re.

Idegsokkot kap a tribünök népe, de csakhamar taps harsan fel mindenhonnan, mert megint mi támadunk, Sas Sesta szabálytalanul akadályozza, ezért húsz méterről szabadrúgás az osztrákok ellen.

Sas a bécsi kapu elé találja a labdát és a fehértrikós osztrák védőjátékosok közül egyszerre csak kiemelkedik a vöröstrikós Toldi és fejével benyomja az osztrák kapuba. A 29. percben kiegyenlítettünk. 2:2.

— Brávó, Toldi! — kiáltja a mellettünk lévő páholyából Fabinyi pénzügyminiszter, aztán átszól Szendy Károly polgármesternek:

— Ma biztosan győzni fogunk, vége a pechsorozatnak.

Az osztrák védelem sokat esetlik, botlik, de a mieink is. Binder bombái félelmetesek. Cseh, Toldi, Titkos összjátéka után Sashoz kerül a labda, lövését Zóhrer fogja.

A 39. perc jelenete a besodort gól.

Titkost kornerre tudják szerelni. Beadását Toldi lövi, kapus kiejti, hirtelen ott terem a szemfüles Cseh és mellével besodorja a labdát a kapuba. Most már mi vezetünk 3:2-re. Még néhány gyenge Vince-akeió következik, amely bosszúsággal tölti el az embereket s aztán vége az első résznek.

Szünetben Meisl Hugó senkit sem enged az osztrák csapat közelébe, míg a magyar csapatnál Dietz Károly futballkapitány jobb játékra intí Vinczét és a potyagóloktól óvja Szabót.

Mintha szélvihar kerekedett volna, olyan füttyülést és lehurrogást kap ezért Szabó a tribünről. 4:3 az eredmény. Még mindig baj lehet. De már fut Titkos a labdával, Adamek kíséri és Zóhrer csak az utolsó pillanatban tudja a labdát kornerra tolni.

Cseh ördögös dribléljével megszédíti az osztrák védelemet.

Most olyan jelenet következik, amely már rég volt magyar pályán: Szücs adja a labdát Csehnek, az ide-oda figyőzik és becsapja az osztrák játékosokat, akik nem tudják, hogy mit akar. És amikor már mindenkit faképnél hagyott és tisztán állt a kapussal szemben, akkor a könnyű labdát a kapus kezébe továbbította. Mingyárt utána Cseh megint magára vont az osztrák védőjátékosokat, leadta a labdát Titkosnak, akinek lövését Zóhrer elfogta.

A 27. percben Cseh szökteti Sas, közepre adott labdáját Toldi hagyja, hogy átmenjen Titkoshoz, aki kapásból felső sarokba vágja. A labda alaposan megrezgetteti a hálót: 5:3.

Cseh nem birkózik Sestával, meg Andritzal, hiába akarnak vele közelharcba boesátkozni. Két-három fordulat, egy-két labdakézelés, eselezés és a robusztus tankok csak Cseh után tudnak nézni, de nem akadályozhatják meg előretörését.

A 34. percben esőkken az iram, Sindelar nagy leszállásból indul, ő is jól tudja ezt, de mégis bevisszi a labdát a kapuba. Gúnyosan megtapsolják. A 40. percben megint gólhelyzethez jut a magyar csapat, de Sas beadását, Titkos elhamarkodva mellé lövi. A közönség örömjújongása között ér véget a mérkőzés, mindenki boldog az 5:3 arányú szép, bravúros, huszárattakos győzelemért. Az örömben egy kis öröm vagyul:

az öltözőbe vonuló Szabót füttykoncert kísérel.

Megpfujolják s emiatt incidens támad az egyik nézővel.

Perlez

„REVOLUX“

tökéletes gumis férfi térdharisnya Minden párért garantalunk

Fabinyi Szabót okolja, Szendy Toldit dicsőíti

A meccs után Fabinyi Tihamér pénzügyminiszter gratulált Usetty Bélának: — Remek, szép, impozáns küzdelem volt.

A pénzügyminiszter

aztán A Reggel munkatársának így foglalta össze meccskritikáját:

— Fair volt a játék a nagy iram ellenére. Toldi remekül játszott. Sajnálatosnak tartom a magyar kapus gyenge teljesítményét. Ilyen nagy magyar fölény mellett több gólt lehettünk volna. De azért meg vagyok elégedve a pompás öt góllal.

Szendy Károly dr. polgármester

Toldit tartja a mezőny legjobb játékosának.

— Toldi végigharcolta az egész küzdelmet, egy pillanatra sem állt meg. Ha baj volt a magyar kapunál, mindig ott termelt Toldi s mindent ott volt, ahol gólt lehetett lőni. Rég láttam ilyen bravúros küzdelmet. Ha nincs balszerencsénk és Szabó nem indiszonált, akkor gőlözött zúdítunk az osztrákokra.

Felkay Ferenc tanácsnok

így nyilatkozott a nagy mérkőzésről:

— A mai mérkőzés sokban hasonlított a májusi bécsi osztrák küzdelemhez, amelyet ugyancsak bravúros küzdelem után nyert meg a magyar csapat.

Toldi volt a lelke. Cseh az esze és Szücs a munkálirása a magyar csapatnak.

Megérdemeltük a győzelmet, mert technikailag és taktikailag is jobbak voltunk.

Sárosi György dr.

sorjában gratulált a győztes magyar csapat tagjainak, majd ezeket mondta nekünk:

— Mind a tizenegyen lelkesen és odaadóan küzdöttek. Tökéletesebb és fairabb futballt, mint amit Toldi mutatott be, nem lehet játszani.

Dietz Károly futballkapitány

örömmel ragadta meg játékosainak kezét és kijelentette, hogy megérdemelték ezt a győzelmet. A játékosokról ez alkalommal nem óhajt külön megemlékezni. A kritikának azonban kötelessége, hogy megállapítsa, milyen volt a játék, milyen teljesítményt nyújtottak a válogatottak. Szabót nem lett volna szabad beállítani a csapatba. Dietz Károly sokáig habozott, mert eleinte Pálínkással akart kísérletezni.

A háttérdek közül Polgár volt a jobbik, bár Fekete is sok szép akcióval tűnt ki, de végeredményben sokat hibázott is. Kimagasló teljesítményt nyújtott Szücs, aki végig rombolt, de gondja volt a finom passzokra is. Lázár fölényes technikájával uralta a mezőnyt. Seres sokat harcolt, de sokat esetlett-botlott is. Toldi nagy játékát 25.000 néző honorálta tapsal. Cseh technikai képességét most megismerhették az osztrákok.

Akeioli olyanok, mint valami gyönyörű tűzijáték, de hamar szétpukkannak. Ritkán tudja befejezni esodálatos driblijeit góllal. Cseh játékára ráillik Schopenhauer mondása: »Az ember esze fölélmesebb jegyver, mint az oroszlan karma.«

Titkos legjobb napjaira emlékeztető módon játszott és Sas biztosította helyét a válogatott csapatban. Vincének rossz napja volt. Az osztálykönyvünkben egyesest kap Toldi, Cseh, Szücs és Lázár. Kettőst érdemel Polgár, Titkos és Sas. Hármast kap Fekete, Seres. Elégtelen: Szabó és Vincze. Dietz Károly pedig megérdemli, hogy futballkapitányból — örnaggyá lépjen elő.

Tüntették a közönség az eredménytelen Szeged FC ellen

Szeged — III. ker. FC 3:1 (0:0)

Szeged, szeptember 27.

2500 néző. Bíró: Boronkay. A mult vasárnap a játékevezető távollmaradása miatt csak barátságos mérkőzést játszott a két csapat. A bajnoki mérkőzés így most vasárnap játszották le. Az I. félidőben az obudai csapat teljesen egyenrangú ellenfele volt a szegedinek. Különösen jól működött a Kocsis—Sirály háttérpár. A kerületi csatársor veszélyes lövéseit pedig a válogatottból kiharadt Pálínkás tette ártalmatlanná. A 17. percben a bíró 11-est ítélt a III. ker. FC ellen. Gyarmati lövése azonban elkerülte a kaput.

A szünetben a szegedi közönség erősen tüntetett csapata eredménytelen játéka miatt.

Fordulás után azonban megváltozott a játék képe. A 2. percben Korányi 11. lövését Budavári kapus Kocsis elé ütötte, akinek lábáról Ördög elé pattant a labda és a szegedi középsatár biztosan szerezte meg az első gólt. A 11. percben ismét Ördög eredményes. 2:0. A 32. percben Bertók olyan veszélyesen ad bizza Pálínkásnak, hogy majdnem gól lesz belőle. A 42. percben ismét Ördög elé kerül a labda, aki immár harmadszor lövi a hálóba a labdát. A 44. percben Birkl megszerzi a kerületi csapat egyetlen gólját.

Halad a bajnoki tabellán a szombathelyi Haladás

Haladás — Budai »11« 3:1 (2:1)

Szombathely, szeptember 27.

2000 néző. Bíró: Vogel. Hatalmas szélben Budai-támadásokkal indul a játék. Aztán Lovásznak akad kétszer is jó helyzete, de mindkétszer hibáz. A 9. percben vezetéshez jut a szombathelyi csapat. Szabó lerohan, átadja a labdát Paárnak aki Gazdaghoz továbbítja s a 11-es pont tájékról lapos gólt lő. 1:0.

Nagyon belefeküsznek a budai fiúk, egymásután vezeték pergő támadásaikat, de a remek szombathelyi védelem mindent ment. A 34. percben szőhöz jut a Haladás is. Szabó lefut, beadása Gazdaghoz száll, akit két védő is támad. Le-

adja a labdát Lovásznak, aki tisztán állva öt méterről laposan a hálóba rágja a labdát. 2:0. A 42. percben éri el a Budai »11« egyetlen gólját. Keresztes lövése Baumann vetődik, a labda leperdül Komáromi elé, aki nyugodtan a hálóba helyezi. 2:1.

A II. félidőre a folyton zuhogó eső teljesen víz alá meríti a pályát. A nehéz talajon Buda csapata felmondja a szolgálatot, az egész félidőben kétszer sem mennek át a félvonalon. A szombathelyiek lapos labdákkal operálnak.

A 29. percben Gazdag vezeti hosszán a labdát, a kapu előtt Máténak adja, aki védhetetlen gólt lő. 3:1. A budaiak felforgatják az egész csapatot, de már ez se használ; az eredmény nem változik.

A szombathelyi csapatból Szabó, Lovász, Gazdag, Boda és a védelem tűnt ki, a Budai »11«-ből csak Keresztest és Magdát lehet megdicsérni.

Az északiak nem tudtak revánsot venni a BLASz-on

BLASz — ÉLASz 7:2 (3:0)

Miskolc, szeptember 27.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A budapesti amatőr válogatott vasárnap Miskolcon mérkőzött Észak-Magyarország válogatottjai ellen. Az északiak nagyon »fentek a fogukat« a budapestiekre legutóbbi vereségük miatt. A reváns nem sikerült, mert a budapestiek biztosan nyerték meg a mérkőzést.

Az első félidő 12. percében Regős 11. rúgta az első gólt (1:0). A 30. percben Keszei 11. szerzett újabb gólt (2:0). Az ÉLASz erősítette az iramot, de hamar visszaesett és a 44. percben Regős 11. rúgta a harmadik gólt (3:0). A második félidőben még jobban kidomborodott a budapestiek fölénye. A 3. percben Adam színpitt az eredményen (3:1). A 10. percben Szendrey 4:1-re javította a gólarányt, majd a 13. és 15. percben rúgott góljaival 6:1 lett az eredmény. A 27. percben Precsovsky rúgta az ÉLASz második gólját (6:2). A 42. percben Tritz rúgta a mérkőzés utolsó gólját (7:2).

Délnyugati bajnoki eredmények:

DVAC—Zsolnai Gyári SE 4:3 (2:2); Pécsi BTC—Barcsi IOK 3:1 (0:0); Pécsi VSK—Kaposvári RAC 1:0 (0:0).

Pálínkás lesz a kapus a románok ellen

(A Reggel tudósítójától.) A magyar válogatott csapat október 4-én Bukarestben játszik a románokkal. Nagy érdeklődéssel várják az első román-magyar mérkőzést. Dietz Károly dr. futballkapitány közölte A Reggel munkatársával, hogy szerdán tréningmérkőzést rendez es utána

állítja össze a románok elleni válogatottat. Az az alapelv, hogy a győztes csapatot nem akarja megbolygatni. Annyi bizonyos, hogy Szabót felváltja és Pálínkás lesz a magyar csapat kapusa. Lázár megsérült és helyére Dudás fog kerülni.

Németország—Csehszlovákia 2:1 (0:1)

Prága, szeptember 27.

Németország válogatott labdarúgócsapata megérdemelt győzelmet aratott lelkes játékaival az ezúttal is pontos futballt játszó, de kissé fásultan küzdő cseh válogatott ellen.

A mérkőzés cseh fölényvel kezdődött, de gól csak a 35. percben esett. Nejedly balösszekötő beadását Cech estében a kikutó Jacob mellett kapuba helyezte. (0:1.)

A második félidő első 10 percében ismét a csehek voltak fölényben és pontos adogatójátékkal a német védelem csak nehezen állott ellen. Az első negyedóra leteltével azonban főleg Goldbrunner fáradhatatlan adogatásából a német csatársor is lélegzethez jutott és a 15. percben elbern kapu előtti kavargásból fejessel egyenlített (1:1). A gól felvillanyozta a német csatársort és most támadás támadást követelt Hat perccel a befejezés előtt Kobierski beadása Sifflin elé került, aki közvetlen közelről belőtte Németország győzelmét jelentő második gólt. Ohlson dán bíró kifogástalanul látta el tiszttét.

Bécsben a WSC 2:0 (1:0) arányban verte az FC Wien csapatát a ligabajnoki mérkőzésen. A Rapid barátságos meccset vívott a Hakoah-hal és 4:2 (1:1) arányban győzött.

Bécsben nemzetközi lovasmérkőzést rendeztek vasárnap. A főversenyt a német Momm százados nyerte meg. A vígaszdíjban Plathly százados került az első helyre.

Höckert jönne — de csak egy napra. A MAC az ötéves világbajnokot is meghívta nemzetközi versenyére. Höckert elfogadta a meghívást, de csak október 6-ra jönne. »Mi úgy szerettük volna, ha 4-én is indul — mondta Vangel dr., a MAC atlétikai szakosztályának elnöke. — Még nem tudjuk, hogy egyetlen versenyért tudjuk-e fizetni repülőgépes utiköltségeit? Hétfőn döntünk.«

Fekete UTE nyerte a Hármashatárhegyen megrendezett Budapest hegymászó kerékpáros bajnoki versenyt. Bár a nagy szél erősen mérsékelte a teljesítményeket, így is szép küzdelem alakult ki. Bajnok: Fekete UTE 17 p 47 mp. 2. Liszka Török-vés SE. 3. Adorján Szekesfehérvár. A vígaszverseny győztesei Ujvári MTE és Huszka UTE.

Olimpiai bajnokok vendégszerelése Egerben. Az Egri Levente Egyesület és az Egri Torna Egyesület meghívására vasárnap Egerbe érkezett Kárpáti és Zombori, a szabadstílusú birkózás olimpiai győztese. A két kitudó sportembert Frank Tivadar h. polgármester fogadta. A vendégeket zenével kísérték a városba. Kárpáti nagy tömeg jelenlétében megkoszorúzták a 60-as hősök emlékművét. Délután a Városi Színházban Kárpáti és Zombori görög-római bemutatómérkőzést tartottak nagyszámú közönség jelenlétében.

Ifjúsági és női vívás a MAC-ban. Az ifjúsági és a női vívás fejlődésére a MAC tehetségkutató tanfolyamokat rendez. Jelenlegi hétfőn, szerdán és pénteken délután 6-tól lehet az Alkotmány uca 3. szám alatti vívóteremben.

A vasárnap esti profi boxviadal első mérkőzésére zsúfolt ház előtt került sor a Fővárosi Nagycirkuszban. Hochmann, Magyarország könnyűsúlyú bajnoka az 5. menetben technikai k. o.-val győzött Konkoly ellen.

A debreceni Boeskey Zólyomban mérkőzött vasárnap és 2:1 (2:1) arányban győzött. Mind a két gólt Teleki lőtte.

Profiliga bajnoki mérkőzésen a Nagy-tétényi FC 2:2 arányban végzett Zuglóval.

Két országos rekordot javítottak a Budapesti Motor Yacht Club vasárnapi motorosonak-versenyén. A másfél literes beépített motorok közül Balogh József 26.300 km órátlaggal, a négyliteres beépített motorok közül Andrássy Mihály gróf 62.478 km-es órátlaggal ért el rekordot. A kedvezőtlen időjárás miatt a kismotorosok versenyét a rendezőség elhalasztotta. Erre előreláthatóan csak a jövő év áprilisában kerül sor.

Női atlétikai verseny 25 ezer néző előtt.

Még javában folyik az ifjúsági mérkőzés, amikor már tarkadressesz atlétahölgyek lepik el az FTC-pálya vörös salakját és kapu mögötti térségét. Bemelegítő mozgást végeznek a hölgyatléták. Ott van Csák Ibolya is, a női magasugrás olimpiai bajnoka. A közönség felszennel a futballt, felszennel az olimpiai bajnoknő bemelegítő mozgását figyeli. Ahogy befejeződik a futball, máris start-hoz állnak a hölgyek, az 50 méteres síkfutásra. Widder Györgyi (Olimpia) 7.1 mp idővel nyeri a versenyt. Az eredményhirdetés körül azonban bajok vannak. Egy úr tölésérel járja körül a pályát és így mondja be az eredményeket, de mint már ilyenkor szokás, senki sem érti meg, amit a bemonó mond. Ezért állandóan zúg az elégedetlenség moraja. De már fel is állnak a csinos hölgyatléták a 100 méteres síkfutás startjához. Győz: Fehér (Phöbus) 13.1 mp idővel, 2. Nagy (GFB) 13.1 mp, 3. Barcza (Olimpia) 13.2 mp. Közben megkezdődik a magasugrás. Csák fölényesen ugorja a 158 cm magasságot. Már minden ellenfele elhullott, egyedül csak ő van versenyben. A 60 méteres síkfutás nagyszerű eredménnyel végződik, mert Gál (KAOE) 8.2 mp-es idővel beállítja az országos rekordot. 2. Kiss (Olimpia) 8.3 mp, 3. Kárpáti (Olimpia) 8.4 mp. A magasugró mércét 160 centiméteres magasságra rakják, most már mindenki figyelheti Csákot, mert más esemény nincs. Az olimpiai bajnoknő néhány pillanatig tartó skippelés után nekifut, de leveri a léceit. Csák nem ugrik tovább, mert a közönség állandó zajongása zavarja. Füttykoncertben az osztrák-magyar futballmérkőzésre váró közönség előtt nem lehet »koncentrálni«. Az olimpiai bajnoknő a közönség tapsvihara között vonul az öltözőbe.

Rosemeyer nyerte Berlinben az Auto-Union kocsiján a német automobil hegyi bajnokságot.

A REGGEL

MEGJELENIK MINDEN HÉTFŐN

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: LAZÁR MIKLÓS
SZERKESZTŐ: EGYED ZOLTÁN

KIADÓTULAJDONOS: LAZÁR MIKLÓS, A REGGEL LAPKIADÓ RT.*

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS
UTAZÁSI IRODA:
VI., ANDRÁSSY-ÚT 48 (OKTOGON-TÉR)
TELEFON: 1-295-54 ÉS 1-295-55
ELŐFIZETÉS FÉLÉVRE: P 250

VASÁRNAP DÉLUTÁN 3 ÓRÁTÓL NYOMDAI
SZERKESZTŐSÉG: VII., MIKSA-UTCA 4.
TELEFON: 1-462-96, 1-460-43, 1-429-78
(INTERURBÁN) 1-333-65 (SPORT SZERK.)
KÉZIRATOKAT NEM ADUNK VISSZA